

ANNEX V

Template for programmes supported from the ERDF (Investment for jobs and growth goal),
ESF+, the Cohesion Fund, the JTF and the EMFAF – Article 21(3)

CCI	
Title in EN	[255] ¹
Title in national language(s)	Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare
Version	V2 _ noiembrie 2021
First year	
Last year	
Eligible from	2021
Eligible until	2027
Commission decision number	
Commission decision date	
Member State amending decision number	
Member State amending decision entry into force date	
Non substantial transfer (Article 24(5) CPR)	No
NUTS regions covered by the programme (not applicable to the EMFAF)	
Fund(s) concerned	☒ ERDF
	☐ Cohesion Fund
	☐ ESF+
	☐ JTF
	☐ EMFAF
Programme	under Investment for jobs and growth goal for the outermost regions only

¹ Numbers in square brackets refer to number of characters without spaces.

1. Programme strategy: main development challenges and policy responses¹

Reference: points (a)(i) to (viii) and point (a)(x) of Article 22(3) and point (b) of Article 22(3) of Regulation (EU) 2021/1060 (CPR)

Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF) propune măsuri în domeniile cercetării, dezvoltării și inovării/specializării inteligente și în domeniul digitalizării, finanțate fie prin granturi, fie prin instrumente financiare cu respectarea regulilor de ajutor de stat, după caz, pentru a răspunde provocărilor identificate la nivel național.

Programul contribuie la realizarea Obiectivului de Politică 1 – OP1 „o Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale” prin următoarele obiective specifice:

- (i) dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate;
- (ii) valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice;
- (iii) intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive;
- (iv) dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenariat;

* * *

I. Cercetare, Dezvoltare și Inovare (CDI)/Specializare Inteligentă (SI)

Programul ia în considerare prioritățile europene și rolul cheie al inovației și cercetării în tranziția către o economie bazată pe cunoaștere, competitivă și sustenabilă, cu efecte de conservare, protejare și îmbunătățire a calității mediului, precum și contribuția țării noastre la îndeplinirea obiectivelor la nivel european.

La nivelul Uniunii Europene, programul este în concordanță cu obiectivele Spațiului European de Cercetare pentru crearea unei piețe europene comune pentru cercetare, inovare și tehnologie, mobilitatea cercetătorilor și cunoștințelor, investițiile în cercetare și inovare și cu creșterea interacțiunii dintre universități, institute de cercetare, mediul de afaceri și alți actori implicați în procesul de inovare.

Principala condiție pentru obținerea unor rezultate imediate, în ceea ce privește stimularea și îmbunătățirea capacității de ansamblu a activităților de CDI este asumarea unui angajament pe termen lung privind o abordare coordonată și integrată a sistemului național de CDI și anume: asigurarea de resurse, menținerea predictibilității finanțării, promovarea unui parteneriat public-privat credibil și sustenabil și crearea unei mase critice de cercetători.

În ciuda tendințelor pozitive din ultimul deceniu, sectorul cercetării și dezvoltării (CD) din RO, în ansamblu, se confruntă încă cu unele provocări structurale serioase, care duc la un nivel scăzut de productivitate al sistemului de cercetare și inovare și care nu permit funcționarea sa deplină în favoarea dezvoltării economiei bazată pe cunoaștere și specializare inteligentă.

Provocări

Acestea afectează în mod semnificativ capacitatea performanțelor în CDI de a produce cunoștințe și, în special, capacitatea potențialilor actori de a întreprinde activități de CDI și de a fi capabili să internalizeze conceptul de inovare.

1. Participarea redusă a RO la programele europene și internaționale CDI

În RO se înregistrează un grad scăzut de participare la programele europene CDI și disfuncționalități ale rețelei naționale de coordonare a procesului de promovare și sprijin în vederea accesării programelor europene și internaționale pentru extinderea sferei și eficienței serviciilor pentru organizațiile științifice românești și a întreprinderilor inovatoare în rețelele europene și internaționale și în programele de CD.

European Innovation Scoreboard (EIS) 2020 poziționează RO pe ultimul loc în UE în materie de inovare și o clasifică drept un inovator modest, ca urmare a participării reduse la Programul-cadru pentru cercetare și inovare al UE - Horizon 2020 (H2020). Conform *Analizei blocajelor care împiedică difuzarea inovării, inclusiv digitalizarea realizată la nivel național*, cercetarea națională este slab conectată la tendințele internaționale de cercetare. Există o participare națională scăzută la programele H2020, dar există și un interes mai redus în accesarea acestor fonduri.

Potrivit H2020 Dashboard, rata de succes a aplicanților români la FP7 a fost de 12,09%, iar participarea la programele europene este în continuare redusă, doar 1575 organizații din RO sunt implicate în Horizon 2020 (1,03% din total UE), sumele contractate, prin programul cadru, totalizând cca. 290,2 mil. Euro (0,48% din total UE), explicată de diverși factori, precum capacitatea redusă a instituțiilor românești de a scrie și depune propuneri de proiecte, competiția ridicată la nivelul programului-cadru, dificultatea de a opera în calitate de coordonator al proiectelor din cauza istoricului instituțional mai slab, rata de succes descurajantă a proiectelor finanțate. Acest lucru se poate traduce prin capacitatea scăzută a entităților românești de a depune proiecte de calitate, care să le permită o mai mare conectare la provocările Spațiului European de Cercetare.

În același timp, RST2019 identifică printre nevoile de investiții consolidarea actualelor infrastructuri, capacități și competențe în materie de CDI, astfel încât să fie asigurată participarea la programul Orizont Europa și la alte programe și inițiative ale UE și să se asigure integrarea în rețelele internaționale transnaționale și să se instituie programe comune de cercetare și educație și scheme de cofinanțare.

2. Cooperare redusă între cercetătorii români și cercetătorii din spațiul de cercetare european și internațional

La nivelul RO se înregistrează o colaborare scăzută între cercetătorii din RO și cercetătorii din spațiul internațional și european, precum și lipsa coordonatorilor români din proiecte internaționale, slaba conectare la tendințele CDI la nivel european și pentru transferul de know-how. Indicatorul performanța **resurselor umane** din domeniul cercetării și inovării, conform EIS 2020, situează RO tot în categoria inovatorilor modești, fiind pe ultimul loc, mult sub media UE. Totodată, mobilitatea resurselor umane în știință și tehnologie (HRST) este cea mai redusă din UE (2% față de 7.8% în UE).

3. Ponderea cercetătorilor în total personal CDI este mai mică decât media europeană, iar abilitățile acestora de a asigura transferul de cunoștințe și tehnologie sunt scăzute

Domeniul CDI din RO este caracterizat de lipsa unei mase critice de cercetători care să dețină abilitățile necesare pentru a asigura transferul de cunoștințe și integrarea ideilor în lanțul global de valoare adăugată, care să contribuie la creșterea sustenabilă a economiei românești.

Personalul CD raportat la populația ocupată este de 4 ori mai mic decât media UE, iar după standardele internaționale, dar și după nevoile interne, numărul cercetătorilor din RO este insuficient, la acest indicator RO se înscrie pe o curbă de divergență față de media europeană, în perioada 2009-2017 decalajul majorându-se de la 1,1 la 1,5 puncte procentuale. Proporția se păstrează și în evidența care consideră echivalent normă întreagă (0,38% RO față de 1,46% în UE28 în 2017).

4. Interesul scăzut de colaborare între organizațiile publice de cercetare (universități, INCĐ/ICAR) și mediul de afaceri și transferul dificil de cunoștințe și tehnologie între aceste tipuri de entități

Conform RST 2019 și 2020, în ultimele 2 perioade de programare, RO a susținut, atât organizațiile de cercetare din mediul public, cât și din mediul privat pentru dezvoltarea infrastructurii de cercetare și pentru desfășurarea de activități de cercetare și inovare. Cu toate acestea, atât Raportul specific de țară din 2019, cât și Raportul specific de țară din 2020 privind RO (RST 2019 -2020) scot în evidență faptul că RO nu și-a îndeplinit ținta stabilită în ceea ce privește investițiile în CDI, precum și faptul că, în general, capacitatea de inovare a RO rămâne scăzută, iar competitivitatea sa viitoare este amenințată de decalajul mare dintre întreprinderile cu capital străin și cele naționale, în materie de productivitate și inovare.

Aceste aspecte sunt reflectate în investițiile RO în C&D de numai 0,5 % din PIB (cele mai scăzute din Uniune), iar cheltuielile publice pentru C&D au scăzut și mai mult, de la 0,32 % din PIB în 2011 la 0,21 % din PIB în 2017, ceea ce împiedică orice consolidare a capacităților. În 2019, intensitatea investiției publice pentru C&D a fost în jur de 0,15% (față de 1% țintă a investițiilor publice în C&D până în 2020).

Intensitatea cheltuielilor în CD a mediului de afaceri rămâne cu mult sub media UE (0,29% față de 1,36% în 2017). Performanța în ceea ce privește investiția în CD, efectuată de mediul de afaceri, a înregistrat o scădere în perioada 2012 – 2019, cu aproximativ 19%. Investițiile insuficiente ale mediului de afaceri în CD și a slabei colaborări cu organizațiile de cercetare publice (institute de învățământ superior, INC-uri, ICAR-uri) au ca rezultat plasarea RO în în categoria inovatorilor modești. Acest aspect este reflectat și într-un număr foarte scăzut de cereri de brevete și un număr de cercetători pe cap de locuitor de peste șase ori mai mic decât media UE. Numărul de brevete EPO cumulează doar 0,18% din totalul UE (Eurostat, 2017), o pondere redusă chiar în raport cu numărul de personal CD, RO având, în anul 2017, 0,98% din resursele de CD din UE (SNCISI).

De asemenea, RO deține cea mai scăzută poziție în ceea ce privește cererile de brevet (punctaj 5,95 comparativ cu 212 în Suedia). Activitatea generală de brevetare este fragmentată, aprox. 37% din toate invențiile românești sunt deținute de entități academice și guvernamentale, urmate îndeaproape de persoane fizice cu 35% și doar 28% dintre acestea provin din mediul de afaceri, ca o consecință a numărului relativ redus al *întreprinderilor inovatoare care colaborează cu alții* (EIS2019).

În RO se înregistrează un nivel scăzut de participare la transferul de tehnologie și comercializarea rezultatelor CDI. Principalii participanți la sistemul național de inovare rămân închiși în cadrul grupurilor respective.

Capacitățile infrastructurilor de cercetare nu sunt utilizate la un nivel optim pentru a asigura transferul facil de cunoștințe și tehnologii către mediul de afaceri. Totodată, acestea necesită modernizare/upgrade, având în vedere dinamica evoluției tehnologiei, pentru a putea fi puse la dispoziție, în mod deschis, actorilor din sfera de CDI și industriilor potențial interesate.

Conform EIS 2020, producția științifică rezultată din colaborarea mediului public cu cel privat a clasat RO în 2018 pe locul 26 din 28 țări ale UE (EIS, 2019), ceea ce subliniază, încă o dată, sfera restrânsă de colaborare pentru intervenții de tip public-privat, finanțarea redusă a intervențiilor de tip networking, precum și lipsa unor măsuri structurale menite să stimuleze crearea de rețele și de centre de excelență. În acest context, RST2019 subliniază necesitatea susținerii colaborării dintre institutele publice de cercetare și industriile inovatoare, pentru a crește atractivitatea și performanța organizațiilor de cercetare, pentru a încuraja cercetarea aplicată (...) și transferul de tehnologie.

5. Interesul scăzut pentru proiecte strategice, integrate, ce necesită utilizarea de tehnologii avansate care să adreseze provocări de anvergură și să utilizeze investițiile deja existente în vederea integrării în rețele naționale și pan-europene

Interes scăzut la nivel național pentru proiecte majore care să contribuie semnificativ cu tehnologii și echipamente avansate la dezvoltarea mediului de mobilitate și cercetare românesc și să valorifice investițiile existente prin integrarea în rețele pan-europene.

În plus, RST 2019 identifică drept recomandări transversale:

- consolidarea performanței CDI și promovarea creșterii productivității prin identificarea domeniilor de SI în funcție de potențialul și nevoile naționale;
- dezvoltarea capacităților și competențelor părților interesate de la nivel național implicate în elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor și proiectelor de SI, în strânsă cooperare cu beneficiarii.

Analiza barierelor care împiedică diseminarea inovării, inclusiv digitalizarea

Una din deficiențele majore care limitează capacitatea de a inova și difuza inovarea, reliefată în *Analiza blocajelor care împiedică difuzarea inovării*¹, realizată la nivel național, subliniază faptul că **deficitul de competențe din sistemul de cercetare și inovare** este cauzat de perturbările demografice și de lipsa de disponibilitate a competențelor și resurselor umane relevante pentru piața muncii. RO continuă să se **confrunte cu provocări substanțiale, atât în ceea ce privește creșterea numărului de cercetători, cât și privind reducerea fenomenului foarte grav de brain drain**.

Lipsește, așadar, **masa critică de resurse umane pentru dezvoltarea unor domenii cu potențial** și, în mod special, pentru cercetarea și inovarea interdisciplinară. RO are doar 897 cercetători la 1 milion de locuitori, plasându-se pe ultimul loc în Europa². Personalul este afectat de oportunitățile limitate de dezvoltare a carierei, lipsa finanțării activității CDI, (în fapt, majoritatea condițiilor stipulate în Codul European al Cercetătorilor.

Studiile realizate la nivel european arată că există o relație puternică între internaționalizare și inovare, în sensul în care este dovedit empiric faptul că IMM-urile active pe plan internațional au o predilecție și o rată de succes mai mare în lansarea de produse și servicii noi pentru piață și în introducerea inovațiilor de proces; în aceste condiții, este de așteptat ca eforturile de întărire a capacităților de inovare să fie combinate cu cele pentru susținerea internaționalizării. Așa cum rezultă din Raportul anual privind "Small Business Act" (EC, 2018), progresele României din ultimii 10 ani în direcția susținerii IMM-urilor inovative și a internaționalizării au fost mai degrabă modeste; există, astfel, nevoi bine definite de creștere a suportului pentru creșterea capacităților de inovare, dezvoltarea exporturilor (inclusiv a celor de tip comerț electronic) și internaționalizare.

Activitățile de cercetare trebuie să fie întreprinse de o masă critică de cercetători, având competențele și expertiza relevante, conectată la comunitatea internațională și folosind echipamente de cercetare de ultimă generație. În contextul subfinanțării cronice, baza științifică a fost sub presiune. Transferul de cunoștințe este scăzut în comparație cu UE.

În ciuda eforturilor depuse, **legăturile dintre știință și mediul de afaceri** nu sunt suficient de dezvoltate, la nivel național, iar lipsa de personal calificat reprezintă o provocare majoră pentru potențialul de inovare al economiei românești.

IMM-urile românești prezintă o activitate de inovare foarte scăzută, cu performanțe reduse în toate componentele (produs, proces, marketing, inovare internă). Pe de o parte se constată neintegrarea firmelor cu capital străin în (eco)sistemul de CDI național și lipsa de viziune cu privire la tranziția către activități cu valoare adăugată ridicată, iar pe de altă parte conectarea și accesul IMM-urilor la cunoaștere, precum și capacitatea de inovare, sunt influențate de factori care creează blocaje, precum nivelul scăzut al IMM-urilor per cap de locuitor (ultimul loc în statisticile UE la acest indicator). Doar 2,5% dintre IMM-uri au raportat că au introdus sau implementat produse și/sau procese noi sau semnificativ îmbunătățite.

Reducerea finanțării publice pentru cercetare și inovare a dus la o calitate slabă în domeniul științei și tehnologiei și la legături slabe între mediul universitar și de cercetare publică și întreprinderi. Conform analizei blocajelor care împiedică difuzarea inovării, realizată la nivel național, reiese că una din barierele importante care a contribuit la slaba colaborare între organizațiile de cercetare (universități și INCD-

¹ Chioncel, M., Analysis of the factors that obstruct the diffusion of innovation including digitalisation, 2019

² <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard/extensions/CountryProfile/CountryProfile.html?Country=Romania>

uri/ICAR-uri) și mediul de afaceri este dată de existența unei culturii slab dezvoltate de colaborare între acești actori și reticența de a intra în parteneriat cu alte firme; pe de altă parte, sistemul de CDI nu facilitează, în mod optim, conectarea/comunicarea rezultatelor cercetării publice la mediul economic.

Toate aceste aspecte nu sunt de natură să sprijine întâlnirea dintre oferta de CDI a INCD-urilor și ICAR-urilor și cererea din partea întreprinderilor.

În 2019, RO avea doar două instituții de învățământ superior în top 1000 Shanghai Academic Ranking of World Universities: Universitatea Babeș-Bolyai Cluj (700-800) și Universitatea din București (900-1000), potrivit *Analizei blocajelor inovării* document suport pentru SNCISI.

Conform celui mai recent Anuar Statistic al României (2019), în 2018 întreprinderile mari reprezentau doar 0,33% din numărul de întreprinderi active, contribuind însă cu 41,65% din cifra de afaceri, 44,63% din investițiile brute în economie, 43,54% din valoarea adăugată brută, 76,20% din exporturile directe.

În ceea ce privește însă rezultatele activităților CDI în întreprinderile mari, în perioada 2014-2016, întreprinderile mari reprezentau numai 9,83% din numărul întreprinderilor ce introduseseră inovații de produs sau proces și numai 4,32 % dintre întreprinderile inovatoare erau mari.

Aceste decalaje confirmă faptul că întreprinderile mari nu sunt integrate în sistemul național CDI, preferând importul de tehnologie, identificându-se așadar nevoia catalizării activităților CDI la nivelul acestora în vederea atingerii potențialului de dezvoltare economică bazată pe inovare în întreprinderile mari cu efect de levier asupra întregii economii naționale.

Numărul de cercetători din mediul privat este în scădere, iar marile companii străine cu filiale în RO se arată reticente în privința dezvoltării unor centre locale de cercetare și a încadrării activităților specifice ca activități de CD. Mobilitatea intra și inter-sectorială este limitată, având un impact nedorit asupra circulației cunoașterii și producerii inovării. Mai mult decât atât, sectorul este neatractiv pentru tinerii cercetători, iar RO suferă de un mare „exod de creiere” din rândul cercetătorilor calificați și cu experiență. Numărul de cercetători în întreprinderi a avut un trend de scădere de la 10.319 în 2005, la 5244 în anul 2014 și la 4643 în anul 2018 (echivalent normă întreagă).

Politica europeană de cercetare și inovare vizează crearea unui spațiu european de cercetare (ERA) în care *cercetătorii, cunoștințele științifice și tehnologiile să circule liber* și este susținută în mod direct prin programul-cadru multianual pentru cercetare și inovare. *Inovarea deschisă, știința deschisă și deschiderea către lume* sunt cele trei obiective ale politicii actuale pentru cercetare și inovare în Uniunea Europeană. Mobilizarea cercetării și încurajarea inovării sunt totodată piloni ai *Pactul ecologic european*, noua strategie europeană de creștere, care are scopul de a transforma UE într-o economie neutră din punctul de vedere al climei până în 2050. *Noua strategie industrială europeană* își propune totodată să integreze mai bine *spiritul de inovare industrială* (SNCISI 2021-2027).

Prin legislația națională în vigoare, entitățile care efectuează activități de CD sunt incluse într-un sistem național de CD care este constituit din ansamblul unităților și instituțiilor de drept public și de drept privat cu personalitate juridică, care au CD în obiectul de activitate. În cadrul acestui sistem, o entitate distinctă este sistemul de CD de interes național, care cuprinde următoarele categorii de unități de drept public, cu personalitate juridică, acreditate în acest sens, conform Legii nr. 324/2003 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică: institute naționale de CD; institute, centre sau stațiuni de cercetare ale Academiei Române și de CD ale academiilor de ramură; instituții de învățământ superior acreditate sau structuri ale acestora; institute sau centre de CD organizate în cadrul societăților naționale, companiilor naționale și regiilor autonome de interes național. (SNCISI 2021-2027).

Așa cum s-a menționat anterior, din punct de vedere al ofertei CDI, în anul 2020 sistemul național, care suferă de subfinanțare cronică, cuprinde circa 56 institute de învățământ superior publice autorizate, 43 institute naționale de cercetare-dezvoltare și 65 institute naționale

și centre ale Academiei Române.

În prezent, structura personalului CD din RO reliefează subreprezentarea sectorului instituțiilor de învățământ superior (24% față de 30% media UE).

Pentru dezvoltarea unei societăți competitive, într-o economie globală în continuă schimbare, este necesar ca instituțiile de învățământ superior să aibă un mai mare acces la finanțare și să joace un rol bine definit în cadrul unui mecanism de catalizare direcționat spre inovare și creativitate și să ajute la creșterea competitivității economice. Dezvoltarea infrastructurii de cercetare și preluarea rezultatelor cercetării în industrie sunt nevoi formulate de consumatorii de inovare.

Este necesar ca această ofertă să ajungă în piață și să fie promovate activitățile CDI, urmărindu-se oferirea de soluții viabile și servicii pentru societate și economie. Rezultatele cercetării din mediul universitar sunt valorificate doar pe primele două nivele de maturizare tehnologică și în dezvoltarea carierei academice a corpului didactic, mai puțin îndreptate către valorizare comerciala. Lanțul valoric al inovării este întrerupt în zona TRL3-TRL6, acolo unde cercetarea este formulată în termeni comerciali și companiile testează, validează și incubează inovația.

Lecții învățate

În ceea ce privește *Proiectele de Sinergie cu acțiunile Orizont 2020 și alte programe europene și internaționale*, în urma evaluării acestora, s-a constatat că principala cauză pentru respingere a fost adaptabilitatea redusă a beneficiarilor la regulamentele de aplicare a fondurilor structurale față de cele relativ simple ale Programului cadru. Din cele 27 de proiecte contractate, 13 proiecte sunt dedicate Centrelor Suport.

Aceste Centre Suport se bazează pe transferul de cunoaștere dintre specialiștii din instituțiile care pot demonstra o participare constantă, cu propuneri de proiecte la programele-cadru ale UE (PC5, 6, 7 și Orizont 2020) sau la alte programe CDI internaționale.

Prin urmare, finanțarea unor centre suport care să asigure sprijinul pentru dezvoltarea de proiecte mature și de calitate, care să crească participarea și să permită conectarea la tendințele de cercetare europene și internaționale este absolut necesară și pentru următoarea perioadă de programare.

În condiții de subfinanțare cronică a cercetării, Parteneriatele Europene (2014-2020) au oferit oportunități de consolidare pentru comunitatea științifică pe domenii esențiale pentru UE (cercetarea aplicativă, pe care s-au putut dezvolta competențe, relația cu industria europeană și investiții în companiile multinationale, relația între MCID și ministerele de resort din SM) pentru armonizarea aspectelor care țin de managementul de program CDI și asimilarea unor bune practici la nivel european, aspect care ar trebui să fie susținut și încurajat și în următoarea perioadă de programare.

La nivelul României, principalele categorii de beneficiari programului Orizont 2020 au fost organizațiile private (466) cu o finanțare de 107,81 milioane euro, urmate de organizațiile de cercetare (393 proiecte) cu o finanțare de 79,62 milioane euro, instituțiile de învățământ superior sau secundar (290 proiecte) cu o finanțare de 59,92 milioane euro și instituțiile publice (206 proiecte), cu o finanțare de 20,03 milioane euro.

Deși au fost implementate acțiuni suport orientate spre achiziționarea de infrastructură, servicii tehnologice și echipamente (ex. proiecte de infrastructură din cadrul POC) și acțiuni care au sprijinit procesul de aducere a ideilor către piață (ex. proiectele de tip Parteneriate pentru transfer de cunoștințe, Proiectul Tehnologic Inovativ din cadrul POC), acestea nu s-au dovedit a fi suficiente, în continuare, în RO, existând o activitate „modestă” de transfer tehnologic.

Având în vedere faptul că rezultatele investițiilor în CDI își manifestă impactul într-un timp îndelungat, fiind proiecte de anvergură, rezultatele, în special la nivel economic, sunt vizibile mai târziu, aspect reflectat și în analiza realizată în cadrul EIS din care rezultă faptul

că RO este inovator emergent.

Numărul de colaborări între companii și universități și alte instituții de cercetare a clasat RO pe locul 20 din 28 de țări ale UE (date Eurostat 2016). Majoritatea colaborărilor cu universitățile sau alte instituții de cercetare s-au înregistrat la nivelul companiilor mici.

Ecartul de competitivitate dintre companiile cu capital străin și cele domestice continuă să crească, în condițiile în care acestea nu recurg la soluții CDI oferite de sistemul național, bazându-se pe importul de tehnologie, iar activitățile de cercetare dezvoltare pe care le desfășoară în RO (firme din domeniile automotive, ICT) sunt mai degrabă de tip engineering decât de cercetare industrială. Pe de altă parte, IMM-urile din sectoarele tradiționale low skill low tech nu au capacitatea de absorbție a inovării și, în condițiile unei orientări preponderente spre oferta instrumentelor de sprijin financiar naționale și structurale, s-au organizat sub forma de clustere.

La nivelul POC (*Acțiunea 1.2.1 Stimularea cererii întreprinderilor pentru inovare și Acțiunea 1.2.3 Parteneriate pentru transfer de cunoștințe*) a fost acordat sprijin beneficiarilor din mediul privat; de un interes deosebit s-au bucurat proiectele tehnologice inovative a căror valoare totală depășește alocarea în proporție de 587%, start-up-uri/spin-off-uri - 628%, și întreprinderi nou înființate inovatoare - 285% și parteneriate pentru transfer de cunoștințe cu beneficiari publici - 125%.

Din analiza cererii pentru Proiectul Inovativ Tehnologic (PTI) - Acțiunea 1.2.1 de exemplu, a reieșit că numărul de proiecte depuse a fost de 170, din care 120 au fost peste pragul de calitate și 25 au fost contractate efectiv. Acest lucru s-a întâmplat din cauza alocării bugetare reduse în comparație cu cererea. De asemenea, pentru Acțiunea 1.2.3, intervențiile legate de Parteneriatele pentru Transfer de Cunoștințe (KTP), în cadrul celor 53 de proiecte contractate, aflate în prezent în implementare, au fost semnate peste 400 contracte subsidiare cu entități private. Acest aspect subliniază apetitul de colaborare între entitățile publice și private în CDI (în ceea ce privește POC), aspect care nu este reflectat, din păcate, și la nivel național. POCIDIF își propune să abordeze câteva dintre aceste provocări prin formularea de intervenții pentru crearea centrelor de sprijin conectate la punctele naționale de contact pentru Orizont Europa pentru beneficiarii care doresc să scrie propuneri de proiecte pentru PC9 și alte competiții internaționale. Având în vedere că proiectele PTI au fost contractate în 2020 și proiectele KTP sunt încă în curs de implementare, rezultatele vor fi văzute în următorii ani. Pentru următoarea perioadă, vor fi întreprinse demersurile necesare care să permită accelerarea procesului de evaluare și contractare astfel încât rezultatele să își poată produce efectul cât mai curând posibil.

Infrastructura CDI a fost susținută în cadrul POC prin *Acțiunea 1.1.1 ref. mari infrastructuri CDI*, în cadrul unor proiecte cu beneficiari întreprinderi cu activitate CDI a căror valoare totală depășește alocarea în proporție de 392%, clustere de inovare - 152%, instituții de drept public - 826%. Anterior, proiecte care au facilitat colaborarea între întreprinderi mari, IMM-uri și organizații CDI, având atât componente investiționale de tip CDI și de tip soft (elaborare plan strategic, instruire etc.) au fost susținute și în POS CCE în cadrul operațiunii 1.3.1, dedicată polilor de competitivitate.

Toate cele precizate susțin continuarea intervențiilor pentru consolidarea capacității de CDI a INCD / ICAR și promovarea colaborării dintre acestea și mediul de afaceri, și pentru consolidarea cooperării în domeniul cercetării și dezvoltării, în special cu IMM-urile având în vedere cererea pentru acest tip de proiecte.

Experiența anterioară referitoare la dezvoltarea/utilizarea marilor infrastructuri CDI este una pozitivă susținând continuarea acestui tip de intervenție, urmând să fie sprijinite, cu finanțare publică, infrastructurile de CDI potrivit Foii de parcurs a infrastructurilor CDI din RO actualizate.

În concluzie, luând în considerare ceea ce s-a realizat în perioadele de programare 2007 – 2013 și 2014-2020, nevoia de valorificare a investițiilor CDI deja finanțate și dezvoltarea unor inițiative de mai mare anvergură aliniate la tendințele internaționale în domeniu trebuie să continue în direcția investițiilor în inovare și cercetare, inclusiv în infrastructură, pentru a face posibilă transformarea rezultatelor cercetării în soluții și tehnologii aplicabile în mediul de afaceri, factori cheie pentru durabilitatea, productivitatea și competitivitatea

economiei românești.

Având în vedere faptul că în perioada 2014-2020, în cadrul Axei 1 – POC au fost utilizate cu succes opțiunile de costuri simplificate pentru cheltuielile generale de administrație, sub forma de rata forfetară, apreciate de beneficiari pentru perioada 2021-2027, MA/IB își propune să continue folosirea acestora pentru a veni în sprijinul beneficiarilor și pentru a reduce povara administrativă.

Priorități

Provocările identificate mai sus, din domeniul CDI, vor fi adresate prin următoarea prioritate:

P1 Susținerea și promovarea unui ecosistem de CDI atractiv și competitiv în RO

Intervențiile vizate de program, pentru P1, sunt:

Integrarea ecosistemului național CDI în Spațiul de Cercetare European și internațional

Această acțiune va sprijini îmbunătățirea interconectării actorilor din ecosistemul de cercetare și inovare românesc cu cei din spațiul european/internațional care va permite o dezvoltare mai eficientă a sistemului de CDI în ansamblu. Mai mult, va permite utilizarea în comun a resurselor și a capacității și dezvoltarea științei deschise și a inovației, care este cea mai directă cale către internaționalizarea sistemului de știință și inovare.

Crearea și încurajarea colaborării actorilor din sistemul public și privat în domeniul CDI

Activitățile vor include investiții pentru creșterea atractivității sistemului național CDI, pe următoarele paliere: upgrade de infrastructură și echipamente, dezvoltarea capacităților, atragerea cercetătorilor lideri în domeniul lor și a talentelor, proiecte în parteneriat pentru stimularea productivității economice a întreprinderilor. Va fi încurajat un dialog continuu privind provocările societale și demersurile de cunoaștere necesare, care să antreneze producătorii de cunoaștere și beneficiarii într-un proces de co-creare și validare.

Intervențiile vor stimula universitățile/INCD-urile/ICAR - urile pentru a se răspunde nevoilor întreprinderilor pentru o mai bună poziționare pe lanțul valoric al inovării, creându-se astfel premisele unui ecosistem în care este facilitată corelarea în termeni reali între ofertă și cerere, cu utilizarea infrastructurilor existente, încurajând organizațiile de cercetare să iasă în întâmpinarea nevoilor întreprinderilor.

Sprijin pentru proiecte în domeniul tehnologiilor avansate

Beneficiile pe termen lung ale infrastructurilor de cercetare pentru societate sunt indiscutabile, indiferent de mărimea sau accentul științific în cauză. Facilitățile științifice la scară largă modelează intrinsec regiunea în care sunt localizate fiind importante nu numai în rolul de contribuitoari la competitivitate, dar și în agendele pentru coeziune și integrare. De asemenea, acestea au și un impact extraordinar asupra competențelor personalului, cercetătorilor și studenților, constituindu-se în instrumente pentru realizarea colaborării între diferiți actori relevanți, precum și pentru asigurarea transferului tehnologic, precum și pentru creșterea numărului de tineri cercetători prin cooptarea absolvenților de studii superioare tehnice în activitățile derulate la nivelul acestor infrastructuri.

Ancorarea priorității în cadrul Strategiei 2021-2027

Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă (SNCISI) identifică, în cadrul OG4. Colaborare europeană și internațională, O.4.1. Creșterea participării la programele Uniunii Europene în domeniul CDI. Sinergii cu Orizont Europa și alte programe CDI coordonate la nivel european și internațional, necesitatea mobilizării în direcția valorificării oportunităților oferite de Pilonul Extinderea participării/ răspândirea excelenței din Programul Orizont Europa, având în vedere evoluția rapidă a cercetării și inovării în contextul concurenței globale.

SNCISI identifică, totodată, prin următoarele obiective, necesitatea de sprijin, pentru:

- OG2. Susținerea ecosistemelor de inovare asociate specializărilor inteligente, OS 2.1. Sprijin pentru dezvoltarea specializării inteligente la nivel național - proiecte complexe de cercetare-inovare cu implicarea întreprinderilor alături de organizații de cercetare;

- OG 3. Mobilizare către inovare, OS.3.1. Susținerea și încurajarea colaborării public-privat pentru implicarea în proiecte de inovare și valorificarea rezultatelor - promovarea colaborării între mediul de afaceri și mediul public CDI, precum și sprijinirea creării unui ecosistem de antreprenoriat inovativ funcțional. Acest obiectiv facilitează consolidarea capacității CDI la nivel național ; OS 3.2. Dezvoltarea transferului tehnologic și de cunoștințe la nivel național pentru creșterea vizibilității rezultatelor și impactului în mediul economic- procesul de expunere și introducere a rezultatelor cercetării de la producătorul de cunoaștere în circuitul economic

SNCISI identifică în cadrul OG1. Dezvoltarea sistemului de cercetare, OS.1.4. Modernizarea și utilizarea eficientă a infrastructurii CDI prin facilitarea accesului deschis și asigurarea sustenabilității acesteia, necesitatea continuării investițiilor în infrastructuri CDI prin care să fie selectate proiecte de înaltă calitate ce vor asigura accesul deschis către mediul privat.

Logica intervenției

Pentru a accelera ritmul transformării economice și sociale, logica programului asigură transferul rezultatelor activităților de cercetare către piață prin dezvoltarea unui ecosistem de CDI durabil, predictibil și stabil. Această abordare permite maximizarea efectelor de pârghie ale cooperării public-privat, încurajează interacțiunea între diferiți actori și facilitează schimbul de cunoștințe între aceștia. Procesele de proiectare, implementare, monitorizare și evaluare a programului se vor baza pe parteneriatul între toate entitățile cu responsabilități în domeniu.

Abordarea ecosistemică asigură realizarea obiectivului principal al programului și permite combinarea eficientă a proceselor de luare a deciziilor și identificare a nevoilor - de jos în sus și de sus în jos, pentru construirea măsurilor și intervențiilor stabilite în program. Un ecosistem interactiv și dinamic între finanțator și beneficiar/aplicant necesită o viziune comună, strategii flexibile, angajament durabil și cooperare instituțională.

Aplicarea abordării asigură o delimitare clară între diferitele politici, măsuri și instrumente cu impact la nivel național și european, asigurând coordonarea, coerența, complementaritatea, modernizarea și sinergia acestora.

Programul își propune, ca abordare verticală, să asigure intervenții menite să conecteze RO la Spațiul European și Internațional de Cercetare, să asigure colaborarea între profesioniștii sistemului de cercetare și mediul de business în vederea creării de produse și procese inovative pentru creșterea competitivității. Ca abordare orizontală, programul își propune să crească și să mențină locurile de muncă pentru cercetători, să ofere sprijin pentru creșterea abilităților acestora de a utiliza echipamentele achiziționate prin proiecte și de a transfera cunoștințele dobândite către piață. Mai mult, vor fi sprijinite IMM-urile în vederea conștientizării importanței cercetării și inovării pentru creșterea competitivității acestor entități pe piață. Cunoașterea este cea mai importantă „valoare” a quintuple helix (organizații de cercetare-industrie-guvern-cetățeni-mediul), iar circulația cunoștințelor stimulează continuu acumularea de noi cunoștințe pentru a promova sustenabilitatea prin inovații noi, avansate și de pionierat.

Fiecare dintre cele trei priorități care vizează activități de CDI participă și contribuie, prin măsurile stabilite, la realizarea unui sistem unificat de activități complementare care să sprijine dezvoltarea durabilă a economiei românești. Programul va continua să sprijine integrarea, dezvoltarea afacerilor și interconectarea obiectivelor sistemului național de CDI creat în primele două perioade de programare, precum și a celor care servesc programele orizontale europene administrate de CE.

Este, așadar necesar să se creeze premisele ca autoritățile naționale să devină parteneri activi în guvernarea ecosistemelor de inovare,

oferind sprijin personalizat prin politici de inovare, resurse umane, infrastructură etc.

Contribuția la prioritățile orizontale

În timpul implementării programului, autoritatea de management/organismul intermediar va promova utilizarea strategică a achizițiilor publice pentru a sprijini obiectivele politicii (inclusiv eforturile de profesionalizare pentru a remedia deficiențele de capacitate). Beneficiarii vor fi încurajați să utilizeze mai multe criterii legate de calitate și de costul ciclului de viață. Atunci când este fezabil, considerentele de mediu (de exemplu, criterii de achiziție publică ecologice) și considerente sociale, precum și stimulente pentru inovare ar trebui încorporate în procedurile de achiziții publice.

Complementarități

Prin POCIDIF sunt finanțate intervențiile în domeniul cercetării și inovării care adresează provocări societale, aplicabile și cu impact la nivel național, fiind complementare cu intervențiile susținute prin POR-uri, aplicabile și cu impact la nivel regional.

POCIDIF vizează domeniile de specializare inteligentă naționale identificate prin SNCISI, în timp ce POR-uri au în vedere domeniile de specializare inteligentă regionale identificate prin RIS3 regionale.

Cele două tipuri de intervenții se completează una pe cealaltă, respectiv prin POCIDIF sunt sprijinite organizațiile de cercetare să iasă în piață în vederea creșterii capacității lor de CI și de transfer de cunoștințe, inclusiv prin parteneriate cu întreprinderile, în timp ce la nivel regional se susține dezvoltarea capacității entităților de inovare și transfer tehnologic (EITT) pentru dezvoltarea spectrului de servicii în sprijinul transferului tehnologic și inovării și pregătire/implementarea unui transfer tehnologic și/sau achiziția de servicii de cercetare și pregătire TT de către IMM, precum și dezvoltarea capacității CDI a întreprinderilor.

Investițiile din POR-uri în infrastructura organizațiilor de cercetare este în strânsă legătură cu nevoile mediului de afaceri, în timp ce investițiile din POCIDIF propun în special utilizarea infrastructurilor existente și numai, după caz, investiții în infrastructuri noi/modernizate/upgrade-uri.

Prin POCIDIF se vor susține intervențiile care vor avea expunere europeană, prin sinergii cu programe europene – HORIZON, ERA, cooperare transnațională, iar prin PORNE, Acțiunea 1.1 Integrarea organizațiilor CDI din sistemul național în structuri, parteneriate și proiecte de cooperare interregionale și internaționale, aliniate domeniilor RIS3 se vor finanța intervențiile legate de proiecte de cooperare interregională, aderare la platforme și rețele internaționale aliniate domeniilor RIS3 regionale.

În ceea ce privește finanțarea intervențiilor pentru IMM-uri sub OS (iii), inclusiv digitalizarea IMM-urilor sub OS(ii) acestea se realizează numai în cadrul POR-urilor.

Măsurile susținute prin POCIDIF se completează și prin PO Educație și Ocupare (POEO):

OS iv.4. Intervenții pentru învățământul terțiar ce vizează printre altele atragerea de studenți/doctoranzi în domeniile relevante pentru piața muncii, susținerea excelenței (burse doctorale în domeniile de specializare inteligentă, cursuri deschise, online dedicate cererii de pe piața muncii) și promovarea dezvoltării programelor de studii de înaltă calitate, flexibile și corelate cu cerințele pieței muncii prin acordarea de granturi pentru finanțarea unor scheme de antreprenoriat de tipul start-up students.

OSiv.4. Intervenții pentru învățământul terțiar ce vizează printre altele atragerea de studenți/doctoranzi în domeniile relevante pentru piața muncii, susținerea excelenței (burse doctorale în domeniile de specializare inteligentă, cursuri deschise, online dedicate cererii de pe piața muncii) și IPT/iv 1.2 B Dezvoltarea/revizuirea de calificări cu accent pe calificări noi pentru specializări din domenii de înaltă tehnologie și competitivitate (de ex. IT&C, inteligența artificială, robotica, 3D printing, etc.) și care susțin dezvoltarea sustenabilă și economia verde, solicitată de piața muncii.

Măsuri pentru formarea și dezvoltarea de competente a resursei umane.

POCIDIF și PNRR:

- atragerea de cercetători străini - prin PNRR se vor sprijini acțiuni pentru formare a cercetătorilor și crearea de nuclee pentru cercetarea fundamentală, în timp ce prin POCIDIF sunt susținute acțiuni pentru crearea de nuclee de competență pentru cercetare aplicată, dezvoltare experimentală și inovare
- sinergiile cu acțiunile Orizont Europa și alte programe europene și internaționale, prin POCIDIF vor fi susținute domeniile de specializare inteligentă identificate în cadrul SNCISI 2021-2027 pentru alte tipuri de proiecte față de cele din PNRR (spre exemplu PNRR va sprijini Seal of Excellence pentru acțiunile Marie Skłodowska Curie castigate până în 2023 iar POCIDIF va sprijini Seal of excellence pentru alte tipuri de acțiuni).

Prin POCIDIF vor fi finanțate intervenții în domeniul sănătății (subdomeniile identificate prin SNCISI 2021-2027) având ca beneficiar principal mediul privat (P2) complementar cu măsurile susținute prin POS 2021-2027 în domeniul CDI în sănătate.

POCIDIF este în sinergie cu Programul Orizont Europa care vizează consolidarea științei și tehnologiei în UE prin investiții sporite în oameni cu înaltă calificare și cercetare de ultimă oră, promovarea competitivității industriale a UE și a performanței sale în materie de inovare, precum și realizarea priorităților strategice ale UE.

Măsuri de sprijin pentru capacitatea administrativă a AM/OIC și pentru potențialii beneficiari/beneficiarii POCIDIF 2021-2027

1. Capacitatea administrativă pentru AM/OIC

Scopul măsurilor vizate este de a sprijini punerea în aplicare a structurilor necesare și a capacității administrative care sunt esențiale pentru atingerea obiectivelor definite, fiind condiții prealabile pentru implementarea eficientă și cu succes a POCIDIF. Prin P8 se vor sprijini continuu procesele de management, pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea, evaluarea, managementul financiar, publicitatea, controlul și protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene și cele naționale, urmărind atingerea obiectivelor programului operațional.

Măsurile de sprijin din POAT vor viza:

- Formarea/dezvoltarea personalului din cadrul AM/OIC, precum și din structurile suport, încurajarea și sprijinirea schimbului de experiență și networking-ului în domenii specifice, inclusiv stagii;
 - Sprijin pentru participarea personalului AM/OIC la seminarii, conferințe, grupuri de lucru, networking etc. în legătură cu managementul și implementarea programului operațional;
 - Sprijin logistic pentru funcționarea AM/OIC, inclusiv implementarea măsurilor de reducere a sarcinii administrative pentru beneficiari;
 - Sprijin pentru toate etapele de implementare a programului (planificare, evaluare și selecție, monitorizare a proiectelor, verificare și control);
 - Sprijin pentru creșterea capacității membrilor în Comitetul de monitorizare (prin participarea la reuniuni, seminarii, cursuri de formare, mese rotunde etc.) de a se implica în mod activ în implementarea, monitorizarea și evaluarea programului;
 - Furnizarea sprijinului necesar pentru organizarea și derularea comitetelor de monitorizare ale POCIDIF;
 - Efectuarea de analize, studii, evaluări care să contribuie la gestionarea eficace și eficientă a fondurilor alocate pentru POCIDIF;
 - Efectuarea de evaluări ale POCIDIF în conformitate cu planul de evaluare a programului;
 - Dezvoltarea și introducerea unor sisteme de monitorizare și raportare pentru indicatorii specifici POCIDIF;
- Colectarea, agregarea și analiza datelor și a informațiilor statistice, pregătirea de rapoarte și documente, efectuarea de cercetări și implementarea altor acțiuni menite să ofere sprijin pentru pregătirea următoarei perioade de programare (post 2027).
Toate aceste măsuri sunt necesare pentru a asigura un sistem de management și control eficient, a asigura o comunicare și informare adecvate referitoare la tipul și intervențiile susținute pentru beneficiari, precum și sprijinirea beneficiarilor cu privire la dezvoltarea și implementarea cu succes a proiectelor.

Prin POAT 2021-2027 se vor asigura cheltuielile pentru salariile personalului pentru AM/OIC inclusiv contribuțiile aferente suportate de către angajator și angajat, potrivit legii;

2. Sprijin pentru potențialii beneficiari și beneficiari

Pentru sprijinul beneficiarilor, măsurile susținute din POAT vor viza:

- Organizarea de evenimente pentru creșterea gradului de conștientizare a opiniei publice în ceea ce privește POCIDIF și rezultatele obținute prin intermediul finanțării din program;
- Stabilirea unui sistem eficient de schimb de informații cu beneficiarii și cu alte părți interesate;
- Organizarea de evenimente (conferințe, mese rotunde, seminarii, ateliere etc.) în scopul creșterii conștientizării, îmbunătățirii cunoștințelor și competențelor beneficiarilor și a potențialilor beneficiari în ceea ce privește POCIDIF;
- Sprijin pentru activitățile de publicitate, informare, comunicare specifice POCIDIF prin producerea de materiale de informare și publicitate, organizarea de conferințe, evenimente, reuniuni, prezentări, caravane etc.;
- Sprijin material și tehnic pentru activitățile de informare și publicitate și asigurarea transparenței intervențiilor în conformitate cu măsurile de comunicare ale POCIDIF, inclusiv furnizarea de informații online și publicarea de materiale de informare etc.;
- Organizarea de sesiuni de formare pentru beneficiari/potențialii beneficiari ai POCIDIF;
- Elaborarea de manuale/ghiduri/metodologii pentru solicitanți și beneficiari;
- Efectuarea de studii și analize privind gradul de satisfacție a beneficiarilor;

II. E-guvernare și digitalizare în educație, cultură și în afaceri

RO se situează pe locul 26 din cele 28 de state membre ale UE conform ultimului Indicelui economiei și societății digitale (DESI) pentru 2020. RO înregistrează cele mai bune rezultate în dimensiunea Conectivitate, datorită utilizării ridicate a benzii largi de foarte mare viteză și disponibilității ample a rețelelor de foarte mare capacitate fixe, în special în zonele urbane. 49% dintre locuințele din RO sunt abonate la servicii de bandă largă de foarte mare viteză (cel puțin 100 Mbps), RO situându-se astfel pe locul 5 în UE. Cu toate acestea, digitalizarea economiei a rămas în urmă, în condițiile în care aproape o cincime dintre români nu au utilizat niciodată internetul și mai puțin de o treime au competențe digitale cel puțin elementare. RO este bine poziționată în ceea ce privește absolenții TIC, plasându-se pe locul al cincilea, cu 5,6% dintre toți absolenții (media UE: 3,6%); cu toate acestea, în ceea ce privește serviciile publice digitale și utilizarea serviciilor de internet, performanța României este cea mai scăzută în rândul statelor membre ale UE.

E-guvernare

Evoluția constantă din ultimii ani, dar care nu a avut anvergura necesară, nu reușește să asigure reducerea decalajelor față de media europeană în ceea ce privește e-guvernarea din RO. Mai precis aceasta nu a reușit să demareze în mod decisiv acel proces complet, complex și coordonat pentru a transforma digitalizarea livrării serviciilor publice și interacțiunea cu autoritățile publice. Singurul factor unde RO depășește media europeană conform DESI este la procentul de utilizatori ai soluțiilor de e-guvernare. Dat fiind numărul redus de soluții de e-guvernare și chiar rata de penetrare a internet-ului în anumite zone cum este cea rurală, plus situația celorlalți factori – “punctajele scăzute obținute în ceea ce privește formularele precompletate și serviciile realizate integral online” – procentul de utilizatori crescut nu înseamnă nimic, ascunzând doar problemele sistemice ale e-guvernării din RO menționate și în DESI legate de lipsa de interoperabilitate a sistemelor IT din administrația publică, migrarea specialiștilor în TI din sectorul public înspre sectorul privat sau în alte țări, precum și lipsa generală de competențe digitale. Acestea sunt conform DESI :

- Lipsa de interoperabilitate a sistemelor IT din administrația publică în contextul lipsei de coordonare dintre instituțiile publice în ceea ce privește instituirea unor servicii digitalizate;
- migrarea specialiștilor în TI din sectorul public înspre sectorul privat sau în alte țări;
- lipsa generală de competențe digitale.

Educație

În ceea ce privește dimensiunea capitalului uman, în condițiile de subfinanțare, RO se situează pe locul 27 în rândul țărilor UE, cu mult sub media UE. Creșterea competențelor digitale pentru învățare nu poate fi realizată în lipsa unei baze materiale adecvate. Cu toate că au fost alocate finanțări pentru infrastructura în educație, o mare parte a infrastructurii de educație continuă să fie depășită și neatractivă și limitează eficiența politicilor existente axate pe îmbunătățirea calității educației.

Cultura

Diminuarea potențialului cultural și neimplicarea culturii în politicile de dezvoltare scad șansele consolidării educației cetățenilor. Existența unor centre culturale dezvoltate numai în câteva orașe mari ale țării, interesul scăzut pentru restul teritoriilor și pierderea tradițiilor au creat dezechilibre culturale care adâncesc problemele sociale și economice dintre mediul urban și rural, fapt ce poate fi contracarat prin digitalizare.

Transformarea digitală a economiei

Potrivit DESI2020 întreprinderile mici și mijlocii, care reprezintă în jur de 99% dintre întreprinderile înregistrate în România și peste 60% dintre angajați, se plasează sub media europeană în ceea ce privește mai toate dimensiunile tranziției digitale, așa cum sunt ele măsurate de DESI și Eurostat.

RO se situează pe locul 27 din cele 28 de țări ale UE în ceea ce privește capitalul uman, stagnând în această privință comparativ cu anul precedent. Nivelurile competențelor digitale cel puțin elementare și al competențelor cel puțin elementare în materie de software situează RO pe locul 27 în rândul statelor membre ale UE. Mai puțin de o treime dintre persoanele cu vârsta cuprinsă între 16 și 74 de ani au competențe digitale cel puțin elementare (58% la nivelul UE în ansamblu), în timp ce 35% au competențe cel puțin elementare în materie de software (față de o medie a UE de 61%). În ceea ce privește competențele digitale peste nivelul elementar, RO se situează pe ultimul loc în UE, cu doar 10% dintre persoane. Deși s-a înregistrat o creștere ușoară în anul precedent în ceea ce privește procentajul specialiștilor în domeniul TIC, aceștia reprezintă o proporție mult mai mică din forța de muncă decât în UE în ansamblu (2,2% față de o medie a UE de 3,9%). Specialiștii în domeniul TIC reprezintă 1,2% din totalul femeilor încadrate în muncă. În schimb, RO are rezultate bune în ceea ce privește absolenții în domeniul TIC, situându-se pe locul 5 în rândul statelor membre, cu 5,6% dintre toți absolvenții.

E-guvernare

Provocare

Digitalizarea serviciilor publice oferite de autoritățile publice centrale

Conform RST 2020 este necesar să se direcționeze cu prioritate investițiile către tranziția digitală în special către infrastructura de servicii digitale.

Deși RO a avut o creștere economică semnificativă în ultimii 20 de ani, aceasta este cu (1,2-2,5)% pe an sub creșterea înregistrată de țările din spațiul est european care sunt într-un stadiu avansat din punct de vedere al digitizării serviciilor guvernamentale. Chiar dacă digitalizarea este doar unul dintre factorii care determină creșterea economică, absența unor instrumente care să faciliteze standardizarea informațiilor la nivelul administrației publice centrale are consecințe negative. Până în prezent, sistemul IT fragmentat al administrației naționale crește sarcina administrativă pentru cetățeni și mediul de afaceri.

Una dintre măsurile de reducere a sarcinii administrative a fost adoptarea Cadrului Național de Interoperabilitate ce are ca obiectiv asigurarea interoperabilității inclusiv dincolo de granițele RO (în cadrul granițelor UE), pentru facilitarea schimbului de informații și pentru a beneficia de schimbul de bune practici internaționale care au fost deja aplicate de către alte SM UE.

În perioada 2014-2019, mai multe servicii de tip e-guvernare au înregistrat o creștere ponderată de la 22,8% (în 2014) până la 38,6% (în 2019) și ca urmare a implementării intervențiilor finanțate prin POC, stabilite în baza Strategiei privind Agenda Digitală pentru România 2020 (SNADR), document programatic coerent care avea obiectivul de a trasa direcțiile strategice pentru digitalizarea cu succes a administrației publice centrale. SNADR a plecat de la o analiză atentă a problemelor existente la nivelul administrației centrale, încercând totodată să se adapteze Agendei Digitale UE (în special în ce privește abordarea pe baza de eveniment de viață al cetățeanului sau al firmei - EV) și să propună și facilitatori esențiali ai digitalizării, cum era introducerea de internet în banda largă în zonele albe și gri ale țării.

Cu toate acestea și în ciuda unor succese parțiale, situația a rămas până la declanșarea pandemiei Covid 19 una problematică, așa cum se poate constata atât din statistica DESI cât și din RST 2019. Acestea constatau în continuare gravă lipsa de capacitate administrativă de a interacționa digital cu cetățenii și companiile și ca element central lipsa de interoperabilitate a sistemelor IT. Aceste constatări s-au menținut cu și mai mare acuitate în RST 2020, când sub presiunea pandemiei, totuși, anumiți pași înainte au fost făcuți sub semnul urgenței (generalizarea platilor prin Ghiseul.ro, acceptarea semnării electronice a unor documente în relația cu instituțiile publice, etc.).

Având în vedere aceste evoluții, ADR (fost MCSI) a coordonat realizarea unei analize complete a situației digitalizării procedurilor administrative aferente acelor EV finanțabile prin POC 2014-2020, care a fost finalizată la începutul lui 2020. Analiza a stat apoi la baza unor linii de acțiune strategice incluse în Politica publică în domeniul e-guvernării pentru perioada 2021-2030 (politica publică eGov)³ care au ca obiectiv să înlocuiască SNADR 2020 pentru orizontul de timp enunțat și să fie un instrument mai eficient și eficient în direcția transformării digitale a administrației publice centrale.

În completarea documentului de politică publică eGov, care tratează pe lângă aspectele esențiale ale e-guvernării din punct de vedere al funcționalității tehnice (sistemele de autentificare, cele de interoperabilitate tehnică, aranjamentele de arhitectură IT, etc.), doar EV incluse spre finanțare în POC 2014-2020, ADR a extins analiza pentru toate serviciile publice care pot face obiectul digitalizării și care sunt furnizate de administrația publică centrală. Această analiză poartă numele de Catalogul Serviciilor Publice și se află sub responsabilitatea ADR și SGG și implică prin Comitetul pentru e-guvernare și reducerea birocrăției întregul arc guvernamental.

În acest sens, Guvernul a constituit Comitetul pentru e-guvernare și reducerea birocrăției, o instituție care va propune măsuri specifice de simplificare a procedurilor administrative și de debirocratizare, atât pentru mediul de afaceri și cetățeni, cât și pentru instituții, potrivit unei decizii publicate în Monitorul Oficial.

Catalogul Serviciilor Publice va fi validat și asumat inter-instituțional în cadrul Comitetului și va reprezenta completarea în timp real a analizelor de nevoi pentru transformarea digitală a EV din politica publică eGov, pentru restul serviciilor publice ne-cuprinse în aceasta.

Educație

Provocare

Digitalizarea în domeniul educației

Conform RST 2019-2020 competențele digitale de bază și competențele elementare de utilizare a programelor informatice sunt printre cele mai scăzute din Uniune. Din cauza infrastructurii digitale inegale și a competențelor digitale insuficiente, trecerea la învățământul la distanță în contextul epidemiei de COVID-19 creează probleme pentru instituțiile de învățământ și formare, pentru cadrele didactice și pentru elevi, în special pentru elevii defavorizați și pentru romi.

Nivelurile competențelor digitale de bază și avansate rămân cele mai scăzute în rândul SM UE. Mai mult de o cincime dintre români nu au folosit niciodată internetul, iar mai puțin de o treime au abilități digitale de bază. Totodată, măsurile de distanțare fizică impuse în contextul crizei COVID-19 au arătat faptul că întregul sistem educațional este nepregătit pentru a furniza servicii de educație în sistem

³ <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2016/04/Propunere-de-politica-publica-in-domeniul-e-guvernarii-adoptata-3-iun-2021.pdf>

online, situația fiind cu atât mai precară în ciclurile inferioare de învățământ și în mediul rural, unde atât accesul elevilor, cât și dotarea unităților de învățământ are un grad ridicat de precaritate.

Totodată, este necesar să se modernizeze toate serviciilor publice digitale care generează schimburi de informații, inclusiv în domeniul educației.

Sistemul de învățământ este subfinanțat, iar capacitățile administrative necesare pentru modernizarea acestuia trebuie să fie consolidate.

Potrivit *Strategiei privind modernizarea infrastructurii educaționale 2017-2023*, problemele curente cu care se confruntă sistemul educațional sunt: inadecvarea și insuficiența resurselor IT la nivel central, inexistența unor resurse IT semnificative la nivel local și lipsa unei strategii adecvate pentru abordarea problemei instrumentelor de lucru mai ales la nivelul cadrelor didactice, a funcționarilor și a elevilor.

Programele de învățământ și infrastructura existente nu reflectă într-o măsură suficientă necesitatea de a spori competențele digitale ale elevilor. Numărul de școli foarte bine echipate din punct de vedere digital și de școli conectate din RO este semnificativ mai mic decât media UE.

Sistemele centrale precum *Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din RO* rulează pe o infrastructură învechită, cu performanțe mult sub necesar – ceea ce impune cât mai curând migrarea acestora pe o infrastructură care să asigure resursele de calcul necesare într-un mediu modern, ușor de administrat.

Sistemele locale sunt practic inexistente, atât la nivelul unităților de învățământ cât și al inspectoratelor. Eventualele sisteme implementate la acest nivel au fost realizate cu eforturi pe plan local, fără a avea criterii de calitate clare și fără a fi bazate pe o strategie coerentă. Acestea nu pot fi gestionate unitar, având probleme importante de securitate și de asigurare a disponibilității, și, cel mai important, nu vor putea fi integrate cu noile sisteme critice – Sisteme Integrate de Management.

Urmare a crizei generate de pandemia de Covid19, au fost luate o serie de măsuri necesare pentru a sprijini procesul educațional (elevi și cadre didactice învățământ preuniversitar) prin achiziția în cadrul POC de echipamente mobile IT, precum și a altor echipamente/dispozitive electronice necesare desfășurării activităților didactice în mediu on-line pentru 400.000 elevi.

Având în vedere că aceste măsuri vizează interesul strategic național de a asigura cele mai bune condiții pentru desfășurarea activităților didactice, respectiv a serviciului public de educație, este necesară continuarea acestor măsuri pentru a oferi aceleași condiții tuturor elevilor care nu au acces la educație în mediul on-line.

În acest context, este susținută continuarea demersurilor de dezvoltare a unei rețele IT în fiecare școală, complementar cu proiectele finanțate în perioada 2014–2020. În plus, implementarea infrastructurii IT, completată de instalarea software-ului educațional (pentru predare, testare) va încuraja predarea asistată de IT. Se urmarește, de asemenea, sustinerea de intervenții care vizează digitalizarea și interoperabilitatea în domeniul educației (echipamente și infrastructură, baze de date, soft, platforme digitale) pentru modernizarea serviciilor publice digitale existente.

Cultură

Provocare

Digitalizarea patrimoniului cultural național

Existența unor centre culturale dezvoltate numai în câteva orașe mari ale țării, interesul scăzut pentru restul teritoriilor și lipsa unui nivel adecvat de implicare a culturii/potențialului cultural în politicile de dezvoltare au creat dezechilibre economice, sociale și culturale (e.g. pierderea tradițiilor, scăderea nivelului de educație al cetățenilor, etc) contribuind la adâncirea decalajelor dintre mediul urban și rural. Patrimoniul cultural imobil din RO alcătuit dintr-un număr total de 30.136 monumente istorice se confruntă cu o provocare de ierarhizare

a intervențiilor de conservare și restaurare la nivel național. Intervențiile de până acum s-au făcut în mod deficitar. Mai mult, pentru 43% dintre monumentele istorice nu este cunoscută starea de conservare, pentru 34% nu se cunoaște nici regimul de proprietate iar pentru un număr considerabil de monumente există doar informații minimale (e.g. denumire, adresă, localizare, date). Astfel, printre alte riscuri identificate precum managementul și pregătirea în caz de dezastre naturale, intervențiile asupra monumentelor istorice sunt momentan foarte dificil de realizat

Încă din anul 2005 CE prin Recomandarea 2005/865/CE privind patrimoniul cinematografic, invită SM să colecteze, să catalogheze, să conserve și să restaureze filme de valoare pentru accesul la aceste creații de către generațiile viitoare, astfel acordând cinematografiei un loc important și amintind rolul crucial al arhivelor naționale de film, al digitizării și importanța accesului public la patrimoniul de film al Europei. În RO acest demers a rămas marginal, fiind realizat în mică proporție, fapt ce a condus la riscuri crescute privind pierderea acestui patrimoniu prin detriorare sau chiar distrugere.

Sectorul cultural nu beneficiază de un sistem permanent, unitar de colectare de date statistice, informațiile existente fiind multe ori redundante, învechite și incomplete. Astfel, nu există un registru național privind sectorul cultural, prin urmare lipsesc date cu privire la dimensiunea exactă a sectorului și nevoile acestuia. Această lipsă este resimțită puternic atât de autorități ce nu pot fundamenta politicile publice necesare, dar și de organizațiile culturale ce trebuie să își cunoască poziția pe piață și audiența potențială pentru a-și dezvolta serviciile și strategiile de piață. Colectarea de date statistice și agregarea lor în serii relevante pentru identificarea de tendințe și oportunități sprijină sectoarele culturale și creative pentru a-și spori productivitatea, a-și putea dezvolta planurile de afaceri și strategii de organizare. Totodată, datele sunt un instrument puternic ce oferă o imagine mai clară asupra ecosistemului cultural pentru a fundamenta politicile publice la nivel național și regional. Potrivit datelor EUROSTAT, RO se află printre țările europene cu cel mai scăzut nivel de utilizare a internetului și a TIC. Pentru lucrătorii culturali nu există, în prezent, un format unitar, adaptat sectorului, de pregătire, specializare și perfecționare, cu consecința unei slabe performanțe și a valorificării insuficiente a oportunităților digitale în conceperea și furnizarea serviciilor culturale.

Potrivit datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, companiile care activează în domeniul culturii au înregistrat o scădere a cifrei de afaceri cu 21% în perioada 2019-2020 față de anul anterior. Criza Covid va avea un impact durabil asupra întregului "value chain" cultural, iar digitalizarea poate genera modalități noi de adaptare la acest context social. Astfel, trebuie evidențiat rolul jucat de sectoarele culturale și creative în procesul de inovare. Deoarece prin specificul lor aceste sectoare livrează conținuturi care sunt utilizate și în mediul digital, iar capacitatea lor de a crea sau amplifica tendințe sociale și culturale generează o cerere mai mare de consum online, sectoarele culturale și creative au o contribuție importantă la crearea unui mediu favorabil inovării. Conform Cartea verde - Eliberarea potențialului industriilor culturale și creative (COM_2010_211), fiind utilizatori intensivi de tehnologie, cererile lor determină frecvent adaptări și noi evoluții tehnologice, oferind stimuli ai inovării pentru producătorii de tehnologii. În același document se relevă că firmele care utilizează într-o măsură proporțional mai mare servicii furnizate de sectoarele culturale și creative au o performanță semnificativ mai bună privind inovarea.

Transformarea digitala a economiei

Provocare

Digitalizarea IMM-urilor

Situația digitalizării economiei prin prisma în special a transformării digitale a IMM-urilor din RO este una extrem de problematică. Pe lângă generala întârziere digitală este ritmul de creștere al indicatorilor digitalizării, care nu conduc la reducerea decalajelor față de media UE. Astfel IMM-urile și ca urmare mare parte din structura economică a țării rămân blocate într-un mod de funcționare depășit din cauze structurale profunde și cu efecte negative grave asupra productivității muncii, asupra menținerii unei valori adăugate scăzute a produselor și serviciilor, asupra intensității energetice a economiei, etc.

De asemenea, un factor esențial care afectează performanța digitală a IMM-urilor este reprezentat de competențele și abilitățile digitale slabe ale forței de muncă în general și de insuficiența specialiștilor în domeniul TIC, aspect reliefat și de DESI 2020.

ADR a întreprins o analiză pe baza de date statistice disponibile cu privire la barierele digitalizării IMM-urilor⁴. Concluziile analizei arată că, deși finanțările și capitalul pentru investițiile în tehnologiile digitale rămân importante și necesare este evident că un factor mai important este capacitatea de înțelegere a rolului și funcției acestor tehnologii în evoluția întreprinderii din partea managementului întreprinderilor. De fapt lipsa de abilități și educație digitală a populației se regăsește și la nivelul managementului făcând ca transformarea digitală să nu fie înțeleasă sau valorizată economic corect.

Analiza blocajelor care împiedică digitalizarea

Concluziile analizei arată că pentru sectorul privat, barierele digitale sunt în primul rând cele legate de capitalul uman (competențele digitale scăzute ale forței de muncă, abilitățile digitale specifice managementului întreprinderii slab prezente în zona IMM-urilor și într-o măsură mai mică numărul de specialiști IT disponibili pentru zona IMM-urilor). Într-o măsură mai mică, dar totuși importantă, lipsa finanțărilor pentru adoptarea tehnologiilor digitale avansate însoțite de sprijin (expertiză/consultanță) reprezintă și ea o barieră. De asemenea, neclaritatea și lipsa de evoluție coerentă a instrumentelor de e-guvernare reprezintă și ea o barieră pentru transformarea digitală a întreprinderilor, în măsura în care e-guvernarea poate asigura și transparența normelor digitale cu privire la obligațiile legale și un motiv de adoptare a unor instrumente de conformare (fiscală, reglementară etc.).

Lecții învățate

E-guvernare

În perioada 2014-2019, mai multe servicii de tip e-guvernare au înregistrat o creștere ponderată de la 22,8% (în 2014) până la 38,6% (în 2019). În prezent, există un număr de 19 proiecte aflate în diferite stadii de pregătire sau implementare pentru digitalizarea administrației publice centrale. Centrul de Furnizare Servicii din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI), Sistemul Electronic Integrat al Oficiului Național al Registrului Comerțului (ONRC) Consolidat și Interoperabil destinat asigurării serviciilor de e-guvernare centrate pe EV sau sistemul e-Pass destinat emiterii și gestiunii pașaportului electronic, sunt doar câteva dintre proiectele vizate.

O importantă lecție învățată din procesul de elaborare a proiectelor POC, principala provocare tehnică este cea a ramanerii în urma majore a unor sisteme de livrare a serviciilor publice, multe fiind afectate de un proces de digitalizare întârziat și/sau deficitar al back-office-ului și mai ales de o slabă calitate a datelor (ex. standardizarea structurii datelor, baze de date prost structurate și neactualizate, etc.).

În prezent din cele aprox. 52 de EV incluse în SNADR, cel mult 20% au atins nivelul de sofisticare ridicat dorit. Totuși, pentru unele EV nu sunt dezvoltate la nivel național opțiuni de interacțiune online cu grupul țintă vizat (EV legate de înscrierea la bibliotecă, votarea sau denunțarea unei ilegalități). Trebuie avut însă în vedere că problematica evenimentelor de viață este una complexă, care nu se limitează strict la nivelul de sofisticare, așa cum indică de altfel analiza problemelor din politica publică eGov.

Măsurile de digitalizare a EV au fost susținute prin POC și sunt în curs de implementare, Acțiunea 2.3.1 ref. e-guvernare, realizându-se o creștere de la 5% populație care utilizează sistemele e-guvernare aferentă anului de referință 2013 la 9% în anul 2018, comparativ cu ținta asumată pentru anul 2023 de 35%.

Dezvoltarea de noi instrumente digitale și procesul de digitalizare oferă noi perspective de inovare și deschidere, facilitând transformarea la nivelul guvernului într-un guvern mai eficient/eficace și transparent.

⁴ <https://www.adr.gov.ro/wp-content/uploads/2021/04/ADR-Barierile-Digitalizarii-mediului-public-si-privat-din-Romania.pdf>

Evoluțiile tehnologice rapide au condus la o utilizare sporită a instrumentelor digitale, cu scopul de a crește colaborarea între cetățeni și guvern dar și în interiorul administrației. Instrumentele digitale contribuie la îmbunătățirea, transparentizarea și comunicarea și sporesc implicarea actorilor relevanți în proiectarea politicilor și în furnizarea de servicii publice. Aceste practici de colaborare inovatoare și din ce în ce mai digitale vor funcționa ca motoare în administrația publică și vor contribui, mai ales, la eficacitatea administrației publice.

Educație

MEdu, în conformitate cu Strategia Națională Agenda Digitală pentru RO 2014-2020, are în implementare (Acțiunea 2.3.3 – Îmbunătățirea conținutului digital și a infrastructurii TIC sistemice în domeniul e-educație...) proiectul dedicat Sistemului Informatic de Management al Școlarității și proiectul Portalul național al educației - Biblioteca Școlară Virtuală pentru care deși contractele au fost semnate achizițiile publice nu sunt finalizate.

Proiectul Infrastructură națională pentru conexiune la internet fără fir în școli (Wireless Campus) prin care este creată câte o infrastructură wireless (4500 din totalul de 6296 de școli) este într-un stadiu avansat de implementare.

Totodată, în cadrul SNSDR sunt cuprinse măsuri care vizează existența unei rețele IT în fiecare școală care să permită, de asemenea, o gestiune mai bună a materialelor educaționale și să faciliteze accesul elevilor la educație.

Cultură

Domeniul cultural creează noi locuri de muncă, atrage investiții, generează valoare adăugată, stimulează dezvoltarea socială și culturală. Dar, valorificarea potențialului economic al culturii depinde de viabilitatea ecosistemului cultural-creativ ce trebuie sprijinit pentru a face față provocărilor actuale. Din proiectele derulate în perioadele anterioare de programare a rezultat necesitatea continuării și chiar a intensificării procesului de digitalizare, implicării instituțiilor culturale în procesul de digitalizare atât a resurselor culturale pe care le au în administrare cât și a proceselor administrative pe care le derulează, simplificării accesului cetățenilor și mediului de afaceri la date reale, centralizate și actualizate. Eforturile actuale de digitalizare nu au condus încă la o reducere suficientă a decalajului dintre mediul urban și cel rural și trebuie pus accent inclusiv pe creșterea competențele digitale ale lucrătorilor culturali.

Transformare digitală a economiei

Lecțiile învățate după o perioadă de programare 2014-2020 în cadrul căreia au fost acordate finanțări destul de generoase prin POC (și nu numai) pentru digitalizarea IMM-urilor arată că deși apetitul pentru aceste finanțări a fost unul crescut, efectele în termeni fie de rezultate directe în statistica DESI fie în termeni de declansare/incurajare a unui proces general de digitalizare al IMM-urilor întârzie să se facă simțite.

În concluzie se constată că lipsește, pe lângă finanțarea activelor TIC, un instrument/dispozitiv care să permită educarea eficientă (adică aplicat în legătură cu activitatea IMM-ului) a managementului/decidenților din întreprinderi cu privire la rolul digitalizării.

Priorități

P 2 Digitalizare în administrația publică centrală, educație, cultură și mediu de afaceri

Digitalizarea în administrația publică

Intervențiile POCIDIF în administrația publică:

- EV ale cetățenilor sau firmelor fie cele din SNADR (care nu au fost finanțate prin POC), fie cele care vor fi identificate prin Catalogul serviciilor publice
- Proiecte de interoperabilitate care vor include atât proiecte ca refacerea PCUe, hub de interoperabilitate guvernamental cât și

proiecte punctuale de interoperabilizare a sistemelor deja existente. Se va pune accentul pe folosirea building-block-urilor europene și conectarea la Single Digital Gateway

- Susținere a procesului guvernamental de luare a deciziilor prin sisteme și soluții complexe (ex: Big Data, Inteligență artificială, soluții bazate pe cloud, Supercomputer, Blockchain, Quantum Computing etc.).
- Dezvoltare platforme informatice alimentate cu datele generate de administrația publică – Open Data

Măsuri de politica publică (soluții) – legătura cu intervențiile POCIDIF

Politica publică eGov identifică problemele centrale și propune soluțiile pentru depășirea acestora după cum urmează:

- Stabilirea și operaționalizarea punctului nodal (hub-ului) guvernamental de interoperabilitate la nivelul administrației publice.
- Crearea catalogului național al serviciilor publice și, coroborat, identificarea completă a registrelor de date necesare viitoarelor servicii publice electronice.
- Consolidarea P.C.U.e.
- Continuarea dezvoltării sistemelor informatice necesare pentru serviciile publice electronice asociate evenimentelor de viață tratate în SNADR 2020 și procedurilor administrative stabilite prin Regulamentul (UE) nr. 2018/1724.
- Dezvoltarea [...] altor sisteme informatice asociate unor domenii sau sectoare cheie de intervenție publică (Open Data)
- Dezvoltarea unor proiecte non-sectoriale care să sprijine la nivel orizontal dezvoltarea e-guvernării (proiecte de big data, inteligență artificială, blockchain, high performance computing, quantum computing).

Acestor măsuri li se va adăuga măsura esențială a digitalizării oricărui EV care va fi identificat, detaliat și asumat prin Catalogul serviciilor publice și prin Comitetul pentru e-guvernare și reducerea birocratiei. În acest fel se va asigura și o rată de necesară competiție pentru fondurile FEDR pentru digitalizare între autoritățile publice centrale cu efectul generării unei emulații în ce privește orientarea către cetățean și nu către nevoile interne instituționale. Cu alte cuvinte cine își va clarifica procedurile interne, va fi capabil să mobilizeze parteneri instituționali și va ști să argumenteze livrarea serviciului publice digital direct către beneficiarul final în cadrul Comitetului pentru e-guvernare va primi finanțarea POCIDIF.

Intervențiile de natură “arhitecturală IT” a statului care sunt prevăzute în politica publică eGov și sunt vizate de PNRR au fost excluse în lista de mai sus. Esențialmente intervențiile cu privire la realizarea Cloud-ului guvernamental vor fi finanțate prin PNRR și nu prin POCIDIF. Aceasta are sens datorită urgentei realizării infrastructurii IT generale a statului, astfel încât sistemele individuale IT aferente EV care necesită analiză a proceselor administrative specifice și procese de transformare digitală adaptate să poată dispune atât de un timp mai îndelungat de implementare (pe POCIDIF) cât și pe cât posibil de noua infrastructură de Cloud guvernamental.

Digitalizarea în educație

Prioritatea vizează următoarele intervenții:

- Dezvoltarea sistemului de management al școlarității prin intermediul unei platforme digitale integrate. Aceasta va asigura: un mod unitar de dezvoltare a bazelor de date necesare sistemului educațional, realizarea unor evaluări unitare la nivel național, organizarea și desfășurarea concursurilor și examenelor naționale pentru elevi, identificarea și centralizarea necesităților unitare la nivelul fiecărei instituții de învățământ preuniversitar din perspectiva managementului școlarității, fiind necesară inclusiv asigurarea managementului și mentenanței platformei.
- Creșterea accesului la învățământul superior prin digitalizarea portofoliului educațional al studenților dar și prin interconectarea nevoilor pieței muncii cu oferta educațională și de cercetare ce poate fi susținută de instituțiile de învățământ superior prin intermediul doctoranzilor și masteranzilor.
- Campusuri 3D în realitate virtuală, care vor permite colaborarea dintre cadrele didactice și studenți într-un mediu virtual multiutilizatori de tip metavers, vizitarea replicilor virtuale a campusurilor universitare inclusiv desfășurarea activităților didactice (laboratoare interactive în mediu virtual).

- Asigurarea accesului la internet și la infrastructura wireless, în unitățile de învățământ preuniversitar. Necesitatea derivă din nevoile elevilor și ale cadrelor didactice de a fi interconectate și de a avea acces la internet în toate spațiile în care se desfășoară activități educaționale (în laboratoare, săli de clasă, biblioteci, etc.). Astfel se poate asigura susținerea activităților didactice on-line și totodată acces la resurse de interes educațional.
- Necesitatea de a asigura conținut educațional interactiv (inclusiv simulări 3D, jocuri, filme, realitate virtuală și augmentată) pentru elevii din învățământul preuniversitar inclusiv învățământul gimnazial și liceal. Această nevoie poate fi soluționată prin intermediul unei platforme digitale ce poate fi dezvoltată la nivel național, care va fi susținută prin intermediul unor rețele de centre educaționale prin care va fi dezvoltat conținutul educațional multimedia, în scopul prevenirii părăsirii timpurii a școlii și a îmbunătățirii competențelor cheie ale elevilor astfel încât să se poată atinge profilul absolventului, conform documentelor de politici educaționale în vigoare.

Digitalizarea în cultură

Digitizarea are beneficii sociale, culturale și economice și este o soluție pentru prezervarea patrimoniului cultural și dezvoltarea de noi servicii culturale inovative, în special în contextul pandemic actual.

În contextul lipsei de informații centralizate despre patrimoniu, devine imperativă realizarea unei baze de date complete și actualizate privind starea monumentelor din RO, prin utilizarea de mijloace IT (scanare 3D, istoric, regim juridic), instrument de valorificare a potențialului existent și totodată de sprijin a grupurilor țintă de cetățeni naționali și europeni interesați fie de interacționarea cu administrația națională și locală, fie de turismul cultural. Rezultatul va fi o platformă deschisă cu monumente istorice digitizate, având toate informațiile relevante despre acestea listate și disponibile online, permițând autorităților publice, IMM-urilor, ONG-urilor și proprietarilor de patrimoniu să efectueze online majoritatea procedurilor legale pentru aceste clădiri. Vor fi dezvoltate noi instrumente inovatoare pentru creșterea vizibilității patrimoniului, și anume o hartă turistică cu monumente, etichete plasate pe monumente cu coduri QR care vor direcționa vizitatorul către site, precum și instrumente media VR pentru noi moduri de a povesti și de a interacționa. Se urmărește, de asemenea, interconectarea bazelor de date relevante pentru patrimoniu

Pentru punerea în aplicare a Recomandării 2005/865/CE privind patrimoniul cinematografic, MC dorește demararea inventarierii și catalogării colecțiilor cinematografice, digitizarea, arhivarea digitală, restaurarea și punerea la dispoziția publicului a filmelor, a spectacolelor (dans, teatru etc) și a materialelor non-filmice pe platforma culturalia.ro. Ne propunem să digitalizăm filme precum și spectacole (teatru, dans etc), precum și să colaborăm cu instituții de cultură în ceea ce privește transmiterea live a spectacolelor, având ca scop crearea de reziliență pentru sector în momentele în care prezența fizică a publicului este restrânsă. Astfel, se va îmbunătăți vizibilitatea, accesul și disponibilitatea conținutului audiovizual în întreaga UE, ajungând la noi audiențe și oferind consumatorilor de pe piața internă un număr mare de lucrări audiovizuale diverse.

Propunerea MC la provocarea privind lipsa de date centralizate despre ecosistemul cultural este un instrument național online gratuit (e-audiență) care va permite organizațiilor culturale să înțeleagă, să compare și să aplice informații despre audiență, iar autorităților publice centrale și locale să dezvolte politici publice adecvate. E-audience va fi un instrument cuprinzător de colectare a datelor despre sectorul cultural, dezvoltând instrumente pentru obținerea de informații despre festivaluri, concerte, evenimente culturale din RO, un registru cu operatorii culturali de pe piață, precum și artiști etc. Aceste date vor fi procesate și utilizate pentru a dezvolta noi politici dedicate sectorului de către sectorul public, dar acestea vor fi disponibile și pentru sector pentru a putea crea/ținti noi audiențe, dezvolta modele de afaceri bazate pe date, soluții și aplicații inovatoare. Se va include, de asemenea, o componentă de formare privind analiza și prelucrarea datelor, precum și alfabetizarea digitală a lucrătorilor culturali.

Conform cercetărilor făcute la nivel de edituri, cererea de piață pentru ebook-uri pentru cărțile de literatură română era, în 2019, mai mare decât cea pentru literatura străină, însă nu reprezenta decât 1% din piața de carte din RO, unul dintre motive reprezentându-l cota de TVA

aplicată pentru carte digitală (19%, față de 5% pentru carte tipărită). În același timp, utilizarea de echipamente electronice pentru consumul cultural este în creștere în RO, lectura de carte este în scădere, iar accesibilitatea cărții tipărite în limba română este redusă în mare parte din țară și pentru vorbitorii de română din diaspora. Formatul de ebook poate fi, astfel, folosit pentru promovarea lecturii, în crearea de platforme de lectură care să funcționeze ca biblioteci virtuale în absența celor fizice și poate fi folosit în procesele educaționale formale și informale. Acestea vor fi abordate urmărindu-se dezvoltarea unui sistem național de monitorizare a distribuției de cărți și de creștere a capacității editurilor de realizare a cărților în format electronic (ebook).

Activitatea actuală a MC, a Institutului Național de Patrimoniu (INP) și a Direcțiilor județene de cultură (DJC) din RO necesită de urgență recondiționare și migrare în cloud pentru evitarea pierderii totale a informațiilor, susținerea acurateții datelor cât și pentru atingerea obiectivelor generale și specifice de deservire a cetățenilor de pe plan local, regional și național. În acest context, MC urmărește atingerea unui sistem integrat pentru gestionarea datelor în timp real către și pentru instituțiile culturale naționale din RO.

Digitalizarea în mediul de afaceri:

Deși există o nevoie clară de continuare a investițiilor în activele corporale și non-corporale specific TIC în IMM-uri, succesul lor depinde de maturitatea digitală a celor care pot lua decizia de a demara procesul de transformare digitală a firmei, respectiv măsurile de finanțare directă trebuie cuplate cu măsuri de acompaniere și “educare odată cu investiția” a managerilor și decidenților din întreprinderi.

Atât analiza barierelor digitalizării IMM-urilor cât și experiența POC rezulta că sprijinul prin grant este extrem de necesar pentru:

- co-finanțarea activității de sprijinire a digitalizării economiei derulate de Huburile de Inovare Digitală Europene din România (EDIH) care vor fi selectate la nivel european și co-finanțate prin Programul Europa Digitală. În acest cadru se vor co-finanța (până la 50%) din bugetele aferente planurilor de acțiune ale EDIH-urilor;
Aceasta răspunde nevoii de ghidaj, de acompaniere a IMM-urilor în procesul de digitalizare, prin finanțarea lor indirectă, prin intervenții ca testarea de instrumente IT în cadrul firmei, cursuri aplicative pentru decidenți sau pentru angajați, acordarea de consultanță de specialitate, inclusiv pentru obținerea de finanțări suplimentare pentru digitalizare. Măsura se adresează IMM-urilor mai puțin mature.
- finanțarea dezvoltării la nivelul IMM-urilor din domeniul IT&C, de noi tehnologii/servicii/aplicații (Blockchain, AI, IOT, automatizare/robotizare, etc.), cu impact asupra digitalizării și dezvoltării economice a IMM-urilor din toate domeniile.

Logica intervenției

Intervenția vizează asigurarea sistemelor informatice necesare instituțiilor publice centrale pentru operaționalizarea serviciilor publice electronice realizarea, dezvoltarea, implementarea serviciilor publice electronice precum și îmbunătățirea, creșterea gradului de sofisticare a serviciilor publice electronice existente din perspectiva interacțiunii cetățenilor, reprezentanților mediului privat de afaceri cu instituțiile și autoritățile publice. În subsidiar, tranziția serviciilor publice actuale la forma lor electronică, în mediul online necesită transformarea proceselor interne de lucru ale administrației publice (en. back office) în sensul digitalizării pentru asigurarea funcționării interoperabilității sistemelor IT între diferite instituții și autorități publice. Se urmărește digitalizarea extinsă a tuturor interacțiunilor administrative cu cetățenii, persoanele juridice pentru instaurarea unei e-guvernări depline și de care vor beneficia cetățenii indiferent de tipul de serviciu public pe care îl accesează, indiferent de rezidență sau tipul de instituție sau autoritate publică cu care interacționează. Este necesară operaționalizarea unor facilități tehnice la nivel național care să eficientizeze modul în care sunt prestate serviciile publice electronice, în același timp contribuind la creșterea gradului lor de securitate, transparență, trasabilitate și standardizare. Aceste facilități tehnice sau sisteme IT vor fi dezvoltate, acolo unde este adecvat, și prin utilizarea celor mai moderne tehnologii promovate la nivelul Uniunii Europene printre care se numără tehnologiile Blockchain, High-Performance Computing, Inteligența artificială, Poșta Electronică Certificată. Aceste tehnologii trebuie să fie cât mai mult încorporate în proiectele tehnice ale viitoarelor servicii publice electronice mai ales în domenii în care sunt manipulate volume mari de date și este nevoie de analize predictive complexe precum: ocuparea forței de muncă, fiscalitate,

ordine publică, educație sau sănătate. În plus vor fi dezvoltate sisteme informatice bazate pe proceduri standardizate care să integreze datele de tip Open Data și care să țină cont de nevoia de consum a mediului de afaceri pentru date.

De asemenea, serviciile publice electronice vor fi dezvoltate prin respectarea principiilor și regulilor de securitate cibernetică stabilite la nivel național prin documente programatice dedicate.

Complementarități

POCIDIF - intervenții e-guvernare la nivelul administrației publice centrale,

- POR-urile intervenții la nivelul administrației publice locale și intervenții în zona smart city
 - POS - digitalizarea sistemului medical
 - PNRR pe de o parte Reforma sistemului de pensii și Modernizarea și consolidarea sistemului financiar-fiscal, și pe de altă parte de realizarea cloudului guvernamental, implementarea sistemului național public aferent securității cibernetice precum și digitalizarea unor operațiuni interne la nivelul autorităților publice centrale/instituțiilor specific identificate în cadrul Pilonului dedicat transformării digitale
- PNRR - dezvoltarea competențelor digitale, crearea cadrului legal pentru generalizarea digitalizării proceselor și conținuturilor în educație, dotarea pentru învățarea în mediul virtual cuprinse în Pilonul RO educată, secțiunea digitalizare

POCIDIF - intervenții dedicate Digital Innovation Hubs (35 mil. euro reprezentând co-finanțarea părții române la Programul Europa Digitală) și finanțării IMM-urilor din sectorul IT&C, susținând astfel investițiile în noile tehnologii IT care să contribuie, pe de o parte la crearea de produse IT de actualitate și diversificarea acestor produse, precum și plasarea lor în piață, și pe de altă parte la susținerea creșterii inteligente a IMM-urilor din RO.

- POR-urile vizează:
 - Majoritatea intervențiilor au în vedere - sprijinirea IMM-urilor în mod clasic pentru achiziția și integrarea instrumentelor digitale în activitatea proprie, cu un accent pe achiziționarea de instrumente TIC clasice;
 - O parte din intervenții au în vedere evoluția către tehnologii mai recente, respectiv investiții în aplicații particularizate, inclusiv soluții de automatizare, servicii pentru securitate cibernetică, robotizare, etc.

POCIDIF Digitalizare în educație - platforme la nivel național furnizoare de conținut educațional, soluții wireless campus, laboratoare pentru dezvoltare competente digitale, soluții pentru digitalizarea și centralizarea informațiilor din educație, iar prin POEO - învățare pe tot parcursul vieții vizează în vederea creșterii calității sistemului de formare profesională a adulților (dezvoltarea sistemului de asigurare a calității, formarea formatorilor/ instructorilor/ coordonatorilor de ucenicie din formarea profesională continuă, actualizarea/ revizuirea/ dezvoltarea de noi standarde ocupaționale/calificări profesionale conform noilor cerințe ale pieței muncii de încurajarea participării populației la diferite module de formare), dar și diversificarea ofertei de formare în vederea creșterii nivelului de competențe pe diferite paliere și care se adresează în mod orizontal populației, răspunzând unor nevoi de formare diverse.

Programul Europa Digitală : accelerarea transformării digitale a economiei, industriei și societății europene, beneficii aduse cetățenilor, administrațiilor publice și întreprinderilor din Uniune și îmbunătățirea competitivității Europei în cadrul economiei digitale mondiale, contribuind în același timp la reducerea decalajului digital în Uniune și consolidând autonomia strategică a Uniunii prin sprijin holistic, transsectorial și transfrontalier și o contribuție mai solidă din partea Uniunii.

Invest-EU: competențe digitale, dezvoltarea unei infrastructuri pentru conectivitatea digitală, fie fizică, fie virtuală, în special prin proiecte care sprijină implementarea de rețele digitale.

Horizon Europe: implementarea la nivel național și regional, într-un cadru european, a capacităților digitale și a celor mai recente tehnologii digitale în domenii de interes public (cum ar fi sănătatea, administrația publică, justiția și educația) sau în caz de disfuncționalitate a pieței (cum ar fi digitalizarea întreprinderilor, în special a întreprinderilor mici și mijlocii). Totodată, alocă un buget specific în cadrul pilonului „Provocări globale și competitivitate industrială europeană” pentru clusterul „Dezvoltarea digitală, industria și spațiul” pentru dezvoltarea de tehnologii generice (IA și robotică, internet de nouă generație, HPC și volume mari de date, tehnologii

digitale esențiale, care combină tehnologia digitală cu alte tehnologii).

Creative Europe: activități de formare și de mentorat menite a spori capacitatea operatorilor din domeniul audiovizual de a se adapta la noile evoluții ale pieței și la noile tehnologii digitale. Granturile SEE și Norvegiene: cercetare în domeniul tehnologiei comunicațiilor și informației.

Mecanismul pentru interconectarea Europei : consolidarea capacităților și a infrastructurii digitale la scară largă pentru tehnica de HPC, IA, securitatea cibernetică și competențele digitale avansate, care vizează integrarea și implementarea la scară largă, la nivelul întregii Europe, a soluțiilor digitale inovatoare critice, existente sau testate, într-un cadru al Uniunii în domenii de interes public sau în cazuri de disfuncționalitate a pieței. Programul urmează să fie implementat, în principal, prin investiții strategice și coordonate cu statele membre, mai ales prin achiziții publice comune, în capacități digitale care urmează să fie partajate pe întreg teritoriul Europei și în acțiuni la nivelul Uniunii care sprijină interoperabilitatea și standardizarea, în cadrul procesului de dezvoltare a pieței unice digitale.

Măsuri de sprijin pentru capacitate administrativă

Este necesar să acționeze eficace asupra următoarelor probleme:

- lipsa de capacitate tehnică (IT) de nivel suficient pentru evoluția actuală a tehnologiilor aferente la nivelul administrației publice centrale
- lipsa de înțelegere a mijloacelor, obiectivelor și efectelor digitalizării proceselor administrative la nivelul decidenților. Legat de aceasta există o lipsă de înțelegere a rolului instrumental al digitalizării în reorganizarea proceselor birocratice în jurul nevoii cetățeanului
- lipsa capacității instituționale de a transfera know-how-ul din interior cu privire la serviciile publice livrate nedigital către elaborarea cerințelor funcționale ale sistemelor informatice capabile să livreze digital aceste servicii publice.

cauzele acestor situații sunt multiple și vizează în special nivelurile salariale scăzute față de cele similare din sectorul privat și lipsa de atractivitate generală a acestor funcții în sectorul public. Echipele IT din ministere sunt deseori constituite din persoane care fie nu au studii de specialitate (IT), fie nu au o experiență suficientă în elaborarea de specificații tehnice IT și/sau nu au participat la implementări de sisteme IT de asemenea anvergură ca cele care sunt necesare administrației publice centrale. Problema este atât de profundă și generală încât chiar dacă trebuie tintită prin măsuri specifice (adoptarea unui cadru de angajare și salarizare specific funcțiilor IT, stabilirea clară a acelor funcții IT care trebuie să rămână internalizate și a celor care trebuie externalizate, etc.) având în vedere urgența evoluției digitale a serviciilor publice din România, singura soluție este ca actualele echipe să fie întărite/sprijinite prin expertiză externă de experți angajați de o instituție coordonatoare centrală (ADR) care să aibă și responsabilitatea rezultatelor (adică să fie obligați să implementeze acele proiecte pe care le elaborează).

De asemenea o altă cauză importantă a problemelor evocate mai sus este lipsa de înțelegere minimă a instrumentelor digitale și a efectelor lor asupra proceselor birocratice la nivelul experților tehnici non-IT din ministere și autorități publice centrale (este vorba despre acele persoane-resursă care sunt experți în serviciile publice respective, cum ar fi asistența socială, educația, etc.). În plus decidenților nu li se pot prezenta informații și date care să explice nevoile de digitalizare, efectele acestor procese asupra funcționării interne a instituțiilor și asupra cooperării interinstituționale.

De aceea, este necesară sprijinirea autorităților publice centrale nu doar în elaborarea documentațiilor tehnice aferente sistemelor informatice ale arhitecturii IT guvernamentale sau ale evenimentelor de viață ci și construirea la nivel central a unor surse fiabile și actualizate de date și analize care, pe modelul politicii publice eGov, să poată identifica:

- ce servicii publice oferite cetățeanului trebuie și pot fi digitalizate, care este arhitectura lor instituțional-procedurală și care este cooperarea interinstituțională necesară procesului de digitalizare (interoperabilitate sau chiar integrare)
- care este situația efectivă a digitalizării serviciilor publice (ex. ce grad de sofisticare, disponibilitatea efectivă, utilizarea de către cetățeni și firme, etc.).

Astfel sunt necesare:

- pregătirea unui portofoliu de proiecte mature (la nivel de proiect tehnic) care să fie gata pentru aplicații de finanțare, la momentul

- publicării ghidurilor și deschiderii apelurilor pentru depunerea de proiecte, în etapa de programare 2021-2027
- actualizarea permanentă a Catalogului serviciilor publice ca baza pentru identificarea clară a arhitecturii evenimentelor de viață pentru care se vor elabora documentații tehnice → răspuns la lipsa de date fiabile cu privire la serviciile publice și la posibilitățile de a le livra electronic
- asigurarea unui serviciu de monitorizare și evaluare a digitalizării serviciilor publice la nivel național pe baza unui dashboard

Întrucât proiectul derulat anterior de către MCSI, „Sprijin pentru identificarea, gestionarea și implementarea proiectelor Ministerului Comunicațiilor și pentru Societatea Informațională finanțate în cadrul axei 2 POC 2014-2020”, cu un buget aproximativ de 3 milioane de euro, având o echipă de 20 experți, a reușit să elaboreze și să depună spre finanțare un număr de 8 proiecte, cu o valoare de peste 200 milioane de euro, este considerat un exemplu de bună practică este necesară duplicarea acestuia.

În ceea ce privește OIPSI, Scopul măsurilor vizate este de a sprijini punerea în aplicare a structurilor necesare și a capacității administrative care sunt esențiale pentru atingerea obiectivelor definite, fiind condiții prealabile pentru implementarea eficientă și cu succes a POCIDIF. Este necesară și finalizarea de activități care să contribuie la managementul și implementarea eficientă a programului, prin formarea și perfecționarea pregătirii personalului din OI și asigurarea stabilității acestuia, prin creșterea capacității administrative a personalului implicat în implementarea, monitorizarea și evaluarea programului.

În vederea bunei desfășurări a activităților specifice OIPSI, este necesară asigurarea de finanțare pentru perioada 2021-2027, astfel:

- Activități pentru îmbunătățirea cadrului și condițiilor pentru gestionarea POCIDIF (asigurarea sprijinului logistic, inclusiv cheltuieli de funcționare, costuri legate de organizarea de reuniuni, întâlniri și evenimente, materiale consumabile și de birou, echipamente TIC, dezvoltarea și întreținerea sistemelor și infrastructurii TIC, participarea personalului la reuniuni/ conferințe etc. legate de sau cu impact asupra FESI);
- Activități pentru asigurarea de sprijin și expertiză tehnică de specialitate, financiară, contabilă, fiscală etc.);
- Suport pentru întărirea capacității și competențelor personalului din sistemul de gestionare al FESI pentru perioada 2021-2027.
- Sprijin în procesul de închidere a perioadei 2014-2020, pentru a permite tranziția facilă între perioade.
- Sprijin pentru realizarea campanii/instrumente de informare și asistență adresate tuturor potențialilor beneficiari

III. Instrumente financiare

În contextul programării pentru perioada 2014-2020 a fost derulată o evaluare ex-ante cu privire la oportunitatea de a utiliza instrumente financiare (IF) pentru sectorul IMM-uri.

Aceasta a arătat că accesul la finanțare al IMM-urilor este foarte scăzut, lucru explicat prin fluxurile de numerar insuficiente și costuri de finanțare ridicate, lipsa sau garanția limitată pe care acestea o puteau oferi băncilor, precum și o cultură antreprenorială slab dezvoltată. Alte probleme se referă la durata de viață a IMM-urilor, luând în considerare că multe dintre acestea dispar în primul an de la înființare și la structura acestora, în care din ce în ce mai multe IMM-uri axate pe servicii, în detrimentul activităților productive. În consecință numărul proiectelor bancabile propuse de IMM-uri este foarte redus.

Deși, pentru IMM-urile din RO, similar cu IMM-urile din alte state membre, împrumuturile de la bănci reprezintă cea mai importantă formă de finanțare externă, numărul IMM-urilor care accesează aceste împrumuturi fără sprijin public rămâne scăzut. În plus piața de capital românească rămâne limitată.

Așa cum este prezentat în *Raportul final al analizei disparităților pentru finanțarea IMM-urilor din UE*, realizat de DG Regio, aprox. 21,5% din resursele programelor finanțate prin fonduri europene sunt utilizate sub formă de instrumente financiare pentru finanțarea IMM-urilor din RO, reprezentând în total aprox. 368,1 mil. euro, situându-se puțin sub media UE-27 (23,2%).

În perioada de programare 2014-2020, instrumentele financiare FEDR sunt implementate în cadrul PO Competitivitate (59,3 mil. euro

FEDR, finanțarea totală disponibilă, datorită efectului de levier de la intermediarii financiari fiind de 96 mil. euro) și în cadrul PO Regional (58,82 mil. euro, finanțarea totală disponibilă, datorită efectului de levier de la intermediarii financiari fiind de 92,3 mil. euro), acesta din urma incluzând și Inițiativa pentru IMM-uri (250 milioane EUR, finanțarea totală disponibilă, datorită efectului de levier fiind de 1,38 mld. euro de noi împrumuturi IMM-uri).

Conform FEI, unul din patru IMM-uri raportează încă dificultăți severe în accesarea de finanțare, indicând eșecuri semnificative ale pieței creditelor. Utilizarea mai largă a instrumentelor financiare reprezintă un factor important pentru realizarea eficientă a politicii de coeziune în perioada de programare 2021-2027.

Creșterea investițiilor în CD și susținerea firmelor inovatoare pot fi sprijinite prin facilitarea accesului la capitalul de risc pentru întreprinderile inovatoare printr-un instrument financiar dedicat, care să combine capitalul de risc cu granturi.

Prin acțiunea JEREMIE 2007-2013, cu o finanțare de 225 mil. euro (inclusiv costuri) s-au acordat în perioada de eligibilitate finanțări pentru IMM-uri de peste 680 mil. euro, adică de trei ori alocarea, iar din resursele rambursate JEREMIE, s-au creat deja din 2019 noi fonduri de capital de risc.

Oferta de capital de risc pe piața românească continua să fie sub media europeană. Cele mai recente statistici publicate de asociația europeană de resort, InvestEurope, pentru 2019⁵ și 2020⁶, arată că în Europa se înregistrează o medie a investițiilor (după locația companiei) ca procentaj din PIB de aproximativ 0,5% pentru ambii ani, în timp ce RO a înregistrat 0,25% în 2019 și 0,03% în 2020. Ca exemplu, considerând pentru 2019 un PIB de 223 miliarde euro⁷, firmele românești ar fi trebuit să beneficieze de investiții de 550 milioane euro doar în 2019 pentru a atinge media UE din acel an.

O altă evaluare a pieței este prezentată într-un raport publicat pe platforma FI-Compass chiar înainte de debutul pandemiei, intitulat ”Analiza deficitului de finanțare pentru întreprinderi mici și mijlocii în Uniunea Europeană”⁸. Raportul arată că RO prezintă un deficit de finanțare de capital de 4,8% din PIB, adică 10 miliarde euro. Raportul menționează că piața românească de capital de risc (equity) rămâne limitată și că este nevoie de suport public atât pe partea de ofertă, cât și pe partea de cerere.

De asemenea, finanțarea prin capital de risc pentru inovare ramane în urma mediei europene conform European Innovation Scoreboard 2021 (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45932>).

Complementaritate cu PNRR: instrumentul de capitaluri proprii propus prin RRF are un buget mult mai mare de 400 milioane EUR, cu un număr estimat de beneficiari finali de 100, rezultând astfel o investiție medie mult mai mare în companii mai mature (atât IMM-uri, cât și mijlocii cu capitalizare medie). Instrumentul RRF nu are inovare sau focalizare sectorială și nu are o componentă de grant. Instrumentul POCIDIF, prin continuarea și extinderea actualelor acceleratoare de antreprenoriat (care se vor încheia în 2023), poate continua să creeze și să încurajeze companii inovatoare care să atragă apoi finanțare de la celelalte fonduri de capital sau chiar investitori strategici.

Alocarea de resurse pentru capital de risc prin PNRR, atât pentru recapitalizarea IMM-urilor și companiilor de tip midcap (până la 3 mii de salariați), cât și pentru fonduri de infrastructură pentru priorități climatice, poate ajuta la rezolvarea decalajului de finanțare și reconstituirea bazei de capital a companiilor finanțate, completând resursele deja existente.

⁵ 2019 CEE private equity statistics, Annual activity statistics | Invest Europe

⁶ Investing in Europe: Private Equity activity 2020, <https://www.investeurope.eu/research/activity-data/>

⁷ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nama_10_gdp/default/table?lang=en

⁸ Gap analysis for small and medium-sized enterprises financing in the European Union.pdf (fi-compass.eu)

Instrumente Teritoriale Integrate (ITI)

ITI Delta Dunării instrument de finanțare pentru zona cu specific geografic unic, de importanță ecologică națională și internațională, intrată în patrimoniul mondial al UNESCO în 1991 contribuie la implementarea Strategiei Dezvoltării Durabile a Deltei Dunării.

Proiectul DANUBIUS-RI implementat în Delta Dunării constituie contribuția programului la ITI Delta Dunării.

For the Investment for jobs and growth goal:

Table 1

Policy objective or JTF specific objective	Specific objective or dedicated priority*	Justification (summary)
OP1 O Europă mai competitivă și mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale	(i) dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	[2 000 per specific objective or dedicated ESF+ priority or JTF specific objective] Sprijinul în cadrul acestui obiectiv specific va aborda performanța scăzută a sistemului de cercetare și inovare din RO, în ceea ce privește: - participare redusă la spațiul european/internațional CDI; - deconectarea de la tendințele europene în domeniul CDI a cercetătorilor din RO; - personal insuficient angajat în C&D și lipsa unui mediu adecvat pentru dezvoltarea carierei; - lipsa masei critice de cercetători, precum și numărul scăzut de absolvenți ai învățământului superior/masterate/doctorate înrolați în proiecte de CDI; - capacitatea redusă de inovare a IMM-urilor; - lipsa cooperării între întreprinderile mari, în general cu capital străin, și IMM-uri; - slaba colaborare între organizațiile CDI și mediul de afaceri ceea ce se reflectă în nivelul scăzut de transfer de tehnologie și valorificarea insuficientă a rezultatelor cercetării. Aceasta rezultă, pe de o parte, din structura sistemului CDI, care nu facilitează legăturile dintre Cercetare și mediul economic, precum și din cauza unei culturi organizaționale tradiționale și inerției/fricii de schimbare; - lipsa mecanismelor de încurajare/motivare a actorilor inovării de a se implica în parteneriate și de a crea viziuni comune de dezvoltare și avans în lanțurile globale de valoare adăugată. - sistem CDI caracterizat printr-o rețea CDI fragmentată și neadaptată la cerințele și prioritățile mediului economic - infrastructuri CDI neadaptate la cerințele pieței - finanțarea insuficientă pentru CDI în sectorul public și stimularea insuficientă a investițiilor private, reflectându-se în scăderea capacității de inovare a economiei; - slaba preocupare a organizațiilor CDI și a universităților în ceea ce privește consolidarea aplicabilității cercetării și tranziția la un sistem de cercetare și inovare, cu o contribuție semnificativă la creșterea competitivității;

		- lipsa unor inițiative fanion care să contribuie la transpunerea în piață a rezultatelor cercetării în domenii de interes național sau să cupleze RO la efortul internațional în domenii cum ar fi hidrogenul, nano-tehnologiile sau inteligența artificială. Sprijinul va fi destinat: - Sustinerii și încurajării participării entităților publice și private românești la programele de Cercetare europene și internaționale, care să asigure integrarea în Spațiul European de Cercetare prin consolidarea capacității acestora de a depune proiecte calitative - Intensificării schimbului de experiență și de cunoștințe între cercetătorii români și cercetătorii cu experiență din străinătate în vederea conectării la tendințele europene și internaționale în materie de CDI - Creșterii suportului pentru parteneriate public-privat pentru CDI, care să reducă fragmentarea rețelei de CDI și care să creeze premisele pentru adaptarea la cerințele și prioritățile mediului economic din RO - Construirii și dezvoltării unui ecosistem național de cercetare și inovare, care dezvoltă potențialul național de CDI al țării și reduce disparitățile regionale - Creșterii numărului de cercetători atât în cadrul organizațiilor publice de cercetare cât și în cadrul entităților private cu scopul de a asigura masa critică de cercetători care să permită producerea de rezultate cu valoare adăugată ridicată - Încurajării investițiilor în dezvoltarea de tehnologii de ultimă generație pentru accelerarea aplicării comerciale a acestora. Toate aceste aspecte justifică alegerea OS(i) pentru dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate, fiind necesare măsuri menite a crește gradul de integrare a sistemului CDI din RO în ERA, întărirea cooperării dintre organizațiile CDI și întreprinderi pentru a se asigura transferul tehnologic în piață al rezultatelor cercetării și pentru a crește nivelul investițiilor în tehnologii avansate în CDI.
OP1 O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	(ii) valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice	RO înregistrează în continuare cel mai scăzut nivel de utilizare a serviciilor internet dintre toate statele membre ale UE, în special în privința serviciilor bancare online (11% din media UE), a cumpărăturilor (29% din media UE), citirea știrilor (55%) din media UE, precum și a consumului de muzică, materiale video și a jocurilor online (63% din media UE), situație datorată în mare parte neîncrederii în tehnologia digitală. În ceea ce privește serviciile publice digitale, în ultimii trei ani, RO s-a clasat pe ultimul loc în rândul statelor membre ale UE. În plus, principalele documente de politică care susțin selectarea OS(ii) și

		anume, strategiile în domeniul e-guvernare, infrastructurii de educație și culturii identifică principalele bariere în calea digitalizării la nivelul administrației publice cu efecte asupra societății în ansamblul ei sunt: - lipsa pe scară largă a interoperabilității datelor și sistemelor informatice; - număr redus de furnizori mari, integratori de sisteme și tehnologii; - utilizare redusă a documentelor oficiale în formă electronică; - nivel redus de acceptare a tehnologiilor noi în administrația publică. - număr redus de servicii publice digitalizate - digitizare redusă în domenii precum educația și cultura - lipsa unei infrastructuri unitare, la nivel național, care să deservească procesul educațional în integralitatea sa și legat de aceasta slaba calitate și relevanța redusă a mediilor de învățare, precum și slaba interconectare a bazelor de date educaționale existente și/sau în proces de dezvoltare - ierarhizare deficitară a intervențiilor de conservare și restaurare a patrimoniului cultural imobil din RO, precum și lipsa unei inventarieri și catalogări în vederea restaurării colecțiilor ANF. Potrivit DESI, RO se situează în continuare în partea inferioară a clasamentului UE în ceea ce privește serviciile de e-guvernare și digitalizarea administrației publice centrale. Reforma administrației publice centrale evoluează lent în această privință, iar facilitatea procesului de simplificare a procedurilor administrative nu a înregistrat progrese semnificative. Pentru a sprijini procesul de tranziție de la o guvernare electronică la o guvernare digitală este necesară digitalizarea serviciilor publice prin modernizarea și simplificarea procedurilor administrației publice centrale și locale, aceasta din urmă fiind susținută prin PO Regionale. În ceea ce privește integrarea tehnologiei digitale, RO se situează pe locul 27 la nivelul UE. Doar 23% dintre companii utilizează schimbul electronic de informații (față de 34% cât este media UE), doar 8% folosesc platformele de comunicare socială (față de 25% cât este media UE), 11% folosesc volume mari de date (big data) (față de 12% cât este media UE), doar 7% folosesc tehnologia de tip cloud (față de 18% cât este media UE), doar 11% fac vânzări online (față de 18% cât este media UE), doar 5% din cifra de afaceri este realizată din comerț electronic (față de 11% cât este media UE), doar 6% dintre companii realizează comerț online transfrontalier (față de 8% cât este media UE).
OP1 O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice	(iii) intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-	În 2019, RO ocupa locul 51 (din 141) în topul competitivității globale, conform World Economic Forum (2020). Raportul de țară al Comisiei Europene pentru RO (2020) semnalează faptul că investițiile insuficiente afectează potențialul economiei de a se apropia de nivelurile din UE; în plus, riscurile la adresa competitivității României țin atât de factorii legați de

inovatoare și inteligente	urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive	costuri, cât și de cei de altă natură. Creșterea costurilor cu forța de muncă s-a mai atenuat, dar rămâne printre cele mai ridicate din UE. Creșterile salariale continuă să fie mai mari decât creșterile efective ale productivității, inclusiv în sectoarele integrate în lanțurile valorice globale și deschise schimburilor comerciale internaționale. În ceea ce privește finanțarea activității întreprinderilor, principalele puncte slabe ale României, conforma Global innovation Index 2021 sunt creditul intern pentru mediu privat (locul 106), microfinanțarea întreprinderilor (locul 73), investițiile de tip capital de risc (locul 74). În acest context, Cartea Albă a IMM-urilor (2019) a realizat o analiză asupra nevoilor de finanțare ale IMM-urilor în perspectiva viitoarei perioade de programare fonduri europene 2021-2027. Rezultatele colectate au indicat faptul că instrumentele financiare (acordarea de credite cu dobândă subvenționată, garanții, capital de risc, etc.) reprezintă cel mai interesant mecanism de finanțare disponibil pentru perioada 2021-2027
OP1 O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	(iv) dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat	Sprijinul în cadrul acestui obiectiv specific va aborda performanța scăzută a sistemului de cercetare și inovare din RO, în ceea ce privește: - Lipsa culturii pentru asigurarea transferului tehnologic - Competențele pentru specializare inteligentă, insuficiente sau insuficient valorificate. - Slaba capacitate a personalului întreprinderilor de a utiliza și folosi la capacitate optimă infrastructura dezvoltată, a echipamentelor și bazelor de date achiziționate, astfel încât să obțină un maximum de rezultate Se va asigura sprijin destinat asigurării formării/specializării/perfecționării profesionale, pentru resursa umană implicată în activitățile CDIc în vederea creșterii competențelor pentru specializare inteligentă și transfer tehnologic și a utilizării corespunzătoare a infrastructurii dezvoltate/modernizate prin proiect, a echipamentelor și bazelor de date achiziționate în cadrul proiectelor. Aceste aspecte se subscriu OS (iv) care vizează <i>dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat</i>.

* Dedicated priorities according to ESF+ Regulation.

¹ For programmes limited to supporting the specific objective set out in point (m) of Article 4(1) ESF+ Regulation, the description of the programme strategy does not need to relate to challenges referred to in points (a)(i), (ii) and (vi) of Article 22(3) CPR.

2. Priorities

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

2.1. Priorities other than technical assistance

2.1.1.

☐
☐ This is a priority dedicated to youth employment
☐ This is a priority dedicated to social innovative actions
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived persons under the specific objective set out in point (m) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation*
☐ This is a priority dedicated to support to the most deprived persons under the specific objective set out in point (l) of Article 4(1) of the ESF+ Regulation ¹
☐ This is a priority dedicated to urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 3(1)(b) of the ERDF and Cohesion Fund Regulation
☐ This is a priority dedicated to digital connectivity specific objective set out in point (v) of Article 3(1)(a) of the ERDF and Cohesion Fund Regulation

* If marked go to section 2.1.1.2.

¹ In case resources under the specific objective set out in point (l) of Article 4(1) ESF+ Regulation are taken into account for the purposes of Article 7(4) ESF+ Regulation.

2.1.1.1. OS (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate
P1 Susținerea și promovarea unui ecosistem de CDI atractiv și competitiv în RO

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

P1 Susținerea și promovarea unui ecosistem de CDI atractiv și competitiv în RO

P1 se axează pe **3 tipuri de acțiuni**, urmate de măsuri specifice, care se vor concentra pe susținerea potențialului inovator al întreprinderilor și, în același timp, pe crearea și dezvoltarea unui ecosistem competitiv prin punerea la dispoziție a expertizei organizațiilor de cercetare, inclusiv prin conectarea la Spațiul European de Cercetare.

Acțiunea 1. Integrarea ecosistemului național CDI în Spațiul de Cercetare European și internațional

Scopul acțiunii este de a sprijini proiectele de CDI care participă direct la competițiile Programului Orizont Europa (POE) și care sunt complementare prin activitățile propuse. Totodată, Parteneriatele Europene de CDI au capacitatea de a genera alinierea tematică a programelor naționale de CDI cu agendele strategice de cercetare și inovare europene, pe domeniile de interes pentru RO, pentru care a fost identificată nevoia de investiții la nivel național.

Măsurile propuse spre finanțare sunt:

- Finanțarea proiectelor care vizează sinergii cu acțiunile POE și alte programe europene pentru creșterea participării RO la programele europene și internaționale CDI
 - Sinergii cu Catedrele ERA, acțiunile Teaming (Widening);
 - Susținerea propunerilor de proiecte pentru mono-beneficiarii de tip întreprindere care au primit o marcă de excelență în cadrul programului Orizont Europa (aceste tipuri de propuneri de proiecte nu vor mai trece printr-un alt proces de evaluare științifică, ci se va face o verificare a contribuției și concordanței acestuia cu obiectivele programului de tipul Seal of excellence pentru Teaming, EIC etc);
 - Sprijin pentru participarea la infrastructurile ESFRI-ERIC, la acțiunile Institutului European de Inovare și Tehnologie (RO-EIT) etc.;
- Creșterea calității cercetării aplicative și a numărului de aplicații de succes la Programul Orizont Europa prin atragerea unor cercetători cu experiență din străinătate și crearea unor grupuri de excelență în jurul acestora, în vederea creării de nuclee de competență științifică și/sau tehnologică de înalt nivel, la standarde europene în cadrul unei instituții CD/ institute de învățământ superior/întreprinderi gazdă (similar Acțiunii 1.1.4 - Secțiunea E din POC). Complementar acțiunilor finanțate prin PNRR, specialiștii străini vor crea nuclee de competență pentru cercetare aplicată, dezvoltare experimentală și inovare.

Acțiunea 2. Crearea și încurajarea colaborării actorilor din sistemul public și privat în domeniul CDI

Ațiunea coagulează interese comune ale business-ului și ale producătorilor de cunoaștere prin colaborări ce pot oferi răspunsuri la cererea de inovare deschisă.

Această prioritate vizează, totodată, proiecte complexe de cercetare-inovare cu implicarea mediului de afaceri și a organizațiilor publice de cercetare. Cercetarea și inovarea sunt resurse care pot fi mobilizate către oferirea unor soluții la probleme societale, cu impact național, identificate prin Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă. Activitățile din cadrul proiectelor vizate vor fi în concordanță cu obiectivele Pactului verde european de a transforma UE într-o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor.

Gradul de specificitate al acestor provocări poate varia de la explorarea unor posibile soluții într-un spectru problematic, către cerințe tehnice specifice, care nu sunt încă îndeplinite de către piață și care sunt identificate ca fiind domenii cu potențial de creștere a competitivității cu ajutorul procesului de descoperire antreprenorială. Astfel, consolidarea capacității CDI, inclusiv a întreprinderilor și promovarea colaborării între organizațiile CDI și mediul de afaceri se va realiza și prin asigurarea accesului deschis la infrastructurile de cercetare existente. De asemenea, se susțin procesele de transfer de cunoștințe și tehnologie pentru creșterea gradului de cercetare și inovare a întreprinderilor, inclusiv prin sprijinirea acestor procese cu dotarea cu echipamente, aplicații și baze de date dedicate, acolo unde este necesar.

Măsurile susținute în cadrul acestei acțiuni vizează :

- Consolidarea capacității actorilor din sistemul de CDI (universități/INCD/ICAR/întreprinderi) care să asigure transferul optim de cunoștințe pentru sprijinul trecerii rezultatelor cercetării în piață, inclusiv industriile creative. Activitățile aferente acestor proiecte se vor poziționa pe scara TRL5 – TRL8, vizând în principal dezvoltarea tehnologică prin inovare, derivată din cercetare. Se vor sprijini atât proiecte în cadrul cărora organizațiile de cercetare vor avea oportunitatea de a pune la dispoziția întreprinderilor cunoștințele și experiența dobândite, cât și proiecte în cadrul cărora întreprinderile vor putea accesa expertiza organizațiilor publice de cercetare (similar Parteneriate pentru Transfer de Cunoștințe și Proiect Tehnologic Inovativ din POC 2014-2020).
- Creșterea gradului de colaborare public-privat (dintre organizațiile publice de cercetare și întreprinderi), care să susțină activitățile de CDI pe întregul traiect de la idee la piață (TRL2 -TRL8), prin intervenții în domeniile de specializare inteligentă identificate la nivel național, prin sprijinirea și consolidarea inițiativelor integrate, respectiv colaborări multiactor și formarea unor rețele virtuale performante de cercetare, în jurul unei agende de cercetare și inovare comune, asigurându-se inclusiv utilizarea eficientă a infrastructurilor CDI existente, precum și asigurarea transferului tehnologic pentru a răspunde provocărilor cu impact național. Acestea se vor concretiza în consorții de inovare formate din organizații de cercetare cu expertiză și experiență în domeniul CDI și întreprinderi (minim 3 întreprinderi, minim 1 universitate și minim 1 INCD/ICAR), pentru dezvoltarea de soluții pe teme complexe ce derivă din necesitățile identificate de mediul privat pentru domenii de intervenție derivate din prioritățile SI, vitale pentru atingerea obiectivelor climatice, rezolvarea provocărilor de mediu și creșterea competitivității întreprinderilor care au un avantaj competitiv.

Organizațiile de cercetare din cadrul consorțiilor vor fi capabile să ofere pachete integrate de servicii de cercetare, inovare, transfer de expertiză, abilități și experiență, instruire și mentorat legate de tehnologie și achiziționarea de echipamente dedicate precum și utilizarea standardelor. Acest tip de proiecte va viza proiectarea procesului, prototiparea, formularea, transferul de materiale și metode noi, îmbunătățirea și optimizarea produselor și a proceselor, demonstrarea, producția pilot și dezvoltarea de aplicații comerciale conexe de produse și tehnologii testate și validate. Intervenția urmează să ducă la crearea de noi locuri de muncă în sectoare economice cu valoare adăugată mare și cu competitivitate economică crescută. Prin sinergie cu fondurile de coeziune (POR), intervenția urmează să ducă la dezvoltare regională, în special în regiunile mai puțin dezvoltate, prin sprijinirea IMM-urilor din aceste regiuni de a se alătura

consorțiilor sprijinite pentru absorbția de produse și tehnologii inovative și preluarea acestora în piață. Consorțiile de inovare vor permite valorificarea aptitudinilor și calificărilor potrivite ale resursei umane din CDI și antreprenorilor, investiții în noi tehnologii, o cooperare strânsă între mediul de afaceri, instituții de învățământ superior și cercetare pentru stimularea cercetării și inovării pentru o adaptare continuă la schimbările din mediul economic. Totodată va fi facilitată formarea de precursori ai tranziției industriale a României, prin sprijinirea și consolidarea inițiativelor integrate, propunând un instrument flexibil, menținând cât mai aproape posibil organizațiile publice și private cu un interes specific în găsirea soluțiilor CDI la problemele comunității locale. Consorțiile de inovare vor propune o abordare de business pentru implementarea SNCISI 2021-2027, pentru domeniile de intervenție de importanță critică pentru tranziția verde și digitală, care să fie monitorizată prin Programul Național de Reformă în contextul Semestrului European și legată de Programul Operațional Tranziție Justă. Intervenția urmărește și constituirea unei mase critice de cercetători performanți cu abilități de rezolvare a unor probleme concrete ale societății și mediului de afaceri și direcționarea finanțării către cei mai performanți cercetători, cu cele mai viabile proiecte, rețelele devenind astfel magnet pentru alte grupuri de cercetare performante și companii inovative cu competențe complementare ce pot lărgi domeniul inițial de intervenție.

- Susținerea activităților pentru modernizarea ecosistemului de cercetare și inovare românesc prin oferirea unui mediu atractiv tinerilor cercetători, punându-le la dispoziție infrastructura și echipamente de ultimă oră. Consorțiile de inovare vor reprezenta un vector mobilizator pentru ecosistemul de cercetare și inovare din România.
- Încurajarea susținerii proiectelor care vizează valorificarea potențialului infrastructurilor de cercetare deja finanțate, prin susținerea, inclusiv a modernizării/upgradării acestora, având în vedere dinamica evoluției tehnologiei, pentru a putea fi puse la dispoziție, în mod deschis, actorilor din sfera de CDI în sensul răspunderii cererii mediului de afaceri.
- Introducerea de noi inovații produs/proces/serviciu/inovare bazată pe cerere și asigurarea transferului tehnologic pentru a răspunde provocărilor cu impact național.

Acțiunea 3. Sprijin pentru proiecte în domeniul tehnologiilor avansate

Pentru a răspunde provocărilor la nivel european și internațional este necesară consolidarea realizărilor în domeniul tehnologiilor avansate prin măsuri și investiții pro-active în direcțiile de cercetare cu potențial aplicativ ridicat, care vizează produse cu înaltă valoare adăugată, asimilabile de către industria autohtonă aflată încă în proces de restructurare și/sau formare în sectoarele de interes național și european (vezi Memorandum nr. 20/9410/AT/06.05.2020 cu tema Stabilirea unor măsuri în scopul realizării obiectivelor naționale în domeniul tehnologiilor avansate).

Prin această prioritate va fi sprijinită coagularea eforturilor mediului academic, ale mediului economic și autorităților publice, în vederea realizării premiselor favorabile generării unor nuclee de cunoaștere și dezvoltare în domenii prioritare pentru Spațiul European al Cercetării precum inteligența artificială, tehnologii avansate și tehnologii emergente.

Ca rezultat al implementării etapizate a unor astfel de proiecte, echipate cu infrastructură de cercetare adecvată și personal corespunzător, se vor putea desfășura activități de cercetare-dezvoltare inclusiv prin proiecte finanțate în cadrul Orizont Europa și alte programe europene și internaționale, furnizare de consultanță tehnică/tehnologică, transfer tehnologic, activități de micro-producție, furnizare de servicii, precum și programe educaționale.

Mai mult, această prioritate va stimula dezvoltarea de platforme/HUB-uri în domenii prioritare pentru RO prin cofinanțarea de mari investiții în infrastructuri cu dezvoltare integrată care să asigure un spillover de cunoaștere și impact economic în contextul dezvoltării teritoriale și al specializării inteligente.

Rezultatele cercetărilor vor fi transferate în mediul public și privat românesc, contribuind la dezvoltarea socială și economică a RO și la

reducerea decalajului de performanță atât între regiuni, cât și între RO și alte SM. Proiectele prezentate mai jos propun dezvoltarea unor ecosisteme în domeniile vizate care vor aduce beneficiile tehnologiei pentru societatea și economia românească, acționând ca un catalizator:

Propuneri orientative de intervenții:

- *Platforma Nationala de Tehnologii Avansate*
- *HUB Român de Inteligența Artificială*
- *HUB Român de Hidrogen și Noi Tehnologii Energetice*
- *Centrul International de Studii Avansate pentru Sisteme Fluvii – Mări (DANUBIUS-RI)*

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Grupurile țintă sunt reprezentate de: Organizații publice de cercetare (instituții de învățământ superior/INCD/ICAR), IMM-uri, întreprinderi mari, consorții.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

În cadrul intervențiilor sprijinite se va avea în vedere promovarea egalității de gen, incluziunea și non-discriminarea. Proiectele vor încorpora diverse acțiuni, ca parte integrantă a stadiilor din ciclul de viață al acestora, care să reflecte modul în care vor fi transpuse principiile mai sus menționate. Respectarea principiului egalității de gen presupune asigurarea unui nivel egal de vizibilitate, afirmare și participare pentru toate genurile în toate sferele vieții publice și private. Proiectele vor descrie modul în care activitățile desfășurate se supun reglementărilor care interzic discriminarea. Se va asigura respectarea statutului și drepturilor persoanelor impactate de proiect, în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, inclusiv a Strategiei europene privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021- 2030.

¹ Except for a specific objective set out in point (m) of Article 4(1) ESF+ Regulation.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Text field [2 000] Proiectul DANUBIUS-RI implementat în Delta Dunării asigură contribuia programului la ITI Delta Dunării.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Text field [2 000] Nu este cazul

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Text field [1 000] Nu este cazul

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestones (2024)	Target (2029)
P1	OS (i)	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCO 06	Cercetători care lucrează în centre de cercetare care beneficiază de sprijin	ENI	6	100
			Mai dezvoltată					
			Mai puțin dezvoltată	RCO 07	Organizații de cercetare care participă la proiecte de cercetare comune	Nr. Organizații	5	40
			Mai dezvoltată					
			Mai puțin dezvoltată	RCO 08	Valoarea nominală a echipamentelor pentru cercetare și inovare	Euro	0	250.000.000
			Mai dezvoltată					
			Mai puțin dezvoltată	RCO 10	Întreprinderi care cooperează cu organizații de cercetare	Număr întreprinderi	0	90
			Mai dezvoltată					

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator[255]	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data [200]	Comments [200]
P1	OS (i)	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCR 08	Publicații ale proiectelor care beneficiază de sprijin	Nr. publicații	0	2020	50	AM POCIDIF SMIS	
			Mai dezvoltată								
			Mai puțin dezvoltată	RCR 03	Întreprinderi mici și mijlocii (IMM-uri) care introduc inovații în materie de produse sau procese	Număr întreprinderi	0	2020	15	AM POCIDIF SMIS	
			Mai dezvoltată								
			Mai puțin dezvoltată	RCR 06	Cereri de brevete depuse	Număr	0	2020	4	AM POCIDIF SMIS	
			Mai dezvoltată								

2.1.1.2. OS (iv) Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat
P1 Susținerea și promovarea unui ecosistem de CDI atractiv și competitiv în RO

2.1.1.2.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

În completarea finanțării propuse pentru dezvoltarea proiectelor de CDI (crearea/modernizarea și operaționalizarea infrastructurii CDI, achiziția de echipamente, derularea de activități specifice), este necesară asigurarea formării/specializării/perfecționării profesionale, pentru resursa umană implicată în activitățile CDI/transfer tehnologic. Acest instrument poate constitui nucleul care să genereze formarea unor poli de cunoaștere pentru specializare inteligentă, tranziție industrială, prin identificarea și caracterizarea problemelor cu care se confruntă mediul de afaceri.

Măsuri:

- dezvoltarea capacității CDI a întreprinderilor prin susținerea financiară a unor stagii/detasări de personal CDI din institute și universități în întreprinderi (maxim 6 luni);
- susținerea dezvoltării capacităților instituționale în domeniul IPR și al proprietății industriale în vederea dobândirii de competențe pentru managementul și valorificarea DPI (drepturi de proprietate intelectuală) derivate din rezultatele CDI, pentru personalul din întreprinderi și organizații publice CD.

- pregătirea/creșterea competențelor în domeniile de specializare inteligentă și antreprenoriat a resursei umane din cadrul întreprinderilor;
- asigurarea formării/specializării/perfecționării profesionale, pentru resursa umană implicată în activitățile CDI/transfer tehnologic în vederea utilizării corespunzătoare a infrastructurii dezvoltate/modernizate prin proiect, a echipamentelor și bazelor de date achiziționate în cadrul proiectelor;

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Grupul țintă este reprezentat de: Personalul din cadrul IMM și întreprinderi mari.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

În cadrul intervențiilor sprijinite se va avea în vedere promovarea egalității de gen, incluziunea și non-discriminarea. Proiectele vor încorpora diverse acțiuni, ca parte integrantă a stadiilor din ciclul de viață al acestora, care să reflecte modul în care vor fi transpuse principiile mai sus menționate. Respectarea principiului egalității de gen presupune asigurarea unui nivel egal de vizibilitate, afirmare și participare pentru toate genurile în toate sferele vieții publice și private. Proiectele vor descrie modul în care activitățile desfășurate se supun reglementărilor care interzic discriminarea. Se va asigura respectarea statutului și drepturilor persoanelor impactate de proiect, în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, inclusiv a Strategiei europene privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021- 2030.

¹ Except for a specific objective set out in point (m) of Article 4(1) ESF+ Regulation.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Text field [2 000] Nu este cazul

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Text field [2 000] Nu este cazul

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Text field [1 000] Nu este cazul

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID [5]	Indicator [255]	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P1	OS (iv)	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCO 101	IMM-uri care investesc în competențe pentru specializare inteligentă, pentru tranziție industrială și antreprenoriat	Nr. IMM	5	20
			Mai dezvoltată					

Table 3: Result indicators

[illegible]

2.1.1.3. OS(ii) Valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice

P 2 Digitalizare în administrația publică centrală, educație, cultură și mediu de afaceri

2.1.1.3.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Text field [8 000]

P 2 Digitalizare în administrația publică centrală, educație, cultură și mediu de afaceri

Digitalizarea în administrația publică

Dezvoltarea de noi instrumente digitale și procesul de digitalizare oferă noi perspective de inovare și deschidere, facilitând transformarea la nivelul guvernului într-un guvern mai eficient/eficace și transparent.

Evoluțiile tehnologice rapide au condus la o utilizare sporită a instrumentelor digitale, cu scopul de a crește colaborarea între cetățeni și guvern dar și în interiorul administrației. Instrumentele digitale contribuie la îmbunătățirea, transparentizarea și comunicarea și sporesc implicarea actorilor relevanți în proiectarea politicilor și în furnizarea de servicii publice. Aceste practici de colaborare inovatoare și din ce în ce mai digitale vor funcționa ca motoare în administrația publică și vor contribui, mai ales, la eficacitatea administrației publice.

În urma procesului de consultare a diferitelor autorități publice centrale cu privire la nevoile de digitalizare, ADR a stabilit lista de priorități de investiții pentru viitoarea perioadă de programare 2021-2027. Demersul ADR a luat în considerare atât nevoile reale ale instituțiilor, care sunt, din păcate, încă de bază (la nivelul de digitalizare a unor procese de back-office) și le-a inserat pe cât posibil într-un demers care să ia în considerare evoluțiile tehnologice și inovația digitală în furnizarea serviciilor publice la nivel european. Astfel deși clasamentul DESI unde disponibilitatea serviciilor publice digitale este scăzută, poziționează România printre ultimele locuri în Europa, prin intervențiile prezente se va încerca capitalizarea celor mai noi tehnologii în procesul de transformare digitală a serviciilor publice din România. Esențial în întregul demers al ADR și al prezentei priorități este de a orienta realizarea noilor servicii digitale în jurul beneficiarului final (cetățean, companie) și nu în jurul instituției și logicii strict birocratice. În acest sens ADR realizează un Catalog al serviciilor publice care va completa politica publică eGov⁹ în a sta la baza concepției arhitecturii serviciilor publice electronice legate de “evenimentele de viață” ale cetățenilor și firmelor.

Luând în considerare cele de mai sus, se vor finanța: evenimente de viață ale cetățenilor și firmelor (cele nefinalizate din cele 36 incluse în POC 2014-2020, cele rămase din SNADR 2020 și neincluse în POC, cele asociate procedurilor administrative stabilite prin Regulamentul (UE) 2018/1724 și care nu sunt incluse în evenimentele de viață din SNADR 2020, cele care vor fi individualizate prin Catalogul serviciilor), proiecte de interoperabilitate, proiecte de susținere a procesului guvernamental de luare a deciziilor, proiecte Open Data. Mai jos detalierea pe scurt a acestora:

- a) EV prevăzute în SNADR sunt parțial realizate, iar cele rămase (fie dintre cele 36 selectate în POC 2014-2020, fie dintre cele neselectate) necesită sprijin FEDR în perioada 2021-2027. O serie de evenimente de viață cuprinse în SNADR nu au fost finanțate în 2014-2020, deși au fost incluse în POC și sunt absolut necesare funcționării digitale a serviciilor publice (ex. Obținerea cărții de identitate, Înscrierea la școală primară/liceu/universitate, etc.). Toate evenimentele de viață incluse în POC 2014-2020 fac obiectul politicii publice eGov menționate mai sus fiind detaliate atât tehnic (la nivel BPMN) cât și instituțional (ce instituții trebuie să fie implicate) și au astfel un grad înalt de maturitate. Ele pot fi implementate într-un orizont de timp relativ scurt în condițiile asigurării unui sprijin tehnic de AT furnizat de ADR.

⁹ <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2016/04/Propunere-de-politica-publica-in-domeniul-e-guvernarii-adoptata-3-iun-2021.pdf>

O alta parte din evenimentele de viata SNADR 2020 nu au fost incluse in POC 2014-2020 si trebuie finalizate.

Foarte importante sunt si sistemele informatice necesare pentru serviciile publice electronice asociate procedurilor administrative stabilite prin Regulamentul (UE) 2018/1724 si care nu au fost incluse in evenimentele de viata din SNADR. Identificate de politica publica eGov, acestea vor fi finantate in acest cadru. Aceste proceduri administrative sunt cele legate de:

- solicitarea finanțării studiilor în învățământul superior;
- stabilirea legislației aplicabile în conformitate cu titlul II din Regulamentul (CE) nr. 883/ 2004;
- acordarea unui card european de asigurări sociale de sănătate;
- solicitarea recunoașterii academice a diplomelor, a certificatelor sau a altor dovezi ale studiilor sau cursurilor,
- obținerea de autocolante pentru utilizarea infrastructurilor rutiere naționale: tarife în funcție de durată timp (viniete), taxe în funcție de distanța parcursă (taxe de trecere) emise de un organism sau o instituție publică;
- obținerea unui autocolant pentru emisii, eliberat de un organism sau o instituție publică;
- notificarea activității comerciale, autorizațiile de desfășurare a activității, modificări ale activităților economice și încetarea unei activități economice care nu implică proceduri de insolvență sau lichidare, excluzând înregistrarea inițială a unei activități comerciale la registrul comerțului și cu excepția procedurilor privind constituirea sau a oricăror alte cereri ulterioare depuse de către societăți sau firme în sensul articolului 54 al doilea paragraf din TFUE.

In plus fata de cele de mai sus vor fi finantate si transformarea digitala a serviciilor publice aferente altor evenimente de viata ale cetatenilor si firmelor, astfel cum sunt ele identificate in Catalogul Serviciilor publice realizat de ADR. Acest catalog va fi nu doar un compendiu al serviciilor publice digitalizabile ci si un cadru de abordare nou care va pune in centru beneficiarul final si astfel va furniza si “blue-print-ul” arhitecturii electronice a sistemului electronic aferent fiecarui eveniment de viata, pe modelul celui furnizat de politica publica eGov pentru evenimentele de viata de mai sus. Astfel catalogul va functiona practic ca o extindere a politicii publice eGov actualizabila conform necesitatilor, fiind verificat si validat de Comitetul de e-guvernare de la nivelul SGG. Se va asigura astfel nu doar flexibilitatea necesara ci si asumarea institutionala necesara digitalizarii cu succes a serviciilor publice identificate

- b) In ce privește interoperabilitatea este vizata dezvoltarea unui ecosistem standardizat, interconectat digital, promovând reutilizarea informațiilor și a serviciilor care există deja și care pot fi disponibile din diferite surse prin agregarea de servicii pentru a permite implementarea tranzacțiilor transfrontaliere, intersectoriale sau între autoritățile și instituțiile administrației publice.
- In acest moment interoperabilitatea sistemelor se face punct la punct chiar existând sisteme vechi care sunt complet izolate (fiind vechi ele nu sunt concepute sa fie interoperabile, de exemplu aplicațiile moștenite din trecut). Sunt necesare instrumente si tehnologii specifice interoperabilității de tip registrul registrelor, hub de interoperabilitate, arhitectura bazata pe servicii. Se vor finanța proiectele digitale care presupun interoperabilitatea prin folosirea de building-blocks (eDelivery, eProcurement, eInvoice), conectarea la Single Digital Gateway.
- c) Susținere a procesului guvernamental de luare a deciziilor prin sisteme și soluții complexe (ex: Big Data, Inteligență artificială, soluții bazate pe cloud, Supercomputer, Blockchain, Quantum Computing etc.).
- Modernizarea și investițiile în noile tehnologii precum Big Data, AI, Quantum Computing de catre sectorul public sunt importante în stimularea adoptării de astfel de soluții inovatoare și de către societatea în ansamblu. Este necesar să fie utilizate astfel de tehnologii inovatoare care oferă noi instrumente și tehnici pentru a rezolva probleme care anterior nu putea fi rezolvate și a utiliza capacități noi în extragerea de date din cantitatea tot mai mare de date (structurate sau nestructurate) existentă la dispoziția administrației publice. Se vor finanta acele proiecte care vor utiliza solutiile si tehnologiile de varf mentionate pentru a obtine o imagine noua si inovativa a serviciilor publice, a efectelor socio-economice ale diferitelor politici publice si care vor avea ca rezultat date si analize care sa creasca eficacitatea si eficienta acestora.

- d) Dezvoltare platforme informatice alimentate cu datele generate de administrația publică – Open Data - (cf. Directiva 2019/1024, PSI) în vederea punerii lor la dispoziția publicului și a reutilizării lor (ex: în economie)
- Se are în vedere finanțarea dezvoltărilor necesare platformei naționale de date publice (data.gov.ro) pentru implementarea cerințelor directivei europene PSI (Public Sector Information) prin adăugarea de noi funcționalități (ex. căutarea avansată), agregarea datelor deschise disponibile pe diverse platforme dezvoltate la nivelul unor instituții publice, digitalizarea documentelor ce trebuie să fie disponibile pe platforma de date deschise. De asemenea, se are în vedere finanțarea unor sesiuni de promovare a seturilor de date disponibile în platforma de date deschise și organizarea de concursuri/hackaton pentru stimularea identificării de către mediul privat (IMM/ONG) a mijloacelor de valorificare a datelor deschise.

Sprijin pentru realizarea proiectelor prin asistență tehnică.

Digitalizarea în educație

Creșterea nivelului de interoperabilitate al sistemelor informatice din administrația publică sprijină crearea unui sistem standardizat, interconectat și digital, încurajând reutilizarea informațiilor și a serviciilor care există deja și care sunt disponibile prin diferite surse.

- Investițiile în echipamentele de infrastructură digitală sunt necesare pentru creșterea interoperabilității în domeniul educației, pentru creșterea calității și a relevanței mediilor de învățare
- Dezvoltarea unei infrastructuri educationale unitară, la nivel național, care să deservească procesul educațional
- Interconectarea bazelor de date educaționale existente și/sau în proces de dezvoltare
- Sprijin pentru realizarea proiectelor prin OS(iv) sau prin asistență tehnică (*în analiză*).

Nevoile identificate la nivelul sistemului educațional din anexa la Program.

- Dezvoltarea sistemului de management al școlarității prin intermediul unei platforme digitale integrate.
- Creșterea accesului la învățământul superior prin digitalizarea portofoliului educațional al studenților dar și prin interconectarea nevoilor pieței muncii cu oferta educațională și de cercetare ce poate fi susținută de instituțiile de învățământ superior prin intermediul doctoranzilor și masteranzilor.
- Campusuri 3D în realitate virtuală, care vor permite colaborarea dintre cadrele didactice și studenți într-un mediu virtual multiutilizatori de tip metaverse, vizitarea replicilor virtuale a campusurilor universitare inclusiv desfășurarea activităților didactice (laboratoare interactive în mediu virtual).
- Asigurarea accesului la internet și la infrastructura wireless, în unitățile de învățământ preuniversitar.
- Necesitatea de a asigura conținut educațional interactiv (inclusiv simulări 3D, jocuri, filme, realitate virtuală și augmentată) pentru elevii din învățământul preuniversitar inclusiv învățământul gimnazial și liceal.

Digitalizarea în cultură

În toată Europa și în RO, sectoarele culturale și creative (SCC) au fost printre cele mai afectate de criza COVID-19 din cauza caracteristicilor unice și a lipsei de contact cu publicul pentru o perioadă extinsă de timp. Restricțiile de mobilitate pentru creatori și conținuturi dăunează ireversibil dialogului și lanțurilor valorice transfrontaliere. Incertitudinea generată de evoluția pandemiei de Covid19 conduce la restricționarea în continuare a accesul la cultură (acces garantat prin Constituție), fapt cu consecințe semnificative pentru întreg sectorul, precum și pentru consumatori.

Pentru a depăși contextele actuale și viitoare de incertitudine este esențială consolidarea SCC abordând în mod direct vulnerabilitățile acestuia. În consecință, intervențiile propuse contribuie la redresarea și reziliența SCC, precum și la o creștere a competitivității acestora prin noi servicii inovatoare. Se vizează în principal:

- Creșterea accesului la cultură prin digitalizarea arhivelor, fapt ce poate conduce la crearea de noi servicii pentru publicul de toate generațiile și dezvoltarea unei atitudini sănătoase a consumatorilor față de o diversitate mai mare de producții culturale.
- Realizarea unei platforme naționale, comune pentru agregarea de informații de înaltă calitate, relevante, actualizate, ușor de înțeles și personalizate pentru monumentele istorice, permițând astfel autorităților publice, IMM-urilor, ONG-urilor și proprietarilor de patrimoniu să obțină informații rapid, să dezvolte noi servicii prin utilizarea noilor tehnologii în scopul reducerii birocrăției. În vederea protejării și punerii în valoare a monumentelor istorice, este necesară o abordare eficientă și practică, în concordanță cu tendințele europene în domeniu. În acest context, devine imperativă realizarea unei baze de date naționale, complete și actualizate privind starea monumentelor din RO, prin utilizarea de mijloace TIC (scanare 3D, istoric, regim juridic). Informațiile ce vor fi cuprinse în această bază de date, referitoare la identificarea, localizarea și descrierea obiectivelor de patrimoniu sunt necesare pentru o serie de scopuri, precum managementul, protecția și punerea în valoare a monumentelor, inclusiv pentru promovare.
- Dezvoltarea alfabetizării digitale și obținerea de date și cunoștințe aprofundate cu privire la nevoile specifice, caracteristicile și vulnerabilitățile sectorului, astfel încât prin instrumente inovatoare să se poată crește competitivitatea sectorului cultural și creativ.

Intervențiile vizează :

- Digitalizare pentru cultură (echipamente și infrastructură, baze de date, soft, platforme digitale, sisteme integrate, mijloace TIC, modele digitale 3D, infrastructuri informatice și soluții de tip cloud, exploatarea digitalizată).
- Sprijin pentru realizarea proiectelor prin asistență tehnică.

Scopul demersului este creșterea rolului TIC în cultură, promovarea principiului datelor deschise în (re) utilizarea materialului cultural digitalizat, atunci când este posibil; sprijinirea utilizării instrumentelor digitale pentru a crește nivelul de transparență și promovarea evenimentelor culturale online prin intermediul tehnologiei informației și comunicațiilor. Mai exact:

- demararea inventarierii și catalogării colecțiilor cinematografice, digitizarea și arhivarea digitală, restaurarea și punerea la dispoziția publicului a filmelor, a spectacolelor (teatru, dans etc) și a materialelor non-filmice.
- Colaborarea cu instituții de cultură în ceea ce privește transmiterea live a spectacolelor, având ca scop crearea de reziliență pentru sector în momentele în care prezența fizică a publicului este restrânsă
- promovarea și punerea în valoare a patrimoniului cinematografic național îmbunătățind vizibilitatea, accesul și disponibilitatea conținutului audiovizual, atrăgând noi audiențe și oferind consumatorilor o cantitate vastă și o calitate a operelor audiovizuale foarte diverse.
- realizarea principalelor procese administrative cu referire la monumentele istorice și stakeholderii care interacționează cu acestea simplificând considerabil întreg procesul administrativ și interacțiunea Utilizator-Administrație permițându-se astfel atingerea dezideratului oricărui utilizator-cetățean de a rezolva nevoia /solicitarea sa on-line și pe principiul Prin-un-click (One-click-away).
- dezvoltarea teritorială care integrează componenta culturală, la turismul cultural cu beneficii directe pentru comunități și la dezvoltarea infrastructurii de servicii și a ofertei culturale pentru producție și consum cultural de proximitate.
- realizarea unei platforme deschise cu monumente istorice digitalizate - cu toate informațiile relevante listate și disponibile (online), permițând în același timp celor patru părți interesate principale (autorități publice, IMM-uri, ONG-uri și proprietari de patrimoniu, dar nu numai) să colaboreze cu privire la majoritatea procedurilor legale pentru acestea, online.
- creșterea vizibilității patrimoniului, printre care o hartă turistică cu toate monumentele istorice digitalizate, etichete - plasate pe monumente - cu coduri QR care vor direcționa vizitatorul către site-ul web, precum și realitatea virtuală (VR) și instrumente media pentru noi moduri de povestire și interacțiune cu noul conținut.
- interconectarea bazelor de date existente referitoare la patrimoniu, asigurându-se în același timp ca informațiile sunt disponibile și accesibile în diverse formate de către public.
- alfabetizarea digitală culturală prin colectarea și analiza datelor culturale pentru a oferi o oportunitate de adaptare a ofertei culturale și de creștere a eficienței, realizarea registrului operatorilor culturali și pregătirea profesională în domeniul digital și al analizei datelor pentru personalul instituțiilor publice de cultură.

- crearea unui instrument cuprinzător de colectare a datelor despre sectorul cultural, dezvoltând instrumente pentru obținerea de informații despre festivaluri, concerte, evenimente culturale din RO, un registru care implică activ mai mulți actori ai SCC cum ar fi operatorii culturali de pe piață, precum și artiști, creatori etc.
- procesarea și utilizarea datelor culturale colectate pentru a dezvolta noi politici dedicate SCC, pentru a viza noi segmente de public, pentru a dezvolta modele de afaceri bazate pe date, precum și soluții și aplicații inovatoare.

Lista orientativă de proiecte identificate de Ministerul Culturii va răspunde următoarelor nevoi concrete ale sectorului cultural:

1. *E-patrimoniu - Protejarea, punerea în valoare și promovarea patrimoniului cultural imobil și a peisajelor culturale, cu accent pe patrimoniul vulnerabil la dezastre precum cutremure, alunecări de teren incendii, inundații, secetă. Totodată, se impune facilitarea realizării principalelor procese administrative cu referire la monumentele istorice și stakeholderii care interacționează cu acestea și simplificarea întregului proces administrativ, a interacțiunii Utilizator-Administrație cu scopul de atingere a dezideratului oricărui utilizator-cetățean de a rezolva nevoia sa on-line, pe principiul Prin un click (One click away). Intervenția va contribui semnificativ la dezvoltarea teritorială care integrează componenta culturală, la turismul cultural cu beneficii directe pentru comunități și la dezvoltarea infrastructurii de servicii și a ofertei culturale pentru producție și consum cultural de proximitate. Operațiunile se vor realiza complementar și în un mod continuator cu proiectele E-cultura: Biblioteca digitală a României, finanțat prin POC și Monumente istorice: abordare strategică și politici publice optimizate, finanțat prin POCA.*
2. *E-film: Promovarea și punerea în valoare a patrimoniului cinematografic național prin demararea inventarierii și catalogării colecțiilor cinematografice, digitizarea, arhivarea digitală, restaurarea și punerea la dispoziția publicului a filmelor și a materialelor non-filmice pe platforma culturalia.ro. Arhivele de film trebuie să intre într-un amplu proces de revitalizare și re tehnologizare, legat, pe de o parte, de accesibilizarea colecțiilor, și, pe de altă parte, de racordarea la schimbările de paradigmă impuse de lumea digitală.*
3. *E-audiență: Sectoarele culturale și creative au nevoie de informații clare, complete și agregate corespunzător în scopul adaptării ofertei culturale, atragerii audienței și creșterii eficienței activității. Prin urmare este necesară realizarea registrului național al operatorilor culturali, colectarea și analiza de date din sector, precum și pregătire profesională în domeniul digital și al analizei datelor pentru lucrătorii culturali.*

Intervențiile propuse sunt rezultatul provocărilor, al tendințelor din sector, exacerbate de pandemie și al lecțiilor învățate din proiectele de succes în curs de implementare, integrând în același timp nevoile definite de reprezentanții SCC. Totodată continuarea investițiilor și abordarea integrată pe termen mediu și lung a acestora garantează eficiența acestora și se adresează în mod direct nevoilor identificate. Astfel, intervențiile propuse sunt continuatoare și complementare cu:

- Proiectul E-Cultura: Biblioteca digitală a României (POC), crearea platformei culturale culturalia.ro și digitalizarea patrimoniului mobil. (www.umpcultura.ro/e-cultura.doc.1375despre-proiect_pg_0.htm).
- Proiectul Monumente istorice - Planificarea strategică și optimizarea proiectului de politici publice - (POCA), optimizarea și eficientizarea actului administrativ, legislativ și decizional în administrația centrală și serviciile sale descentralizate în domeniul patrimoniului cultural național sprijinind în același timp autoritățile și instituțiile publice centrale implicate în procesele decizionale legate de patrimoniul cultural din RO. (www.umpcultura.ro/monumente-istorice_doc_980_despre-proiect_pg_0.htm).

Acțiunile nu sunt legate doar de echipamente și infrastructurii digitale, deși aceasta este o componentă semnificativă, ci includ și activități inovatoare care vizează dezvoltarea de noi servicii și instrumente care să susțină transformarea economică inteligentă și sustenabilitatea sectorului și, în același timp, să promoveze diversitatea culturală și competitivitatea globală. Există o nevoie urgentă de a accelera transformarea digitală și consolidarea capacităților sectorului cultural și creativ, pentru a-i asigura competitivitatea la nivel național și internațional.

Digitalizarea în mediul de afaceri

Această acțiune are ca obiectiv să impulsioneze în mod decisiv digitalizarea economiei naționale, în special a IMM-urilor, care conform statisticilor prezentate în raportul DESI se afla printre cele mai puțin digitalizate la nivel european aproape pe toate dimensiunile transformării digitale în întreprinderi. Cu peste 60% din întreprinderi afișând un indice al intensității digitale foarte scăzut în 2020¹⁰, acest demers este unul pe cât de urgent pe atât de dificil și complex. Având în vedere aceasta și rezultatele analizei cu privire la barierele digitalizării în mediul privat¹¹ realizată de către ADR, devine evident că este necesar un mix de măsuri care să asigure abordarea problemei din diferite perspective și vizând diferite aspecte ale digitalizării. Astfel prezenta axa POCIDIF este împartită în două acțiuni, una care sprijină Huburile de Inovare Digitală Europene din România (EDIH) și una care finanțează direct investițiile în digitalizare ale IMM-urilor. Ea este în plus complementară cu intervențiile prevăzute în Programele Operaționale Regionale pentru digitalizarea întreprinderilor la nivel regional și cu cele prevăzute în PNRR. În ce privește investițiile din POR ele se bazează pe o prioritarizare aferentă specializării inteligente regionale și nu au rolul de a asigura o acoperire a domeniilor cu relevanță națională.

În ce privește cele două acțiuni de față și care sunt detaliate mai jos, opțiunea pentru utilizarea EDIH-urilor ca intermediari în procesul de digitalizare a IMM-urilor a reușit în mod clar din studiul cu privire la bariere citat mai sus. Există o nevoie certă de asistență și acompaniere a IMM-urilor și a management-ului acestora în procesul de transformare digitală, data fiind educația digitală precară atât a angajaților cât și a managerilor (evidențiată tot din statisticile Eurostat și DESI). Cu toate acestea s-a considerat necesar ca această măsură indirectă, direcționată către actorii economici cu capacități mai scăzute de a înțelege rolul și miza digitalizării propriilor procese de business, să fie completată cu o măsură care să tintească acele IMM-uri unde anumite nevoi de digitalizare sunt mai mature și unde cadrul indirect al DIH-urilor poate reprezenta o frână în calea procesului de transformare digitală.

Mai jos sunt prezentate pe scurt cele două acțiuni care se finanțează sub această prioritate :

a) Co-finanțarea EDIH selectate pentru finanțare din Digital Europe Programme

Așa cum se cunoaște, Huburile pentru inovare digitală europene sunt un instrument gândit la nivel european de către Comisia Europeană pentru a sprijini în mod cât mai eficient transformarea digitală a economiilor și societăților europene. Ele reprezintă eco-sisteme de firme, asociații și autorități publice care au ca obiectiv să ofere sprijin (consultanță, financiar, testare și integrare de soluții IT) în special IMM-urilor care doresc să se transforme digital dar întâmpină diferite dificultăți sau probleme în acest proces, de la lipsa de finanțare până la lipsa de know-how cu privire la ce instrument IT este necesar pentru ce funcție a întreprinderii. Astfel EDIH-urile provenind din huburi, clustere sau alte tipuri de asocieri, deseori centrate pe zona de industrie IT&C vor primi finanțare din Programul Europa Digitală (Digital Europe Programme – DEP) pentru planul lor de acțiune care vizează funcțiile menționate pe scurt mai sus. Acest plan de acțiune va consta în fapt în diferite programe și proiecte puse la dispoziția firmelor care doresc să înțeleagă cum își pot digitaliza funcționarea. Acest plan este co-finanțat până la 50% de către Comisia Europeană prin DEP. Având în vedere articolul 16 din Regulamentul (UE) 2021/694 (DIGITAL), în primul an de implementare a Programului Europa Digitală se va institui această rețea de centre de inovare digitală (Digital Innovation Hubs) care să contribuie la accelerarea transformării digitale a mediului privat. În urma unei proces de selecție inițial, realizat la nivel național, 12 DIH-uri din RO vor avea posibilitatea de a participa la apelurile restricționate și de a deveni membre ale rețelei europene.

În conformitate cu dispozițiile Regulamentului DIGITAL și indicațiile prevăzute în programul de lucru, activitatea membrilor rețelei europene de DIH-uri va fi finanțată în proporție de 50% din suma solicitată prin granturile prevăzute în DIGITAL.

Prin derogare de la regula generală, finanțarea din fonduri europene poate acoperi până la 100% din costurile eligibile, motiv pentru care decizia autorităților române responsabile a fost utilizarea Fondului European pentru Dezvoltare Regională pentru cofinanțare

Având în vedere nevoile urgente de digitalizare ale IMM-urilor românești, lipsa lor de know-how managerial cu privire la rolul și importanța digitalizării (deci nevoia de acompaniere în acest proces) ceea ce face din dispozitivul EDIH unul ideal pentru situația României, precum și nevoia de sprijinire a

¹⁰ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi-integration-technology-enterprises>

¹¹ <https://www.adr.gov.ro/wp-content/uploads/2021/04/ADR-Barierele-Digitalizarii-mediului-public-si-privat-din-Romania.pdf>

chiar ecosistemului EDIH aflat la început de drum, România a decis să co-finanteze restul de până la 50% din aceste planuri de acțiune ale EDIH. Ele se adresează, așa cum indică și numele, doar acelor huburi de inovare digitală care vor fi selectate să primească finanțare la nivel european prin Programul Europa Digitală (DEP). Finanțarea se va realiza pe baza acelorasi costuri eligibile ca și cele ale DEP și vor avea ca obiectiv imediat demararea cât mai rapidă a activității EDIH-urilor selectate de COM și vizibilitatea lor cât mai largă în cadrul economiei. În acest fel se urmărește și creșterea încrederii în acest nou instrument de sprijin indirect.

b) Finanțarea dezvoltării la nivelul IMM-urilor din domeniul TIC, de noi tehnologii/servicii/aplicații (Blockchain, IOT, automatizare/robotizare, etc.), cu impact asupra digitalizării și dezvoltării economice a IMM-urilor din toate domeniile.

Așa cum am indicat și mai sus, studiul cu privire la barierele digitalizării în mediul privat realizat de ADR indică nevoile IMM-urilor pentru a accelera și aprofunda procesul de transformare digitală. Astfel, este justificată finanțarea unor noi tehnologii, create de către IMM din domeniul IT&C, ce vor fi implementate pentru creșterea gradului de digitalizare a IMM-urilor.

Adoptarea transformării digitale este esențială pentru numeroase întreprinderi din UE dacă acestea doresc să rămână competitive. Întreprinderile din UE nu profită pe deplin de tehnologiile avansate pentru a inova. Sectorul IT & C este în măsură să furnizeze întreprinderilor servicii precum expertiză în domeniul tehnologiilor, al testării și al networking-ului, ceea ce constituie un avantaj pentru punerea în aplicare al procesului de transformare digitală a IMM-urilor care nu au această capacitate.

Pentru sprijini IMM-urile să rezolve aceste probleme sunt necesare măsuri personalizate care pot fi oferite de sectorul IT.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Digitalizare în administrația publică

Intervențiile vizează în mod specific beneficiarii serviciilor publice care sunt prestate deja în mediul online. Astfel, unele se adresează persoanelor fizice și au frecvență de accesare ridicată de la an la an (de ex. înregistrarea unei nașteri), iar altele se adresează persoanelor juridice private (de ex. înregistrarea unei companii).

Angajații administrației publice fac parte din grupul afectat prin prisma implicării acestora în dezvoltarea unor astfel de servicii, dar și prin necesitatea adaptării la fluxuri de lucru și noi modalități de interacțiune cu beneficiarii.

În general, grupul țintă poate reprezenta populația RO a cărei bunăstare este influențată de eficientizarea, standardizarea și transparentizarea administrației publice centrale datorită generalizării serviciilor publice electronice. În altă ordine de idei, prioritizarea serviciilor publice care vor deveni electronice va ține cont și de numărul beneficiarilor potențiali, respectiv de dimensiunea populației care fi afectată pozitiv de această transformare.

Digitalizarea în educație

Grupurile țintă: populația, care beneficiază de servicii performate în cadrul administrației publice aferente domeniului educațional, și grupul elevilor/studenților și cadrele didactice care au acces la un sistem educațional digital mai performant și ușor de utilizat.

Digitalizarea în cultură

Grupurile țintă sunt mediul de afaceri și populația care beneficiază de produse culturale digitizate și de servicii performate în contextul interacțiunii cu administrația publică. Grupurile țintă sunt în sens larg întreaga populație care poate deveni un utilizator-consumator de cultură – în diferitele ei forme – puse la dispoziția cetățenilor prin digitalizare iar în sens specific toți profesioniștii din sectorul cultural și din sectoarele complementare (i.e. educație, tineret și sport, protecția mediului, cercetare, comunicare și business etc).

Digitalizarea în mediul de afaceri

- IMM-urile cu grad scăzut de digitalizare a caror maturitate digitală e foarte scăzută și au nevoie de sprijin pe tot parcursul procesului de

digitalizare - IMM-uri din sectorul IT&C care identifică nevoi ale altor IMM-uri de digitalizare si ofera solutii personalizate
--

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

--

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Text field [2 000] Nu este cazul

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Text field [2 000] Nu este cazul

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Text field [1 000] Nu este cazul

2.1.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Tabelul 2: Indicatori de realizare

Prioritate	Objective specifice	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitatea de măsurare	Ținte intermediare (2024)	Target (2029)
P 2	OS(ii)	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCO14	Public institutions supported to develop digital services, products and processes	public institutions	4	20
			Mai dezvoltată					
			Mai puțin dezvoltată	RCO 02	RCO 02 - Întreprinderi care beneficiază de sprijin prin granturi*	No of enterprises	50	140
			Mai dezvoltată					
			Mai puțin dezvoltată	RCO13	RCO 13 - Servicii și produse digitale dezvoltate pentru întreprinderi	No of services	50	140
			Mai dezvoltată					

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data	Comments
P 2	OS(ii)	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCR 11	Users of new and upgraded public digital services, products and processes	annual users	0	2020	6.000.000	RAI OP My SMIS	Nr de elevi in RO la ora actuală este de 3.000.000, abordare prduenta 33%
			Mai dezvoltată								
			Mai puțin dezvoltată	RCR 12	RCR 12 - Utilizatori de noi produse, servicii și aplicații digitale dezvoltate de întreprinderi*	users	0	2020	1400	RAI OP	Fiecare din cele 140 servicii snnt utilizare de cel puțin
			Mai dezvoltată								

											100 utilizatori
			Mai puțin dezvoltată	RC R 13	RCR 13 - Întreprinderi care ating un nivel ridicat de intensitate digitală*	No of enterpris es	0	2020	140	Rai OP	Cei 140 beneficiari
			Mai dezvoltată								

2.1.1.2 OS (i) Dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate

P 3. Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare

2.1.1.2.2 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

P 3. Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare

Instrument financiar de tip capital de risc combinat cu grant: Acceleratoare, seed si scale-up

Alocare: 100 mil. euro FEDR

Criterii de eligibilitate: întreprinderi sub 7 ani vechime, cu proiecte într-unul din domeniile de specializare inteligenta identificate prin Strategia națională de cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă (OS(i) FEDR)

Valoare finanțare: max. 200.000 euro per proiect

Combinație grant+IF, grantul de max. 40% din valoarea instrumentului financiar.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Text field [1 000]

Întreprinderi

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Text field [2 000] Nu este cazul

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Text field [2 000] Nu este cazul

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Text field [1 000] Instrument financiar de tip capital de risc combinat cu grant: Acceleratoare, seed si scale-up

2.1.1.1.2 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Tabelul 2: Indicatori de realizare								
Prioritate	Objective specifice	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitatea de măsurare	Ținte intermediare (2024)	Target (2029)
P 3	OS (i)	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCO03	Enterprises supported by financial instruments	enterprises	30	300
			Mai puțin dezvoltată					

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data	Comments
P 3	OS (i)	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCR02	Private investments matching public support (of which: grants, financial instruments)	euro	0	2020	100 mil EUR	RAI OP	

2.1.1.1 OS (iii) Intensificarea creșterii durabile și a competitivității IMM-urilor și crearea de locuri de muncă în cadrul IMM-urilor, inclusiv prin investiții productive

P 3. Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare

2.1.1.1.2 Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

P 3. Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare

Instrument financiar de tip creditare cu partajarea riscului - returnarea unei părți a costurilor creditului (10%) la sfârșitul perioadei de rambursare

Alocare: 150 Meuro

Criterii de eligibilitate: proiecte cu accent pe elementul de inovare sub condiția de a contribui la transformarea economică inteligentă și să răspundă nevoilor specifice ale IMM-urilor (OS(iii) FEDR)

Valoare finanțare: max. 1.500.000 euro per proiect

Instrumentul este un credit cu partajarea riscului pentru care, la sfârșitul perioadei de rambursare, beneficiarul primește un bonus (10% din împrumut), sub forma de grant.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Text field [1 000] alte IMM-uri care beneficiază de rezultatele proiectelor finanțate prin IF/FESI sau cetățeni care beneficiază de produse/servicii inovative/performante.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Text field [2 000] Nu este cazul

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Text field [2 000] Nu este cazul

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Text field [1 000]

Instrument financiar de tip creditare cu partajarea riscului - returnarea unei părți a costurilor creditului (10%) la sfârșitul perioadei de rambursare.

2.1.1.1.3 Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Tabelul 2: Indicatori de realizare								
Prioritate	Objective specifice	Fond	Categoria de regiune	ID	Indicator	Unitatea de măsurare	Ținte intermediare (2024)	Target (2029)
P 3	OS (iii)	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCO03	Enterprises supported by financial instruments	enterprises	10	100
			Mai puțin dezvoltată					

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators											
Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference year	Target (2029)	Source of data	Comments
P 3	OS (iii)	FEDR	Mai puțin dezvoltată	RCR02	Private investments matching public support (of which: grants, financial instruments)	euro	0	2020	150 mil EUR	RAIOP	

2.2.2.2 Indicative breakdown of the programme resources (EU) by type of intervention (not applicable to the EMFAF)

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
P1	FEDR	Regiuni mai dezvoltate	(i)dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	002 Investiții în active fixe, inclusiv în infrastructura de cercetare, în întreprinderi mici și mijlocii (inclusiv centre de cercetare private) legate direct de activități de cercetare și inovare	5544000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			40656000
		Regiuni mai dezvoltate		003 Investiții în active fixe, inclusiv în infrastructura de cercetare, în întreprinderi mari legate direct de activități de cercetare și inovare	3696000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			27104000
		Regiuni mai dezvoltate		004 Investiții în active fixe, inclusiv în infrastructura de cercetare, în centre publice de cercetare și de învățământ superior legate direct de activități de cercetare și inovare	9240000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			67760000
		Regiuni mai dezvoltate		006 Investiții în active necorporale în IMM-uri (inclusiv centre de cercetare private) legate direct de activități de cercetare și inovare	7392000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			54208000
		Regiuni mai dezvoltate		007 Investiții în active necorporale în întreprinderi mari legate direct de activități de cercetare și inovare	1848000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			13552000
		Regiuni mai dezvoltate		008 Investiții în active necorporale în centre publice de cercetare și de învățământ superior legate direct de activități de cercetare și inovare	13860000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			101640000
		Regiuni mai dezvoltate		010- Activități de cercetare și inovare în IMM-uri, inclusiv colaborarea în rețea	9240000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			67760000
		Regiuni mai dezvoltate		011- Activități de cercetare și inovare în întreprinderi mari, inclusiv colaborarea în rețea	4620000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			33880000

		Regiuni mai dezvoltate		012- Activități de cercetare și inovare în centre publice de cercetare, în învățământul superior și în centre de competențe, inclusiv colaborarea în rețea (cercetare industrială, dezvoltare experimentală, studii de fezabilitate)	23100000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			169400000
		Regiuni mai dezvoltate		028 Transfer de tehnologie și cooperare între întreprinderi, centre de cercetare și sectorul învățământului superior	13860000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			101640000
		Regiuni mai puțin dezvoltate	(iv)dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat	023 Dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială, antreprenoriat și adaptabilitatea întreprinderilor la schimbare	6000000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			44000000

Table 5: Dimension 2 – form of financing

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
P1	FEDR	Regiuni mai dezvoltate	(i)dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	01	92400000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			677600000
		Regiuni mai dezvoltate	(iv)dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat		6000000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			44000000

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
-------------	------	--------------------	--------------------	------	--------------

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+ Regulation as well as programme specific actions in gender equality.

P 2 Digitalizarea în administrația publică, educație, cultură și mediul de afaceri

Tabel 4: Dimensiunea 1 – câmp de intervenție

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)
P2	FEDR	Regiuni mai dezvoltate	(ii)valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice	016 Soluții TIC, servicii electronice și aplicații pentru administrația publică	48960000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			359040000
		Regiuni mai dezvoltate		018 Servicii și aplicații TI dedicate competențelor digitale și incluziunii digitale	89760000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			12240000
		Regiuni mai dezvoltate		013 Digitalizarea IMM-urilor (inclusiv comerț electronic, activități economice electronice și procese economice în rețea, centre de inovare digitală, laboratoare vii, antreprenori web și startup-uri în domeniul TIC, B2B)	61600000
		Regiuni mai puțin dezvoltate			8400000

Tabel 5: Dimensiunea 2 – Formă de sprijin

Nr prioritate	Fond	Categoria de regiune	Obiectiv specific	Cod	Sumă (EUR)
P 2	FEDR	Mai puțin dezvoltată	(ii)valorificarea avantajelor digitalizării, în beneficiul	001 Grant	510400000
		Mai dezvoltată			69600000

Nr prioritate	Fond	Categoria de regiune	Obiectiv specific	Cod	Sumă (EUR)
			cetățenilor, al companiilor, al organizațiilor de cercetare și al autorităților publice		

Nu este cazul

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

Nu este cazul

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+ Regulation as well as programme specific actions in gender equality.

P 3 Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare

Tabel 4: Dimensiunea 1 – câmp de intervenție

Nr prioritate	Fond	Categoria de regiune	Obiectiv specific	Cod	Sumă (EUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	(i)dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	021 Dezvoltarea comercială și internaționalizarea IMMurilor, inclusiv investiții productive	88.080.000
		Mai dezvoltată			11.920.000
		Mai puțin dezvoltată	(iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor	021 Dezvoltarea comercială și internaționalizarea IMMurilor, inclusiv investiții productive	132.120.000
		Mai dezvoltată			17.880.000

Tabel 5: Dimensiunea 2 – Formă de sprijin

Nr prioritate	Fond	Categoria de regiune		Cod	Sumă (EUR)
P 3	FEDR	Mai puțin dezvoltată	(i)dezvoltarea și creșterea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate	002 Sprijin prin instrumente financiare: capital sau cvasi-capital	88.080.000
		Mai dezvoltată			11.920.000
		Mai puțin dezvoltată	(iii) Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor	003 Sprijin prin intermediul instrumentelor financiare: împrumut	132.120.000
		Mai dezvoltată			17.880.000

Nu este cazul

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

Nu este cazul

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority No	Fund	Category of region	Specific objective	Code	Amount (EUR)

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+ Regulation as well as programme specific actions in gender equality.

Table 9: Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention for EMFAF

Priority No	Specific objective	Type of intervention	Code	Amount (EUR)

2.2.1. Priority for technical assistance pursuant to Article 37 CPR (repeated for each such technical assistance priority)

Reference: point (f) of Article 22(3) CPR

2.1.4.1. Description of technical assistance under financing not linked to costs – Article 37 CPR

Text field [3 000]

2.1.4.2. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (f) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 – intervention field

Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority No	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+ Regulation as well as programme specific actions in gender equality.

Table 9: Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention for EMFAF

Priority No	Specific objective	Type of intervention	Code	Amount (EUR)

3. Financing plan

Reference: points (g)(i), (ii) and (iii) of Article 22(3), Article 112(1), (2) and (3), and Articles 14 and 26 CPR

2.2 Transfers and contributions¹

Reference: Articles 14, 26 and 27 CPR

Programme amendment related to	☐ contribution to InvestEU
	☐ transfer to instruments under direct or indirect management
	☐ transfer between ERDF, ESF+, Cohesion Fund or to another Fund or Funds

¹ Applicable only to programme amendments in accordance with Articles 14 and 26 except complementary transfers to the JTF in accordance with Article 27 CPR. Transfers shall not affect the annual breakdown of financial appropriations at the MFF level for a Member State.

Table 15A: Contribution to InvestEU* (breakdown by year) **Nu este cazul**

Contribution from		Contribution to	Breakdown by year							
Fund	Category of region	InvestEU window(s)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
ERDF	More developed									
	Transition									
	Less developed									
ESF+	More developed									
	Transition									
	Less developed									
Cohesion Fund	N/A									
EMFAF	N/A									

* For each new request for contribution, a programme amendment shall set out the total amounts for each year by Fund and by category of region.

Table 15B: Contributions to InvestEU* (summary) **Nu este cazul**

	Category of region	Window 1 Sustainable Infrastructure (a)	Window 2 Innovation and Digitisation (b)	Window 3 SME (c)	Window 4 Social Investment and Skills (d)	Total (f)=(a)+(b)+(c)+(d)
ERDF	More developed					
	Less developed					
	Transition					
ESF+	More developed					
	Less developed					
	Transition					

	Category of region	Window 1 Sustainable Infrastructure (a)	Window 2 Innovation and Digitisation (b)	Window 3 SME (c)	Window 4 Social Investment and Skills (d)	Total (f)=(a)+(b)+(c)+(d)
Cohesion Fund	N/A					
EMFAF	N/A					
Total						

* Cumulative amounts for all contributions done through programme amendments during the programming period. With each new request for contribution, a programme amendment shall set out the total amounts for each year by Fund and by category of region.

Text field [3500] (justification), taking into account how those amount contribute to the achievement of policy objectives selected in the programme in accordance with Article 10(1) of the InvestEU Regulation.

Table 16B: Transfers to instruments under direct or indirect management* (summary) **Nu este cazul**

Fund	Category of region	Instrument 1 (a)	Instrument 2 (b)	Instrument 3 (c)	Instrument 4 (d)	Instrument 5** (e)	Total (f)=(a)+(b)+(c)+(d)+(e)
ERDF	More developed						
	Transition						
	Less developed						
ESF+	More developed						
	Transition						
	Less developed						

Fund	Category of region	Instrument 1 (a)	Instrument 2 (b)	Instrument 3 (c)	Instrument 4 (d)	Instrument 5** (e)	Total (f)=(a)+(b)+(c)+(d)+(e)
Cohesion Fund	N/A						
EMFAF	N/A						
Total							

* Cumulative amounts for all transfers done through programme amendments during programming period. With each new request for transfer, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and by category of region.

** Transfers may be made to any other instrument under direct or indirect management, where such possibility is provided for in the basic act. Number and names of the relevant Union instruments will be specified accordingly.

Text field [3 500] (justification)

Table 17A: Transfers between ERDF, ESF+ and Cohesion Fund or to another Fund or Funds* (breakdown by year)

Transfers from		Transfers to		Breakdown by year							
Fund	Category of region	Fund	Category of region (where relevant)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
ERDF	More developed	ERDF, ESF+ or Cohesion Fund, EMFAF, AMIF,									
	Transition										
	Less developed										

Transfers from		Transfers to		Breakdown by year							
Fund	Category of region	Fund	Category of region (where relevant)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
ESF+	More developed	ISF, BMVI									
	Transition										
	Less developed										
Cohesion Fund	N/A										
EMFAF	N/A										

* Transfer to other programmes. Transfers between ERDF and ESF+ can only be done within the same category of region.

Cohesion Fund	N/A												
EMFAF	N/A												
Total													

* Cumulative amounts for all transfers done through programme amendments during the programming period. With each new request for transfer, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and by category of region.

Text field [3 500] (justification)

2.3 JTF: allocation in the programme and transfers¹

2.3.1 JTF allocation to the programme prior to transfers by priority (where relevant)²

Reference: Article 27 CPR

¹ Transfers shall not affect the annual breakdown of financial appropriations at the MFF level for a Member State.

² Applicable to the first adoption of programmes with JTF allocation.

Table 18: JTF allocation to the programme in accordance with Article 3 JTF Regulation, prior to transfers **Nu este cazul**

JTF priority 1	
JTF priority 2	
	Total

2.3.2 Transfers to the JTF as complementary support¹ (where relevant) **Nu este cazul**

Transfer to JTF	☐ concerns internal transfers within the programme with JTF allocation	
	☐ concerns transfers from other programmes to the programme with JTF allocation	

¹ Section to be filled in by receiving programme. Where a programme supported by the JTF receives complementary support (cf. Article 27 CPR) within the programme and from other programmes all tables in this section need to be filled in. At the first adoption with JTF allocation, this section is to confirm or correct the preliminary transfers proposed in the Partnership Agreement.

Table 18A: Transfers to the JTF within the programme (breakdown by year) **Nu este cazul**

Transfer from		Transfer to	Breakdown by year							
Fund	Category of region	JTF priority*	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
ERDF	More developed	JTF priority 1								
	Transition									
	Less developed									
ESF+	More developed	JTF priority 2								
	Transition									
	Less developed									

* JTF resources should be complemented with ERDF or ESF+ resources of the category of region where the territory concerned is located.

Table 18B: Transfer of ERDF and ESF+ resources to the JTF within the programme **Nu este cazul**

		JTF allocation in the programme* broken down by category of region, which territory located** in (by JTF priority)	
		JTF priority (for each JTF priority)	Amount
Transfer within the programme* (complementary support) per category of region			
ERDF	More developed		
	Transition		
	Less developed		
ESF+	More developed		
	Transition		
	Less developed		
Total	More developed		
	Transition		
	Less developed		

* Programme with the JTF allocation.

** JTF resources should be complemented with ERDF or ESF+ resources of the category of region where the territory concerned is located.

Table 18C: Transfers to the JTF from the other programme(s) (breakdown by year) **Nu este cazul**

Transfer from		Transfer to	Breakdown by year							
Fund	Category of region	JTF priority*	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
ERDF	More developed	JTF priority 1								
	Transition									
	Less developed									
ESF+	More developed	JTF priority 2								
	Transition									
	Less developed									

* JTF resources should be complemented with ERDF or ESF+ resources of the category of region where the territory concerned is located.

Table 18D: Transfer of ERDF and ESF+ resources from other programmes to the JTF in this programme **Nu este cazul**

		Complementary support to the JTF in this programme* to the territory located*** in a given category of region (by priority):	
		JTF priority	Amount
Transfer(s) from other programme(s)** per category of region			
ERDF	More developed		
	Transition		
	Less developed		
ESF+	More developed		
	Transition		
	Less developed		
Total			

* Programme with JTF allocation, which receives complementary support from the ERDF and ESF+.

** Programme providing the complementary support from the ERDF and ESF+ (source).

*** JTF resources should be complemented with ERDF or ESF+ resources of the category of region where the territory concerned is located.

Text field [3 000] Justification for the complementary transfer from ERDF and ESF+ based on the planned types of interventions – point (d)(ix) of Article 22(3) CPR

2.4 Transfers between categories of region resulting from the mid-term review

Table 19A: Transfers between categories of region resulting from the mid-term review, within the programme (breakdown by year) **NU este
cazul**

Transfer from	Transfer to	Breakdown by year			
Category of region*	Category of region*	2025	2026	2027	Total
More developed	More developed / Transition / Less developed				
Transition					
Less developed					

* Applicable to ERDF and ESF+ only.

Table 19B: Transfers between categories of region resulting from the mid-term review, to other programmes (breakdown by year) **Nu este cazul**

Transfer from	Transfer to	Breakdown by year			
Category of region*	Category of region*	2025	2026	2027	Total
More developed	More developed / Transition / Less developed				
Transition					
Less developed					

* Applicable to ERDF and ESF+ only.

2.5 Transfers back¹

Table 20A: Transfers back (breakdown by year) **Nu este cazul**

Transfer from	Transfer to		Breakdown by year							
InvestEU or other Union instrument	Fund	Category of region	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total
InvestEU window 1 window 2 window 3 window 4 Union instrument 1 Union instrument 2 [...]	ERDF	More developed								
		Transition								
		Less developed								
	ESF+	More developed								
		Transition								
		Less developed								
	Cohesion Fund	N/A								
	EMFAF	N/A								

¹ Applicable only to programme amendments for resources transferred back from other Union instruments, including elements of AMIF, ISF and BMVI, under direct or indirect management, or from Invest EU.

Table 20B: Transfers back* (summary) **Nu este cazul**

From / To	ERDF			ESF+			Cohesion Fund	EMFAF
	More developed	Transition	Less developed	More developed	Transition	Less developed		
InvestEU								
Window 1								
Window 2								
Window 3								
Window 4								
Instrument 1								
Instrument 2								
Instrument 3								
Instrument 4**								

* Cumulative amounts for all transfers done through programme amendments during programming period. With each new request for transfer, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and by category of region.

** Transfers may be made to any other instrument under direct or indirect management, where such possibility is provided for in the basic act. Number and names of the relevant Union instruments will be specified accordingly.

2.6 Financial appropriations by year

Reference: point (g)(i) of Article 22(3) CPR and Articles 3, 4 and 7 JTF Regulation.

Table 10: Financial appropriations by year

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Fund		Category of region	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2026 for EMF AF only	2027		2027 for EMF AF only	Total
								Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount		Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount		
EMFAF		N/A												
Total														

* Amounts after the complementary transfer to the JTF.

2.7 Total financial appropriations by fund and national co-financing

Reference: point (g)(ii) of Article 22(3), Article 22(6) and Article 36 CPR

For programmes under the Investment for jobs and growth goal where technical assistance in accordance with Article 36(4) CPR was chosen in the Partnership Agreement.

Table 11: Total financial appropriations by fund and national co- financing

Policy/ JTF specific objective number or technical assistance	Priority	Basis for calculation Union support (total eligible cost or public contribution)	Fund	Category of region *	Union contribution (a) = (g)+(h)	Breakdown of Union contribution		National contribution (b)=(c)+(d)	Indicative breakdown of national contribution		Total (e)=(a)+(b)	Co- financing rate (f)=(a)/(e)
						Union contribution less the flexibility amount (g)	Flexibility amount (h)		public (c)	private (d)		
	Priority 1	P/T	ERDF	More developed								
				Transition								
				Less developed								
				Outermost and northern sparsely populated								

	Priority 2		ESF+	More developed	30.0							
				Transition								
				Less developed								
				Outermost and northern sparsely populated								
	Priority 3		JTF*	Article 3 JTF Regulation resources								
				Article 4 JTF Regulation resources								
				Total								

		Total ERDF	More developed								
			Transition								
			Less developed								
			Outermost and northern sparsely populated								
		Total ESF+	More developed								
			Transition								
			Less developed								
			Outermost and northern sparsely populated								

		JTF* *	Article 3JTF Regulation resources									
			Article 4JTF Regulation resources									
		Total Cohesion Fund										
		Grand total										

* For ERDF: less developed, transition, more developed, and, where applicable, special allocation for outermost and northern sparsely populated regions. For ESF+: less developed, transition, more developed and, where applicable, additional allocation for outermost regions. For Cohesion Fund: not applicable. For technical assistance, application of categories of region depends on selection of a fund.

** Indicate the total JTF resources, including the complementary support transferred from the ERDF and the ESF+. The table shall not include the amounts in accordance to Article 7 JTF Regulation. In case of technical assistance financed from the JTF, the JTF resources should be split into resources related to Articles 3 and 4 JTF Regulation. For Article 4 JTF Regulation, there is no flexibility amount.

For the Investment for jobs and growth goal: programmes using technical assistance according to Article 36(5) CPR in accordance with the choice made in the Partnership Agreement.

Table 11: Total financial allocations by fund and national contribution Nu este cazul

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Outerm ost and norther n sparsel y populat ed	More develo ped	Transit ion	Less develo ped

	Total ESF+		

[illegible]

			Article 4 JTF Regulat ion resourc es											
		Total Cohesion Fund												
Grand total														

* For ERDF and ESF+: less developed, transition, more developed, and, where applicable special allocation for outermost and northern sparsely populated regions. For Cohesion Fund: not applicable. For technical assistance, application of categories of region depends on the selection of the fund.

** Indicate the total JTF resources, including the complementary support transferred from the ERDF and the ESF+. The table shall not include the amounts in accordance to Article 7 JTF Regulation. In case of technical assistance financed from the JTF, the JTF resources should be split into resources related to Articles 3 and 4 JTF Regulation. For Article 4 JTF Regulation, there is no flexibility amount.

For the EMFAF:

Reference: point (g)(iii) of Article 22(3) CPR

EMFAF programmes using technical assistance according to Article 36(4) CPR in accordance with the choice made in the Partnership Agreement.

Table 11A: Total financial allocations by fund and national contribution **Nu este cazul**

Priority	Specific objective (nomenclature set out in the EMFAF Regulation)	Basis for calculation of Union support	Union contribution	National public contribution	Total	Co-financing rate
Priority 1	1.1.1	Public				
	1.1.2	Public				
	1.2	Public				
	1.3	Public				
	1.4	Public				
	1.5	Public				
	1.6	Public				
Priority 2	2.1	Public				
	2.2	Public				
Priority 3	3.1	Public				

Priority	Specific objective (nomenclature set out in the EMFAF Regulation)	Basis for calculation of Union support	Union contribution	National public contribution	Total	Co-financing rate
Priority 4	4.1	Public				
Technical assistance pursuant to Article 36(4) CPR	5.1	Public				
Technical assistance pursuant to Article 37 CPR	5.2	Public				

EMFAF programmes using technical assistance according to Article 36(5) CPR in accordance with the choice made in the Partnership Agreement.

Table 11A: Total financial allocations by fund and national contribution **Nu este cazul**

Priority	Specific objective (nomenclature set out in the EMFAF Regulation)	Basis for calculation of Union support	Union contribution		National public contribution	Total	Co- financing rate
			Union contribution without technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR	Union contribution for technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR			
Priority 1	1.1.1	Public					
	1.1.2	Public					
	1.2	Public					
	1.3	Public					
	1.4	Public					
	1.5	Public					
	1.6	Public					

Priority	Specific objective (nomenclature set out in the EMFAF Regulation)	Basis for calculation of Union support	Union contribution		National public contribution	Total	Co- financing rate
			Union contribution without technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR	Union contribution for technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR			
Priority 2	2.1	Public					
	2.2	Public					
Priority 3	3.1	Public					
Priority 4	4.1	Public					
Technical assistance (Article 37 CPR)	5.1	Public					

Reference: point (i) of Article 22(3) CPR

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
Effective monitoring mechanisms of the public procurement market	all			Monitoring mechanisms are in place that cover all public contracts and their procurement under the Funds in line with Union procurement legislation. That requirement includes: 1. Arrangements to ensure compilation of effective and reliable data on public procurement procedures above the Union thresholds in accordance with reporting obligations under Articles 83 and 84 of Directive 2014/24/EU and Articles 99 and 100 of Directive 2014/25/EU.	DA	HG nr. 901/2015 OUG nr. 13/2015 HG 634/2015 OUG nr. 68/2019 http://ana.p.gov.ro/web/analize-si-rapoarte-statistice/?future=false	Funcția de monitorizare este exercitată de ANAP în baza art. 2 și art. 3 lit. e) din OUG nr. 13/2015, respectiv art. 3 alin. (1) lit. d), alin. (3) lit. e) și f) din HG 634/2015, prin: -prelucrarea periodică a datelor și informațiilor cu privire la toate procedurile de achiziții din SEAP -prelucrarea datelor privind deciziile CNSC și ale curților de apel -calcularea indicatorilor de performanță relevanți și măsurabili -pregătirea rapoartelor și declarațiilor, în conformitate cu obligațiile de raportare stabilite în directive și legislația națională.

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
							Datele și informațiile monitorizate sunt publicate periodic pe site-ul instituției și vizează: dimensiunea și caracteristicile pieței, intensitatea concurenței, activitatea economică, eficiența achizițiilor publice, posibile situații de comportament necorespunzător.
				2.Arrangements to ensure the data cover at least the following elements: (a) quality and intensity of competition: names of winning bidder, number of initial bidders and contractual value; (b) information on final price after completion and on participation of SMEs as direct bidders, where national systems provide such information.	DA	art.232(1) Legea 98/2016 art. 252 (1) Legea nr 99/2016 HG nr 394/2016, art. 170, 171, 172 HG nr 395/2016 art. 167, 168, 169 b) Legea nr 98/2016,	Toți indicatorii pot fi obținuți din SEAP. a) Conform Legii nr. 98/2016 (art. 142, 145, 146) și Legii nr. 99/2016 (art. 151, 155, 156), autoritățile contractante (AC) au obligația de a publica un anunț de atribuire, incluzând cel puțin elementele solicitate. b) Conform legislației achizițiilor, AC are obligația de a include în anunțul de atribuire valoarea și celelalte modificări ale

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
						art. 221 (6), 222¹ Legea nr 99/2016, art. 239, 239¹ OUG nr 114/2020 http://ana.p.gov.ro/wp-content/uploads/2020/07/OR DONANTA-de-URGENTA-nr.-114-09.07.2020.pdf http://ana.p.gov.ro/wp-content/uploads/2021/01/Notificare-extindere-anunt-de-modificare- =	contractului. Au fost implementate următoarele măsuri: -anunț de modificare a contractului, respectând formularul 20 -modificarea legislației (OUG nr. 114/2020) prin introducerea obligației de a publica toate modificările la contract - dezvoltarea SEAP pentru a permite publicarea modificărilor contractului, inclusiv o notificare în acest sens - instrucțiunea nr. 1/2021 privind modificarea contractului (Monitorul Oficial nr. 56/2021) În ceea ce privește participarea IMM-urilor ca ofertanți direcți, tipul de entitate este selectat din SEAP: mediu, mic, mare,

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/No)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
						contract F INAL 191a n2021 de-publicat-1.pdf Instrucțiunea nr 1/2021 http://ana.p.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/01/Instrucțiune-MO-final.pdf	aceste informații regăsindu-se în profilul SEAP, DUAE și declarația cu participanții la procedură.
				3.Arrangements to ensure monitoring and analysis of the data by the competent national authorities in accordance with Article 83(2) of Directive 2014/24/EU and Article 99(2) of Directive 2014/25/EU.	DA		ANAP exercită funcția de monitorizare conform art. 2 și art. 3 lit. e) din OUG nr. 13/2015, respectiv art. 3 alin. (1) lit. d), alin. (3) lit. e) și f) din HG 634/2015.
				4.Arrangements to make the results of the analysis available to the public in accordance with Article	DA	http://ana.p.gov.ro/web/analyze-si-	Rezultatele activității de monitorizare sunt publicate și disponibile pe site-ul ANAP.

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
				83(3) of Directive 2014/24/EU and Article 99(3) Directive 2014/25/EU.		rapoarte-statistice/?future=false	
				5.Arrangements to ensure that all information pointing to suspected bid-rigging situations is communicated to the competent national bodies in accordance with Article 83(2) of Directive 2014/24/EU and Article 99(2) of Directive 2014/25/EU	DA		Legislația națională conține reglementări specifice care răspund situațiilor de denaturare a concurenței: - Legea nr. 98/2016: art. 167 alin. (1) lit. d), alin. (6) și alin. (7) - Legea nr. 99/2016: art. 180 alin. (1) lit. d), alin. (4) și alin. (5) Consiliul Concurenței, instituție cu atribuții specifice, transmite puncte de vedere la solicitarea AC urmare a unei suspiciuni de denaturare a concurenței.
Tools and capacity for effective application of	all			Managing authorities have the tools and capacity to verify compliance with State aid	YES	http://www.ajutordestat.ro/?pag=206	AM verifică dacă beneficiarul intră sau nu în categoria de întreprindere în

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
State aid rules				rules: 1. For undertakings in difficulty and undertakings under a recovery requirement.			dificultate: - este verificată existența declarației pe propria răspundere a beneficiarului, - este aplicată metodologia pentru verificarea încadrării în categoria de întreprindere în dificultate așa cum aceasta este definită de legislația în domeniul ajutorului de stat. Pentru întreprinderile supuse aplicării unei decizii de recuperare Registrul ajutoarelor de stat (RegAS) permite verificarea ex-ante a eligibilității beneficiarului de a primi ajutor de stat-de minimis. Aplicația RegAS este gestionată de Consiliul Concurenței în colaborare cu Serviciul de telecomunicații speciale.

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
				2. Through access to expert advice and guidance on State aid matters, provided by State aid experts of local or national bodies			Potrivit para. (2), art. 6 din OUG nr. 77/2014 Consiliul Concurenței furnizează la nivel național asistență de specialitate privind aplicarea legislației ajutorului de stat furnizorilor și beneficiarilor de ajutor de stat/de minimis pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor RO în acest domeniu în calitatea sa de stat membru al UE, inclusive în ceea ce privește elaborarea de acte normative sau administrative prin care se instituie măsuri de natura ajutorului. În același timp AM au acces prin Consiliul Concurenței la platforma wiki.
Effective application and implementation of the	all			Effective mechanisms are in place to ensure compliance with the Charter of Fundamental Rights of the European		Guide to the application of the Charter of	MIPE a elaborat Ghidul pentru aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene în

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
Charter of Fundamental Rights				Union ('the Charter') which include: 1.Arrangements to ensure compliance of the programmes supported by the Funds and their implementation with the relevant provisions of the Charter. 1.Arrangements to ensure compliance of the programmes supported by the Funds and their implementation with the relevant provisions of the Charter.		Fundamental Rights of the European Union in the implementation of the European structural and investment funds https://mf.e.gov.ro/minister/perioade-de-programare/periode-2021-2027/	implementarea fondurilor europene structurale și de investiții. Demersurile pentru a asigura conformitatea programelor sprijinite de fonduri și implementarea cu respectarea dispozițiilor Cartei sunt incluse în Ghid în cadrul capitolului VI Obligations of managing authorities and other institutions involved in managing European funds, capitolul IV Legal status. Obligation to respect the Charter.
				2.Reporting arrangements to the monitoring committee regarding cases of non-compliance of operations supported by the Funds with the Charter and complaints regarding the Charter submitted in		Guide to the application of the Charter of Fundamental Rights of the European	Modalitățile de raportare către comitetul de monitorizare a cazurilor de nerespectare a prevederilor cartei în implementarea operațiunilor sprijinite

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
				accordance with the arrangements made pursuant to Article 69(7).		Union in the implementation of the European structural and investment funds https://mf.e.gov.ro/minister/pe-rioad-de-programare/perioada-2021-2027/	de fonduri sunt incluse în Ghid, capitolul VI Obligații ale autorităților de management și alte instituții implicate în gestionarea fondurilor europene (punctul 4. Verificarea conformității cu Carta în perioada de monitorizare)
Implementation and application of the United Nations Convention on the rights of persons with disabilities (UNCRPD) in accordance with Council	all		YES	A national framework to ensure implementation of the UNCRPD is in place that includes: 1.Objectives with measurable goals, data collection and monitoring mechanisms.	YES	Legea nr. 221/2010 pentru ratificarea Convenției privind drepturile persoanelor cu dizabilități http://legislatie.just.ro/Public/	ANDPDCA a elaborat Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2021-2027 și Planul Operațional aferent, în cadrul unui proiect AT, cu sprijinul Băncii Mondiale, având ca obiectiv asigurarea participării depline și efective a persoanelor cu dizabilități, bazată

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
Decision 2010/48/EC						DetaliiDocumentAfis/123949 Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/236311 Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile	pe libertatea de decizie, în toate domeniile vieții și într-un mediu accesibil și rezilient. Strategia continuă și dezvoltă demersul de implementare a <i>Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități</i> în vederea asigurării cadrului pentru exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități. Monitorizarea implementării Strategiei va fi realizată de către ANDPDCA, pe baza unei metodologii și a unor instrumente de lucru. Obiectivele și țintele măsurabile, sistemul de colectare de date și

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
						persoanelor cu dizabilități http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/175197	mecanismul de monitorizare devin pachetul complet pentru asigurarea implementării Strategiei naționale 2021-2027
				2.Arrangements to ensure that the accessibility policy, legislation and standards are properly reflected in the preparation and implementation of the programmes.	YES	https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/ https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-	MIPE a elaborat Ghidul privind reflectarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă pentru perioada 2021-2027, care sprijină implementarea și aplicarea prevederilor Convenției prin reflectarea politicilor, legislației și standardelor în materie de

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
						implementarea- convenției-privind- drepturile-persoanelor-cu- dizabilități /	accesibilitate în pregătirea AP și PO, încurajând acțiuni și măsuri eficiente în elaborarea și implementarea proiectelor. Documentul prezintă cadrul legal și instituțional aplicabil, principalele dispoziții ale CDPD de care se va ține cont în etapele de programare și de implementare, precum și mecanismele de asigurare și verificare a respectării condiției favorizante. Ghidul urmărește promovarea de acțiuni privind accesibilitatea, adaptarea rezonabilă, designul universal, cercetarea în domeniul noilor tehnologii și utilizarea acestora de către persoanele dizabilite în vederea facilitării integrării acestora în societate.

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
				3.Reporting arrangements to the monitoring committee regarding cases of non-compliance of operations supported by the Funds with the UNCRPD and complaints regarding the UNCRPD submitted in accordance with the arrangements made pursuant to Article 69(7).	YES		Raportarea către comitetele de monitorizare a cazurilor de neconformitate a operațiunilor sprijinite din fonduri se va realiza în conformitate cu dispozițiile art. 40(1)(h) din RDC. În scopul îndeplinirii atribuțiilor de raportare, reprezentanții punctului de contact (PCPD) vor fi membri în CM-urile PO care adresează măsuri pentru sprijinirea persoanelor cu dizabilități. Din perspectiva utilizării fondurilor, PCPD ocupă o poziție centrală în cadrul arhitecturii instituționale pentru promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
							Prin colaborarea cu ANDPDCA, Consiliul de Monitorizare, rețeaua punctelor de contact, CNCD, Avocatul Poporului etc., reprezentanții PCPD vor putea prezenta în cadrul reuniunilor CM atât situațiile de neconformitate înregistrate la nivelul autorităților naționale și/sau la nivelul CE, cât și soluțiile identificate sau propuse spre examinare. PCPD va urmări implementarea măsurilor adoptate și va comunica, după caz, CE remediarea situațiilor semnalate.
1.1. Good governance of national or regional smart specialisation strategy	ERD F	Developing and enhancing research and innovation capacities and the uptake of advanced technologies Developing skills		Smart specialisation strategy or strategies shall be supported by: 1. Up-to-date analysis of challenges for innovation diffusion and digitalisation.	YES	https://uefiscdi.gov.ro/resource-821136-analysis-of-the-factors-that-obstruct	Criteriul este îndeplinit pe baza a două documente: - <i>Analiza factorilor care blochează difuzarea inovării</i> – elaborat de UEFISCDI <i>Bariere în calea</i>

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
		for smart specialisation, industrial transition and entrepreneurship				the-diffusion-of-innovation.pdf	<i>digitalizării</i> – Autoritatea pentru digitalizarea României
				2. Existence of competent regional or national institution or body, responsible for the management of the smart specialisation strategy.	YES	https://www.research.gov.ro/uploads/minister/ro/mcid-2021.pdf	Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID) este instituția responsabilă cu managementul Strategiei Naționale de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2021-2027 (SNCISI).
				3. Monitoring and evaluation tools to measure performance towards the objectives of the strategy.	YES	https://www.research.gov.ro/uploads/minister/ro/mcid-2021.pdf	SNCISI conține o secțiune dedicată monitorizării și evaluării acestui document strategic. O platformă IT va facilita colectarea de date și un compartiment dedicat din cadrul MCID va asigura analiza datelor colectate legate de specializare inteligentă. Potrivit organigramei MCID, Direcția de

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
							specializare inteligentă, transfer tehnologic și inovare are atribuții privind derularea continuă a Mecanismului de descoperire antreprenorială (MDP) și identificare/actualizarea domeniilor de specializare inteligentă, după caz, monitorizarea și evaluarea implementării SNCISI. Responsabilă cu elaborarea SNCISI este Direcția general pentru politici CDI, strategii și digitalizare.
				4. Functioning of stakeholder co-operation ("entrepreneurial discovery process").	yes	link	Funcționarea efectivă a MDP (în colaborare cu Agențiile de Dezvoltare regionale care îndeplinesc rolul de AM pentru PO Regionale și sunt responsabile cu elaborarea/implementarea/monitorizarea și evaluarea RIS3

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
							regionale) se realizează pe baza unei metodologii deja realizate și implementate într-o primă iterație a MDP la nivel național, care va fi inclus în SNCISI ca Anexă. Direcția generală de specializare inteligentă, transfer tehnologic și inovare a fost înființată și are atribuții referitoare la aplicarea continuă a MDP la nivel național și actualizarea domeniilor de specializare inteligentă, după caz.
				5. Actions necessary to improve national or regional research and innovation systems, where relevant.	yes	link	Acțiunile necesare pentru îmbunătățirea sistemului de cercetare și inovare vor fi stabilite în cadrul unui proiect de asistență prin Facilitatea de sprijin pentru politică (PSF). Potrivit organigramei la nivelul

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)	Criteria	Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
							MCID a fost înființată o unitate de implementare a reformelor recomandate prin proiectul PSF care are rolul de a crește eficiența utilizării fondurilor europene pentru cercetare, aspect relevant și în Planul Național de recuperare și reziliență.
				6. Where relevant, actions to support industrial transition.	yes	link	Ministerul Economiei, Turismului și Antreprenoriatului a elaborat Planul de măsuri privind managementul tranziției industriale în RO în perioada 2021-2027 și colaborează cu MCID pentru implementarea acestuia.
				7. Measures for enhancing cooperation with partners outside a given Member State in priority areas supported	yes	link	MCID a asumat un <i>Plan de măsuri în sprijinul Internaționalizării și al Colaborării</i>

Enabling conditions	Fund	Specific objective (N/A to the EMFAF)	Fulfilment of enabling condition (Yes/No)		Criteria		Fulfilment of criteria (YES/NO)	Reference to relevant documents [500]	Justification [1 000]
					by the smart specialisation strategy.				<i>internațională.</i> Nu este cazul.

4 Programme authorities

Reference: point (k) of Article 22(3) and Articles 71 and 84 CPR

Table 13: Programme authorities

Programme authorities	Name of the institution [500]	Contact name [200]	E-mail [200]
Managing authority	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene		
Audit authority			
Body which receives payments from the Commission			
Where applicable, body or, bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR			
Accounting function in case this function is entrusted to a body other than the managing authority			

The repartition of the reimbursed amounts for technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR if more bodies are identified to receive payments from the Commission.

Reference: Article 22(3) CPR

Table 13A: The portion of the percentages set out in point (b) of Article 36(5) CPR that would be reimbursed to the bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR (in percentage points)

Body 1	p.p.
Body 2*	p.p.

* Number of bodies defined by a Member State.

4. Partnership

Reference: point (h) of Article 22(3) CPR

Asigurarea parteneriatului în procesul de programare și gestionare a fondurilor europene reprezintă o condiție pentru elaborarea unor documente de programare solide, bazate pe prioritățile stabilite la nivel european, național și regional în vederea punerii în practică a unor politici economice, sociale și teritoriale realiste, eficiente, eficace și cu impact pozitiv în viața cetățenilor și în reducerea diferențelor de dezvoltare la nivelul Uniunii Europene.

În acord cu prevederile art. 6 din CPR, România și-a îndeplinit obligația de a organiza și implementa principiul parteneriatului cu implicarea partenerilor relevanți, în conformitate cu Regulamentul delegat (UE) nr. 240/2014 al Comisiei privind Codul european de conduită referitor la parteneriat, în cadrul fondurilor structurale și de investiții europene.

Astfel, pentru creșterea implicării partenerilor în derularea activității structurilor partenariale și pentru derularea unor procese de consultare eficiente și participativă, pe baza Regulamentului nr.240/2014, a fost elaborat Codul Național de Conduită privind Parteneriatul pentru Fondurile Europene aferente Politicii de Coeziune. Acest document stabilește o serie de norme, principii și reguli de bază care ghidează funcționarea structurilor partenariale cu rol consultativ în procesul de programare și gestionare a fondurilor europene privind coeziunea, cu impact predilect asupra cadrului de programare 2021-2027. Documentul a fost utilizat în organizarea parteneriatului și diseminat în rândul membrilor structurilor partenariale cu rol consultativ în procesul de programare a fondurilor europene privind coeziunea prin comunicare directă, în cadrul reuniunilor partenariale, prin intermediul poștei electronice, precum și prin afișare pe web-site-ul MFE (<http://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2020/07/6588501da9e75a7d8003d010af3b03fd.pdf>).

Așadar, bazat pe prevederile din regulamentele europene și pe Codul Național de Conduită privind Parteneriatul pentru Fondurile Europene aferente Politicii de Coeziune, documentele de programare au fost elaborate într-un parteneriat larg și eficient din care fac parte autorități naționale, regionale și locale, parteneri relevanți din societatea civilă, syndicate, asociații de afaceri și mediul academic.

Preocupările pentru asigurarea parteneriatului au început în luna mai 2019, când MFE a demarat pregătirea cadrului partenerial prin constituirea a 5 grupuri partenariale aferente celor 5 Obiective de Politică prevăzute la nivelul propunerii de Regulament General pentru perioada 2021-2027. Ca urmare, în luna noiembrie 2019, MFE a organizat reuniuni ale acestor grupuri în care a fost prezentată și dezbătută logica intervenției pe fiecare dintre cele 5 obiective de politică. Documentele au fost publicate pe site-ul MFE, la secțiunea Perioada de Programare 2021-2027, astfel încât să se asigure transparența dezbaterilor și posibilitatea de consultare cât mai largă a tuturor părților interesate (<http://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>).

În data de 28 noiembrie 2019, MFE a organizat un eveniment de amploare vizând consultarea asupra viitoarei perioade de programare – 2021-2027, eveniment la care au participat reprezentanți ai mediului de afaceri, societății civile, autorităților publice centrale și locale, beneficiari de fonduri europene. Cu acest prilej, au fost prezentate: stadiul negocierilor documentelor de programare 2021-2027, logica intervenției pe fiecare obiectiv de politică și arhitectura viitoarelor programe operaționale, precum și mecanismul de consultare partenerială.

Odată cu stabilirea arhitecturii documentelor de programare și a cadrului instituțional de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027, începând cu luna martie 2020, s-a trecut la etapa de constituire a cadrului partenerial la nivelul fiecărui Program Operațional și a Comitetului pentru Coordonarea și Managementul Acordului de Parteneriat (CCMAP). Astfel, în perioada 20.05.2020 – 05.06.2020, MFE a derulat Apelul Național pentru exprimarea interesului privind participarea în cadrul procesului de consultare partenerială pentru elaborarea documentelor programatice pentru perioada 2021-2027 (<http://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>).

Selecția partenerilor s-a efectuat în conformitate cu prevederile Codului Național de Conduită privind Parteneriatul pentru Fondurile Europene aferente Politicii de Coeziune, principiile de bază privind identificarea partenerilor relevanți fiind următoarele: principiul reprezentativității; principiul echilibrului intereselor; principiul implicării active; principiul responsabilității și principiul regularității participării. De asemenea, prin metodologia internă de selecție a partenerilor, au fost stabilite criterii specifice procesului de programare a fondurilor europene, precum: relevanța obiectului de activitate pentru domeniile de intervenție ale fondurilor europene; recunoașterea organizației la nivel național; nivelul de specializare; experiența

anterioară; performanța; capacitatea de reprezentare; capacitatea de planificare strategică; integritatea; susținerea politicilor privind principiile orizontale ale Uniunii Europene. Totodată, metodologia conține formulare de candidatură care au fost completate de către cei care doreau să devină membri în structurile partenieriale, precum și grile de evaluare pe baza cărora s-a făcut selecția candidaților, acestea fiind publicate pe site-ul MFE în vederea asigurării unui proces de selecție transparent. De asemenea, comisiile de selecție a candidaturilor și de soluționare a contestațiilor au fost aprobate prin ordin de ministru.

În urma apelului public lansat pe site-ul MFE, au fost înregistrate 230 de candidaturi, reprezentând 735 de solicitări de participare la structurile partenieriale, atât din mediul social (asociații, fundații, syndicate, patronate, organizații și forme asociative), cât și din mediul economic (societăți pe acțiuni, societăți cu răspundere limitată).

La nivelul CCMAP au fost selectați să participe partenerii care și-au exprimat opțiunea de a fi membri ai acestei structuri partenieriale și care, totodată, au obținut punctajele cele mai mari la nivelul candidaturilor pentru Programele Operaționale, cu asigurarea reprezentării echilibrate a partenerilor sociali, societății civile și mediului academic pe domeniile majore aferente Programelor Operaționale, cu luarea în considerare a unui procent de reprezentare public/privat (parteneri) de 55% (mediul public) versus 45% (mediul privat/parteneri). Astfel, la nivelul CCMAP, din cele 67 de entități membre, 31 reprezintă parteneri selectați din mediul privat.

Procesul de selecție a partenerilor s-a finalizat pe data de 20 iulie 2020, când MFE a afișat listele finale cu organizațiile/entitățile selectate în cadrul structurilor partenieriale pentru elaborarea Programelor Operaționale și a Acordului de Parteneriat 2021-2027.

Totodată, pentru asigurarea unei consultări tematiche, la nivel orizontal cu cele mai relevante categorii de beneficiari ai fondurilor europene, urmare a adoptării Memorandumului cu tema: Rezultatele celei de a 5-a runde de negocieri informale între autoritățile române și Comisia Europeană privind documentele naționale de programare a finanțărilor din fonduri europene 2021-2027, 2-4 decembrie 2019, au fost constituite prin Decizii ale Primului Ministru 3 Comitete Consultative dedicate parteneriatului cu: mediul de afaceri; societatea civilă și autoritățile locale.

În data de 31 iulie 2020, MFE a publicat în consultare publică, pe site-ul instituției, propunerile de documente de programare specifice perioadei 2021-2027, respectiv Acordul de Parteneriat și programele operaționale, în vederea transmiterii de comentarii, observații sau propuneri pe marginea acestora la o adresa de e-mail dedicată parteneriat.programare@mfe.gov.ro. De asemenea, în vederea facilitării comunicării, au fost create adrese de e-mail specifice fiecărui program (ex: pocidif@mfe.gov.ro).

De asemenea, în perioada 18-27 august 2020 s-au derulat consultări publice la nivelul tuturor structurilor partenieriale constituite pentru Programele Operaționale și Acordul de Parteneriat, la care au participat 945 de reprezentanți ai instituțiilor publice, ai societății civile, mediului academic și economic.

În luna septembrie 2020, au fost convocate și Comitetele Consultative tematice privind mediul de afaceri și societatea civilă și au fost prezentate documentele de programare, prilej cu care au fost primite o serie de comentarii și propuneri care au fost atent analizate și avute în vedere la definirea primului draft al programelor și Acordului de Parteneriat.

Structura partenerială POCIDIF

Elaborarea POCIDIF 2021-2027 a fost coordonată de MFE, cu respectarea și aplicarea principiului parteneriatului, și a presupus o cooperare strânsă cu autoritățile publice responsabile de politicile domeniilor finanțate prin program, precum și cu principalele tipuri de beneficiari, și alți reprezentanți ai societății civile, mediului academic și socio-economic implicate sau vizați de acțiunile finanțabile prin POCIDIF.

În vederea definitivării componenței structurii partenieriale, pe lângă partenerii sociali selectați în cadrul Apelului național, au fost desemnați prin ordin comun de ministru reprezentanți ai principalelor instituții implicate în procesul de elaborare a POCIDIF, după cum urmează: Ministerul Educației și Cercetării (inclusiv agenții/ autorități aflate în subordonare/ coordonare), Secretariatul General al Guvernului (ADR - autoritate aflată în subordonare/ coordonare) Ministerul Culturii (inclusiv agenții/ autorități aflate în subordonare/ coordonare), dar și alte instituții cu expertiză în domeniile de interes, precum AM POC, AM POR, MLPDA, MTS, MAPN au fost implicate pe parcursul întregului proces de elaborare a POCIDIF.

Consultări publice

Consultările s-au desfășurat într-un cadru extins partenerial, atât în contextul Grupului de lucru creat pentru Obiectivul de Politică 1 – O Europă mai inteligentă (în perioada iunie 2019 - februarie 2020), cât și în cadrul grupului partenerial dedicat POCIDIF, alcătuit atât din entități reprezentative pentru domeniile specializare inteligentă și digitalizare.

Repere majore ale consultărilor parteneriale:

24 iunie 2019 – reuniunea GL OP1 – O Europă mai inteligentă (cca 60 participanți): prezentare/dezbateri priorități de investiții propuse în cadrul obiectivelor specifice OP1 - FEDR, în acord cu Recomandările Specifice de Țară – Anexa D

26 noiembrie 2019 - reuniunea Grupului de Lucru OP1 (cca 50 participanți)– dezbateri pe marginea logicii intervențiilor Specializare Inteligentă, Digitalizare și IMM-uri)

22 ianuarie 2020 - reuniunea Guvernului României cu reprezentanții mediului de afaceri și ai structurilor asociative
11 februarie 2020 – reuniune MFE/DGPCS cu reprezentanții Grupului de Lucru Fonduri Europene al Coaliției pentru Dezvoltarea României

4 martie 2020 – reuniune de lucru a ministrului fondurilor europene cu reprezentanții institutelor de cercetare (cca 40 participanți) referitoare la perioada de programare 2021-2027, prezentare POCIDIF

15 aprilie 2020 - consultare pe marginea structurii POCIDIF 2021-2027 <http://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>

19-22 iunie 2020 – consultare inter-instituțională prima versiune POCIDIF 2021-2027.

Ca urmare a desfășurării acestui proces amplu de consultare publică, au fost primite o serie de contribuții, acestea fiind analizate și parțial preluate la nivelul Programului Operațional. MFE a centralizat propunerile primite, modalitatea în care acestea au fost integrate sau o justificare a motivului pentru care acestea nu au fost preluate. Această centralizare a fost publicată pe site-ul MFE.

5 Communication and visibility Reference: point (j) of Article 22(3) CPR

Îmbunătățirea vizibilității politicii de coeziune reprezintă o prioritate majoră și în perioada de programare 2021-2027, fiind imperios necesară creșterea gradului de conștientizare a beneficiilor finanțărilor UE pentru cetățeni.

În acord cu prevederile art. 46 RDC privind vizibilitatea, activitățile de comunicare vor fi coordonate la nivel național în baza unui document strategic cu caracter orientativ, care va urmări acțiuni unitare, coerente și predictibile, pe tema fondurilor europene. Documentul final va fi diseminat odată cu aprobarea Programelor Operaționale, fiind suspus în prealabil analizei, dezbaterii și avizării la nivelul tuturor părților implicate.

În conformitate cu obligațiile stabilite prin art 46 (b), un portal unic pentru fondurile europene va oferi acces la toate PO din RO, incluzând obiectivele și activitățile acestora, oportunitățile de finanțare și rezultatele obținute în urma implementării proiectelor. Portalul unic va reflecta rolul și realizările obținute din fonduri europene, va publica în format deschis listele actualizate cu operațiunile cofinanțate de UE, va oferi acces la oportunitățile de finanțare active, la calendarul apelurilor de proiecte, la mecanismele de acordare a finanțărilor, la evaluările realizate și în general la toate documentele relevante pentru finanțarea europeană, în acord cu prevederile Regulamentului UE 1060/2021 referitoare la obligațiile de comunicare și vizibilitate.

Fiecare PO va dispune de o secțiune dedicată în portal, care, în conformitate cu prevederile art. 49 (1.), va fi disponibilă în cel mult 6 luni de la aprobarea programului.

În concordanță cu art. 48 din CPR, PO va avea desemnat un responsabil pentru comunicare. Acesta va face parte din rețeaua națională de comunicatori și va reprezenta PO în cadrul INFORM EU.

Abordarea comunicării PO

Obiectivele generale de comunicare:

- Promovarea rolului și contribuției PO la îmbunătățirea performanțelor în domeniile CDI și digital și la dezvoltarea infrastructurii aferente acestor domenii, precum și creșterea utilizării instrumentelor financiare în beneficiul întreprinderilor;
- Asigurarea transparenței în ceea ce privește obiectivele PO, oportunitățile de finanțare și rezultatele obținute;

- Sprijinirea potențialilor beneficiari cu informații utile în elaborarea și implementarea proiectelor.
- Obiective specifice
- Creșterea notorietății PO pentru finanțarea în domeniile vizate de program;
- Informarea categoriilor de public țintă cu privire la apeluri, lansări de proiecte, stadiul implementării;
- Explicarea regulilor și a mecanismului de acordare a finanțărilor.

Publicul țintă căruia se adresează măsurile de comunicare este reprezentat de publicul larg, potențiali beneficiari și beneficiarii proiectelor PO, organizațiile de cercetare, întreprinderile și asociațiile profesionale, etc.

Principalele canale și mijloacele de comunicare cu publicul țintă utilizate vor fi media tradițională și media socială, portalul unic, cu pagini specifice PO, conturi dedicate pe platformele social media, evenimente online și hybrid, evenimente clasice, conferințe și seminarii, newslettere etc, infotrip-uri și site visits, conferințe de presă și materiale de promovare.

Grad de conștientizare a potențialilor beneficiari cu privire la oportunitățile de finanțare prin intermediul PO

Dat fiind că PO se concentrează pe anumite domenii specifice, precum CDI și digitalizare, campaniile de comunicare vor fi concepute astfel încât să faciliteze implicarea tuturor părților interesate, ca de exemplu:

- Implicarea organizațiilor de cercetare și a mediului de afaceri la conceperea calendarului apelului de propuneri și la discutarea aspectelor de reformă ale ghidurilor;
- Implicarea asociațiilor profesionale relevante la elaborarea conținutului măsurilor (în special a acțiunilor eligibile) care urmează să fie incluse în ghidurile solicitanților;
- Participarea potențialilor beneficiari la organizarea dezbaterilor publice, astfel încât să faciliteze înțelegerea ghidurilor solicitantului și să genereze, de asemenea, ajustările necesare ale posibilelor decorelări;

Indicatorii utilizați pentru monitorizarea și evaluarea comunicării intervențiilor dedicate PO sunt:

- participanți la dezbaterile publice organizate cu privire la ghidurile din domeniu;
- participanți la întâlniri pe teme comune cu potențiali beneficiari din domeniu (ex. elaborarea propunerilor de proiect, monitorizarea, pregătirea cererilor de rambursare etc.);
- evenimente organizate în contextul operațiunilor de importanță strategică din domeniu;
- vizitatori pagină web PO/ followers rețele sociale / gradul de notorietate al PO în mediul online
- materiale de presă/articole generate, infotrip-uri, sitevisits și conferințe de presă pentru proiectele relevante și pentru operațiunile de importanță strategică

Indicatorii care vor fi utilizați pentru monitorizarea și evaluarea comunicării intervențiilor dedicate PO sunt corelați cu obiectivele de comunicare și sunt în directă legătură cu țintele intermediare și target-urile PO

Pentru a sprijini aplicarea prevederilor art. 47, 49 și 50, va fi elaborat un ghid de identitate vizuală, care va conține elementele vizuale obligatorii pentru materialele de comunicare și publicitate pentru toate operațiunile cofinanțate în cadrul PO. Ghidul va fi aplicabil la nivel național.

Table 14: Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs

Intended use of Articles 94 and 95 CPR	YES	NO
From the adoption programme will make use of reimbursement of the Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates under the priority according to Article 94 CPR (if yes, fill in Appendix 1)	X ☐	☐
From the adoption programme will make use of reimbursement of the Union contribution based on financing not linked to costs according to Article 95 CPR (if yes, fill in Appendix 2)	☐	☐

Appendix 1

Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates

Template for submitting data for the consideration of the Commission(Article 94) CPR

Date of submitting the proposal	

This Appendix is not required when Union-level simplified cost options (SCO) established by the delegated act referred to in Article 94(4) CPR are used.

A. Summary of the main elements

Indication of use of Articles 88 and 89 CPR*	Priority No	Fund	Specific objective (Jobs and growth goal) or area of support (EMFF)

Priority	Fund	Specific objective	Category of region	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the SCO will be applied in %	Type(s) of operation covered		Indicator triggering reimbursement		Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Type of SCO (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the SCO
					Code ¹	Description	Code ²	Description			

¹ This refers to the code for the intervention field dimension in Table 1 of Annex I to the CPR and Annex IV to the EMFAF Regulation.
² This refers to the code of a common indicator, if applicable.

B. Details by type of operation (to be completed for every type of operation)

Did the managing authority receive support from an external company to set out the simplified costs below?

If so, please specify which external company: Yes/No – Name of external company

1. Description of the operation type including the timeline for implementation ¹	
2. Specific objective(s)	
3. Indicator triggering reimbursement ²	
4. Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	
5. Standard scale of unit cost, lump sum or flat rate	
6. Amount per unit of measurement or percentage (for flat rates) of the SCO	

¹ Envisaged starting date of the selection of operations and envisaged final date of their completion (ref. Article 63(5) CPR).

² For operations encompassing several simplified cost options covering different categories of costs, different projects or successive phases of an operation, the fields 3 to 11 need to be filled in for each indicator triggering reimbursement.

7. Categories of costs covered by the unit cost, lump sum or flat rate	
8. Do these categories of costs cover all eligible expenditure for the operation? (Y/N)	
9. Adjustment(s) method ¹	
10. Verification of the achievement of the units - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the units delivered - describe what will be checked and by whom during management verifications - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents	

¹ If applicable, indicate the frequency and timing of the adjustment and a clear referenceto a specific indicator (including a link to the website where this indicator is published, if applicable).

11. Possible perverse incentives, mitigating measures ¹ and the estimated level of risk (high/medium/low)	
12. Total amount (national and Union) expected to be reimbursed by the Commission on this basis	

C. Calculation of the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates

1. Source of data used to calculate the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates (who produced, collected and recorded the data; where the data are stored; cut-off dates; validation, etc.).
2. Please specify why the proposed method and calculation based on Article 94(2) is irrelevant to the type of operation.

¹ Are there any potential negative implications on the quality of the supported operations and, if so, what measures (e.g. quality assurance) will be taken to offset this risk?

3. Please specify how the calculations were made, in particular including any assumptions made in terms of quality or quantities. Where relevant, statistical evidence and benchmarks should be used and, if requested, provided in a format that is usable by the Commission.

4. Please explain how you have ensured that only eligible expenditure was included in the calculation of the standard scale of unit cost, lump sum or flat rate.

5. Assessment of the audit authority(ies) of the calculation methodology and amounts and the arrangements to ensure the verification, quality, collection and storage of data.

Appendix 2

Union contribution based on financing not linked to costs

Template for submitting data for the consideration of the Commission(Article 95 CPR)

Date of submitting the proposal	

This Appendix is not required when amounts for Union-level financing not linked to costsestablished by the delegated act referred to in Article 95(4) CPR are used.

30.6.2021

EN

Offliia Jjouria Jf th ouJohir UriJr

L 231/417

Priorit y	Fund	Specific objectiv e	Categor y of region	The amount covered by the financin g not linked to costs	Type(s) of operation covered		Conditions to be fulfilled/result s to be achieved triggering reimbursemen t by the Commission	indicator		Unit of measurement for the conditions to be fulfilled/result s to be achieved triggering reimbursemen t by the Commission	Envisaged type of reimburseme nt method used to reimburse the beneficiary or beneficiaries
					Code ¹	Descriptio n		Code ²	Descriptio n		

1

This refers to the code for the intervention field dimension in Table 1 of Annex I to the CPR and Annex IV to the EMFAF Regulation.

2

This refers to the code of a common indicator, if applicable.

B. Details by type of operation (to be completed for every type of operation)

1.1. Description of the operation type	Toate intervențiile

1. Description of the operation type			
2. Specific objective(s)			
3. Conditions to be fulfilled or results to be achieved			
4. Deadline for fulfilment of conditions or results to be achieved			
5. Indicator definition			
6. Unit of measurement for conditions to be fulfilled/results to be achieved triggering reimbursement by the Commission			
7. Intermediate deliverables (if applicable) triggering reimbursement by the Commission with schedule for reimbursements	Intermediate deliverables	Envisaged date	Amounts (in EUR)

30.6.2021

EN	Officija Ilojria If tth ou Jphir UriJr	L 231/418
8. Total amount (including Union and national funding)		
9. Adjustment(s) method		

10. Verification of the achievement of the result or condition (and where relevant, the intermediate deliverables): - describe what document(s)/system will be used to verify the achievement of the result or condition (and where relevant, each of the intermediate deliverables); - describe how management verifications (including on-the-spot) will be carried out, and by whom; - describe what arrangements will be made to collect and store relevant data/documents.	
11. Use of grants in the form of financing not linked to costs Does the grant provided by Member State to beneficiaries take the form of financing not linked to costs? [Y/N]	
12. Arrangements to ensure the audit trail Please list the body(ies) responsible for these arrangements.	

Appendix 3

List of planned operations of strategic importance with a timetable(Article 22(3) CPR)

Text field [2 000]

P2 - a) Co-finantarea EDIH selectate pentru finantare din Digital Europe Programme

EDIH-urile vor primi finantare din Programul Europa Digitala PED pentru planul lor de actiune. Acest plan este co-finantat pana la 50% de catre COM prin PED. In primul an de implementare a PED se va institui rețeaua de centre de inovare digitală (Digital Innovation Hubs) care să contribuie la accelerarea transformării digitale a mediului privat. În urma unei proces de selecție inițial, realizat la nivel național, 12 DIH-uri din RO vor avea posibilitatea de a participa la apelurile restricționate și de a deveni membre ale rețelei europene.

RO a decis sa co-finanteze restul de pana la 50% din aceste planuri de actiune ale EDIH pentru acele huburi de inovare digitala care vor fi selectate sa primeasca finantare la nivel european prin DEP. Finantarea se va realiza pe baza acelorasi costuri eligibile ca si cele ale DEP si vor avea ca obiectiv imediat demararea cat mai rapida a activitatii EDIH-urilor selectate de COM si vizibilitatea lor cat mai larga in cadrul economiei. In acest fel se urmareste si cresterea increderii in acest nou instrument de sprijin indirect.

Calendar implementare DEP ...

Appendix 4

EMFAF action plan for each outermost region

NB: to be duplicated for each outermost region

Template for submitting data for the consideration of the Commission

Name of the outermost region	
------------------------------	--

A. Description of the strategy for the sustainable exploitation of fisheries and the development of the sustainable blue economy

Text field [30 000]

B. Description of the main actions envisaged and the corresponding financial means

Description of the main actions	EMFAF amount allocated (EUR)
Structural support to the fishery and aquaculture sector under the EMFAF Text field [10 000]	
Compensation for the additional costs under Article 24 of the EMFAF Regulation Text field [10 000]	
Other investments in the sustainable blue economy necessary to achieve a sustainable coastal development Text field [10 000]	
TOTAL	

C. Description of the synergies with other sources of Union funding

Text field [10 000]

D. Additional funding for the implementation of the compensation for the additional costs (State aid)

Information to be provided for each envisaged scheme/ad hoc aid

Region	Name of the region(s) (NUTS) ¹	...
		...
		...
Granting authority	Name	...
	Postal address	...
	Web address	...
Title of the aid measure	...	
National legal basis (reference to the relevant national official publication)	...	
	...	
	...	
Web link to the full text of the aid measure	...	

¹ NUTS — Nomenclature of Territorial Units for Statistics. Typically, the region is specified at level 2. Regulation (EC) No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003 on the establishment of a common classification of territorial units for statistics (NUTS) (OJ L 154, 21.6.2003, p. 1) as amended by Commission Regulation (EU) 2016/2066 amending the annexes to Regulation (EC) No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council on the establishment of a common classification of territorial units for statistics (NUTS) (OJ L 322, 29.11.2016, p. 1).

Type of measure	☐ Scheme	
	☐ Ad hoc aid	Name of the beneficiary and the group ¹ it belongs to
Amendment of an existing aid scheme or ad hoc aid		Commission aid reference
	☐ Prolongation	
	☐ Modification	
Duration ²	☐ Scheme	dd/mm/yyyy to dd/mm/yyyy
Date of granting ³	☐ Ad hoc aid	dd/mm/yyyy

-
- 1** An undertaking for the purposes of rules on competition laid down in the Treaty and for the purposes of this section is any entity engaged in an economic activity, regardless of its legal status and the way in which it is financed (see decision of the Court of Justice in Case C-222/04, *Ministero dell'Economia e delle Finanze v Cassa di Risparmio di Firenze SpA et al.* [2006] ECR I-289). The Court of Justice has ruled that entities which are controlled (on a legal or on a *de facto* basis) by the same entity should be considered as one undertaking (Case C-382/99 *Netherlands v Commission* [2002] ECR I-5163).
- 2** Period during which the granting authority can commit itself to grant the aid.
- 3** 'Date of granting the aid' means the date when the legal right to receive the aid is conferred on the beneficiary under the applicable national legal regime.

Economic sector(s) concerned	☐ All economic sectors eligible to receive aid	
	☐ Limited to certain sectors: please specify at NACE group level ¹	
Type of beneficiary	☐ SME	
	☐ Large undertakings	
Budget	Total annual amount of the budget planned under the scheme ²	National currency ... (full amounts) ...
	Overall amount of the ad hoc aid awarded to the undertaking ³	National currency ... (full amounts) ...
	☐ For guarantees ⁴	National currency ... (full amounts) ...

¹ NACE Rev. 2 — Statistical Classification of Economic Activities in the European Union. Typically, the sector shall be specified at group level.

² In case of an aid scheme: indicate the annual overall amount of the budget planned under the scheme or the estimated tax loss per year for all aid instruments contained in the scheme.

³ In case of an *ad hoc* aid award: indicate the overall aid amount/tax loss.

⁴ For guarantees, indicate the (maximum) amount of loans guaranteed.

Aid instrument	☐ Grant/Interest rate subsidy
	☐ Loan/Repayable advances
	☐ Guarantee (where appropriate with a reference to the Commission decision ¹)
	☐ Tax advantage or tax exemption
	☐ Provision of risk finance
	☐ Other (please specify) ...
Motivation	Indicate why a State aid scheme has been established or an ad-hoc aid has been granted, instead of assistance under the EMFAF: ☐ measure not covered by the national programme; ☐ prioritisation in the allocation of funds under the national programme; ☐ funding no longer available under the EMFAF; ☐ other (please specify)